

Με τη χρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης
NextGenerationEU

Κυπριακή Δημοκρατία

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

Κύπρος—το αύριο

ΣΧΕΔΙΟ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ ΚΑΙ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

ΣΧΕΔΙΟ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ ΚΑΙ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

2021-2026

ΣΧΕΔΙΟ ΧΟΡΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΟΔΗΓΟΣ ΣΧΕΔΙΟΥ-2^η

Αναθεώρηση

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ, ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

Ιούλιος 2025

Με τη χρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης
NextGenerationEU

Κυπριακή Δημοκρατία

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ, ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

Ιούλιος 2025

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1.	Σκοπός.....	3
2.	Χρηματοδότηση του Σχεδίου	3
3.	Περίοδος Εφαρμογής του Σχεδίου.....	4
4.	Κανονισμοί / Νομικό Πλαίσιο	4
5.	Φορείς Υλοποίησης	7
	5.1. Συντονιστική Αρχή	7
	5.2. Φορέας Υλοποίησης	7
	5.3. Επιτροπή Αξιολόγησης και Βαθμολόγησης	7
6.	Γενικό πλαίσιο υλοποίησης του Σχεδίου	8
7.	Δικαιούχοι-Προϋποθέσεις Συμμετοχής	9
8.	Άλλες Υποχρεώσεις των Δικαιούχων.....	13
9.	Ύψος Χορηγίας	15
10.	Επιλέξιμες Δαπάνες	21
	10.1. Κτίρια και επεκτάσεις κτιρίων και υποστατικών	25
	10.2. Καινούργια μηχανήματα/εξοπλισμός	26
	10.3. Μεταφορικά Μέσα	29
	10.4. Δαπάνες για βελτίωση ενεργειακής απόδοσης κελύφους κτιρίου	30
	10.5. Τεχνικά Συστήματα Κτιρίων.....	30
	10.6. Δαπάνες / Μέτρα ενεργειακής απόδοσης που σχετίζονται με τις διαδικασίες παραγωγής της επιχείρησης	32
	10.7. Συστήματα Συμπαραγωγής Ενέργειας	34
	10.8. Συστήματα Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας	34
	10.9. Επενδύσεις σε κυκλική οικονομία.....	37
	10.10. Γενικές Διευκρινίσεις	41
11.	Υποβολή Αιτήσεων.....	45
12.	Διαδικασίες εξέτασης, αξιολόγησης και ένταξης των αιτήσεων	45
	12.1 Έλεγχος τυπικών προϋποθέσεων συμμετοχής και αξιολόγηση αιτήσεων	45
	12.2 Αξιολόγηση και βαθμολόγηση των αιτήσεων.....	46
	12.3 Αιτήσεις που θα ενταχθούν στο Σχέδιο	46
13.	Συμφωνία Δημόσιας Χρηματοδότησης	47
14.	Υλοποίηση των Επενδυτικών Έργων	47

**ΣΧΕΔΙΟ ΧΟΡΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ
ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ**

15. Τρόπος καταβολής της χορηγίας	49
16. Κυρώσεις - Εγγυήσεις	53
17. Ενστάσεις	55
18. Ερμηνείες – Θεσμοί – Τροποποιήσεις	56
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	57
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι	58
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ	66
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ	68
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙV	73
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V	91
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI	96
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII	98
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VIII	101
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΧ	105
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Χ	114
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧΙ	117
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧΙΙ	120
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧΙΙΙ	121

1. Σκοπός

Το Σχέδιο στοχεύει στην στήριξη, ανάπτυξη και αναβάθμιση των Μεγάλων Επιχειρήσεων που βρίσκονται εγκατεστημένες ή θα εγκατασταθούν στην Κύπρο, περιλαμβανομένης της ενεργειακής τους αναβάθμισης.

Η **χρηματοδοτική ενίσχυση** συνίσταται στην παροχή χορηγίας πάνω σε καθορισμένες επιλέξιμες δαπάνες που αφορούν μεταξύ άλλων την δημιουργία νέας επιχειρηματικής εγκατάστασης, την αναβάθμιση της λειτουργίας και επιχειρηματικής δραστηριότητας υφιστάμενων επιχειρήσεων, τη δημιουργία νέων μονάδων παραγωγής, την προώθηση επενδύσεων εξοικονόμησης ενέργειας σε κτίρια, εγκαταστάσεις ή και εξοπλισμό, καθώς και τη μετάβαση λειτουργίας της επιχείρησης σε κυκλικό μοντέλο.

Οι ειδικότεροι Στόχοι του είναι:

- Η προώθηση επενδύσεων εξοικονόμησης ενέργειας, καθώς και μέτρων ενεργειακής απόδοσης σε υφιστάμενες εγκαταστάσεις και μονάδες παραγωγής.
- Η ενίσχυση υφιστάμενων Μεγάλων επιχειρήσεων για την υλοποίηση επενδύσεων που θα βελτιώσουν τη τεχνολογική στάθμη, την παραγωγική διαδικασία, την παραγωγικότητα και ανταγωνιστικότητά τους.
- Η δημιουργία νέων μονάδων και η τόνωση της επιχειρηματικότητας.
- Η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και κατ' επέκταση, ενίσχυση της συμβολής των μεγάλων επιχειρήσεων στην οικονομική ανάπτυξη της χώρας.
- Η ενίσχυση του βαθμού κυκλικότητας των Μεγάλων επιχειρήσεων και τη μετατροπή του μοντέλου λειτουργίας μιας Μεγάλης επιχείρησης σε κυκλικό.

2. Χρηματοδότηση του Σχεδίου

Το Σχέδιο Χορηγιών περιλαμβάνεται στο Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΣΑΑ) Κύπρου για την περίοδο 2021 – 2026 και θα χρηματοδοτηθεί από τον Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ), το κεντρικό εργαλείο του *NextGenerationEU*, του προσωρινού μέσου χρηματοδότησης της ανάκαμψης και εξόδου της ΕΕ από την κρίση που προκάλεσε η πανδημία του COVID-19. Το συνολικό ποσό που θα διατεθεί για τις ανάγκες του Σχεδίου, το οποίο υλοποιείται στο πλαίσιο των **Μέτρων C3.1I7 και C6.1I5** του ΣΑΑ, κατά τη διάρκεια της περιόδου εφαρμογής του ανέρχεται στα **€17 εκ.**, εκ των οποίων τα **€10 εκατ.** προέρχονται από το νέο Σχέδιο REPowerEU της ΕΕ, μέσω του αντίστοιχου κεφαλαίου στο

ΣΧΕΔΙΟ ΧΟΡΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΣΑΑ Κύπρου και ως εκ τούτου αφορούν μόνο σε κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών (βλ. Παραγράφους 9-10) που εξυπηρετούν τους στόχους του REPowerEU.

3. Περίοδος Εφαρμογής του Σχεδίου

Το Σχέδιο θα εφαρμοσθεί κατά την περίοδο 2024 - 2026 και οι αιτήσεις/προτάσεις από τους Δικαιούχους θα υποβάλλονται σε συγκεκριμένη χρονική περίοδο που θα ορίζεται στη σχετική Πρόσκληση Υποβολής Προτάσεων. Η Πρόσκληση θα ανακοινωθεί από το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας (ΥΕΕΒ) και συγκεκριμένα στην ιστοσελίδα της Υπηρεσίας Βιομηχανίας και Τεχνολογίας (<https://www.industry.gov.cy/gr/>).

Επιπρόσθετα, στην εν λόγω ιστοσελίδα θα τηρούνται οι πρόνοιες του Άρθρου 9 «Δημοσίευση και Πληροφορίες» του Κανονισμού (ΕΕ) 651/2014 για τη δημοσίευση του πλήρους κειμένου του Σχεδίου.

4. Κανονισμοί / Νομικό Πλαίσιο

4.1. Το Σχέδιο είναι προσαρμοσμένο και θα εφαρμοστεί με βάση τους ακόλουθους Κανονισμούς (ΕΕ):

- **«ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) αριθ. 651/2014 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ** της 17^{ης} Ιουνίου 2014 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης»¹, (εφεξής «Κανονισμός (ΕΕ) 651/2014») και όλες του τις τροποποιήσεις / διορθώσεις, περιλαμβανομένου του **«ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ (ΕΕ) 2023/1315 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ** της 23^{ης} Ιουνίου 2023 για την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης»². Η περίοδος εφαρμογής του Κανονισμού λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 2026.
- **«ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) αριθ. 2023/2831 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ** της 13^{ης} Δεκεμβρίου 2023 σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας» (De Minimis)³ (εφεξής «Κανονισμός (ΕΕ) 2023/2831») και όλες του τις τροποποιήσεις / διορθώσεις. Η περίοδος εφαρμογής του Κανονισμού λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 2030.

¹ ΕΕ L 187 της 26.6.2014, σ. 1

² ΕΕ L 167 της 30.6.2023, σ. 1

³ ΕΕ L της 15.12.2023, σ. 1

ΣΧΕΔΙΟ ΧΟΡΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Οι πιο πάνω Κανονισμοί της Επιτροπής θα ισχύουν και θα εφαρμόζονται με τις εκάστοτε τροποποιήσεις τους.

4.2. Οι επιλέξιμες δαπάνες για τις οποίες θα παραχωρηθεί χορηγία στις **Μεγάλες Επιχειρήσεις**, με βάση τον **Κανονισμό (ΕΕ) 651/2014** καλύπτονται από τα ακόλουθα άρθρα:

- i. Άρθρο 14:* «Περιφερειακές επενδυτικές ενισχύσεις».
- ii. Άρθρο 38:* «Επενδυτικές Ενισχύσεις για Μέτρα Ενεργειακής Απόδοσης εκτός από μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε κτίρια».
- iii. Άρθρο 38α:* «Επενδυτικές ενισχύσεις για μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε κτίρια».
- iv. Άρθρο 41:* «Επενδυτικές Ενισχύσεις για την προώθηση της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, του ανανεώσιμου υδρογόνου και της συμπαραγωγής υψηλής απόδοσης».
- v. Άρθρο 47:* «Επενδυτικές ενισχύσεις για την αποδοτική χρήση των πόρων και για τη στήριξη της μετάβασης προς μια κυκλική οικονομία».

4.3. Οι επενδύσεις, στα πλαίσια του παρόντος Σχεδίου, θα πρέπει να είναι συμβατές με τις πρόνοιες των Κανονισμών της ΕΕ για τις χρηματοδοτήσεις που στηρίζονται από τον Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της ΕΕ και, κατ' επέκταση, και από τον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης:

- Κανονισμός (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 12^{ης} Φεβρουαρίου 2021 για τη θέσπιση του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας,
- Κανονισμός (ΕΕ) 2023/435 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27^{ης} Φεβρουαρίου 2023 για τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241,
- Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1046 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18^{ης} Ιουλίου 2018 σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης (Δημοσιονομικός Κανονισμός).

4.4. Ειδικότερα, οι στόχοι του REPowerEU ορίζονται στο άρθρο 21c (3) του ενοποιημένου Κανονισμού (ΕΕ) 2023/435 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Φεβρουαρίου 2023 για τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241 και αφορούν:

α) βελτίωση των ενεργειακών υποδομών και εγκαταστάσεων για την κάλυψη των άμεσων αναγκών που σχετίζονται με την ασφάλεια του εφοδιασμού αερίου, συμπεριλαμβανομένου του υδροποιημένου φυσικού αερίου, ιδίως για να δοθεί η δυνατότητα διαφοροποίησης του εφοδιασμού προς το συμφέρον της Ένωσης στο σύνολό της· τα μέτρα που αφορούν τις υποδομές και εγκαταστάσεις πετρελαίου που είναι αναγκαίες για την κάλυψη άμεσων αναγκών ασφάλειας του εφοδιασμού μπορούν να συμπεριληφθούν στο κεφάλαιο για το REPowerEU

ΣΧΕΔΙΟ ΧΟΡΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

κράτους μέλους μόνο όταν το εν λόγω κράτος μέλος έχει υπαχθεί στην εξαιρετική προσωρινή παρέκκλιση του άρθρου 31γ παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 833/2014 έως την 1η Μαρτίου 2023, λόγω της εξάρτησής του συγκεκριμένα από το αργό πετρέλαιο και της γεωγραφικής του κατάστασης.

β) ενίσχυση της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων και των κρίσιμων ενεργειακών υποδομών, απανθρακοποίηση της βιομηχανίας, αύξηση της παραγωγής και της χρήσης βιώσιμου βιομεθανίου και ανανεώσιμου υδρογόνου ή υδρογόνου από μη ορυκτές πηγές, και αύξηση του μεριδίου της ανανεώσιμης ενέργειας και επιτάχυνση της ανάπτυξής της.

γ) αντιμετώπιση της ενεργειακής φτώχειας.

δ) παροχή κινήτρων για τη μείωση της ενεργειακής ζήτησης.

ε) αντιμετώπιση των εσωτερικών και διασυνοριακών σημείων συμφόρησης κατά τη μεταφορά και διανομή ενέργειας, στήριξη της αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας και επιτάχυνση της ενσωμάτωσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, και στήριξη των μεταφορών και των υποδομών μεταφορών με μηδενικές εκπομπές, συμπεριλαμβανομένων των σιδηροδρόμων.

στ) στήριξη των στόχων που ορίζονται στα στοιχεία α) έως ε) μέσω της ταχύτερης επανεπίδευσης του εργατικού δυναμικού προς την κατεύθυνση των πράσινων και των σχετικών ψηφιακών δεξιοτήτων, καθώς και μέσω της στήριξης των αξιακών αλυσίδων σε κρίσιμες πρώτες ύλες και τεχνολογίες που συνδέονται με την πράσινη μετάβαση.

Οι επενδύσεις του κεφαλαίου για το REPowerEU (βλ.Παραγράφους 9-10) αποσκοπούν σε τουλάχιστον έναν από τους πιο πάνω στόχους.

5. Φορείς Υλοποίησης

5.1. Συντονιστική Αρχή

Ως Συντονιστική Αρχή (ΣΑ) για την υλοποίηση του εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΣΑΑ) έχει οριστεί η Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης του Υπουργείου Οικονομικών και ειδικότερα η Διεύθυνση Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Η ΣΑ έχει τη συνολική ευθύνη για τον συντονισμό και την παρακολούθηση της υλοποίησης του ΣΑΑ και για τη διασφάλιση της τήρησης των διαδικασιών του «Συστήματος Παρακολούθησης και Ελέγχου» (ΣΠΕ) και της Εθνικής Νομοθεσίας από το σύνολο των εμπλεκόμενων, ενώ αποτελεί το σημείο επαφής και ανταλλαγής πληροφοριών με την ΕΕ στο πλαίσιο της εφαρμογής του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας στην Κυπριακή Δημοκρατία.

5.2. Φορέας Υλοποίησης

Την ευθύνη της διαχείρισης και εφαρμογής του Σχεδίου, έχει το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας (ΥΕΕΒ) και συγκεκριμένα η Υπηρεσία Βιομηχανίας και Τεχνολογίας (ΥΒΤ) του Υπουργείου η οποία αναλαμβάνει:

- Την ενημέρωση και πληροφόρηση των ενδιαφερομένων σε όλα τα θέματα που σχετίζονται με το Σχέδιο.
- Την οργάνωση της απαραίτητης υποδομής, την παραλαβή, ταξινόμηση και καταχώρηση των αιτήσεων/προτάσεων, τον έλεγχο των τυπικών προϋποθέσεων συμμετοχής και των απαιτούμενων δικαιολογητικών και την παροχή κάθε μέσου που απαιτείται για την πλήρη διοικητική υποστήριξη του Σχεδίου.
- Την υποστήριξη της διαδικασίας αξιολόγησης και ένταξης των αιτήσεων/προτάσεων στο Σχέδιο.
- Την παρακολούθηση της πορείας υλοποίησης και ολοκλήρωσης των επενδυτικών δράσεων και τη διεκπεραίωση των διαδικασιών πληρωμής των Δικαιούχων.
- Τον έλεγχο και επαλήθευση / βεβαίωση των δαπανών και την ευθύνη της πιστοποίησης ολοκλήρωσης των έργων.
- Την παρακολούθηση των επιχορηγηθέντων επιχειρήσεων για μια πενταετία από την ημερομηνία καταβολής του τελευταίου μέρους της χορηγίας.
- Την τήρηση όλων των διαδικασιών που προβλέπονται στο Σχέδιο.

5.3. Επιτροπή Αξιολόγησης και Βαθμολόγησης

Η αξιολόγηση και βαθμολόγηση των υποβαλλομένων αιτήσεων/προτάσεων, διενεργείται από τριμελή Επιτροπή Λειτουργιών του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας που θα ορίζεται για το σκοπό αυτό από το Γενικό Διευθυντή (ΓΔ) του Υπουργείου. Η Επιτροπή κατά

ΣΧΕΔΙΟ ΧΟΡΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

τις συνεδρίες της έχει απαρτία όταν παρευρίσκονται και τα τρία μέλη της και στο έργο της θα υποστηρίζεται από Λειτουργούς της Υπηρεσίας.

Η Επιτροπή θα αξιολογεί και βαθμολογεί τις αιτήσεις/προτάσεις με βάση καθορισμένα κριτήρια επιλογής (**Παράρτημα III**) και θα υποβάλλει τα αποτελέσματα για **επικύρωση στο Γενικό Διευθυντή του ΥΕΕΒ ή εξουσιοδοτημένο εκπρόσωπο του.**

6. Γενικό πλαίσιο υλοποίησης του Σχεδίου

6.1. Τα στάδια υλοποίησης του Σχεδίου είναι:

- Η δημόσια πρόσκληση για υποβολή αιτήσεων/προτάσεων από τις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις. Η πρόσκληση γίνεται με απόφαση του/της Υπουργού Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας, η οποία ανακοινώνεται δια των μέσων μαζικής ενημέρωσης. **Σημειώνεται ότι η πρόσκληση θα παραμείνει ανοικτή για χρονική περίοδο που θα ανακοινωθεί ή μέχρι εξαντλήσεως του διαθέσιμου προϋπολογισμού**, λαμβανομένων υπόψη και των χρονικών δεσμεύσεων στο ΣΑΑ.
- Η δημόσια πρόσκληση για υποβολή αιτήσεων/προτάσεων, πέραν της ανακοίνωσης δια των μέσων μαζικής ενημέρωσης, θα αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του ΥΕΕΒ (<https://mec.gov.cy/gr/>), στην ιστοσελίδα της Υπηρεσία Βιομηχανίας και Τεχνολογίας του ΥΕΕΒ (<https://www.industry.gov.cy/gr/>), καθώς και στην Πύλη ενημέρωσης χρηματοδοτικών προγραμμάτων (<https://www.fundingprogrammesportal.gov.cy/>).
- Η υποβολή αίτησης από τους δυνητικούς Δικαιούχους κατά την περίοδο υποβολής των αιτήσεων.
- Η υποβολή αίτησης θα πρέπει να γίνει από τους Δικαιούχους πριν την έναρξη οποιοδήποτε εργασιών που αφορούν το επενδυτικό έργο.
- Η αρχική εξέταση των αιτήσεων/προτάσεων από την Υπηρεσία Βιομηχανίας και Τεχνολογίας του ΥΕΕΒ. **Η σειρά προτεραιότητας θα καθορίζεται με βάση τη σειρά υποβολής των προτάσεων (άμεση αξιολόγηση).** Θα ελέγχεται κατά πόσο οι αιτήσεις που θα υποβληθούν πληρούν τις τυπικές προϋποθέσεις για ένταξη τους στο Σχέδιο, τις προϋποθέσεις επιλεξιμότητας, πληρότητας και κανονικότητας του έργου και τη συμβατότητα του με τις εθνικές και κοινοτικές πολιτικές (**Παράρτημα II**).
- Η αξιολόγηση και βαθμολόγηση των υποβαλλομένων αιτήσεων/προτάσεων που πληρούν τις τυπικές προϋποθέσεις από την Επιτροπή Αξιολόγησης και Βαθμολόγησης σύμφωνα με τα κριτήρια αξιολόγησης του Σχεδίου (**Παράρτημα III**).
- Το ΥΕΕΒ δύναται να πραγματοποιεί επιτόπιους ελέγχους για επαλήθευση στοιχείων / πληροφοριών που αναφέρονται στην αίτηση.

ΣΧΕΔΙΟ ΧΟΡΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

- Η ένταξη στο Σχέδιο των αιτήσεων/προτάσεων που θα επιλεγούν, με επικύρωση του Γενικού Διευθυντή του ΥΕΕΒ ή εξουσιοδοτημένο εκπρόσωπό του. Ο συνολικός αριθμός των αιτήσεων/ προτάσεων που θα ενταχθούν στο Σχέδιο θα εξαρτηθεί από το διαθέσιμο προϋπολογισμό.
- Η ενημέρωση των αιτητών για έγκριση ή απόρριψη της αίτησης/πρότασης τους και η υπογραφή της Συμφωνίας Δημόσιας Χρηματοδότησης μεταξύ του ΥΕΕΒ και των Δικαιούχων που τελικά θα ενταχθούν στο Σχέδιο.
- Η υλοποίηση του έργου από το Δικαιούχο, η διοικητική επαλήθευση των αιτημάτων καταβολής χορηγίας και η επιτόπια επαλήθευση του έργου από το ΥΕΕΒ.
- Η καταβολή της χορηγίας προς το Δικαιούχο.

6.2. Τα παρεχόμενα με το Σχέδιο αυτό κίνητρα έχουν τη μορφή χρηματοδοτικών ενισχύσεων για την υλοποίηση συγκεκριμένων επιχειρηματικών σχεδίων. Η χρηματοδότηση, εφόσον ολοκληρωθεί επιτυχώς το έργο, αφορά μη επιστρεπτέες επιχορηγήσεις επιλέξιμων δαπανών.

7. Δικαιούχοι-Προϋποθέσεις Συμμετοχής

7.1. Δικαιούχοι των χρηματοδοτικών ενισχύσεων που θα παραχωρούνται για επενδύσεις σε επιλέξιμες κατηγορίες δαπανών όπως αυτές αναλύονται στην Παράγραφο 10 «**Επιλέξιμες Δαπάνες**» του παρόντος Οδηγού είναι **νέες ή υφιστάμενες Μεγάλες Επιχειρήσεις**, που βρίσκονται εγκατεστημένες ή θα εγκατασταθούν στην Κύπρο, εξαιρουμένων των περιοχών στις οποίες η Κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας δεν ασκεί αποτελεσματικό έλεγχο λόγω της Τουρκικής εισβολής.

7.2. Οι «**Μεγάλες Επιχειρήσεις**» είναι οι επιχειρήσεις που **ΔΕΝ πληρούν τα κριτήρια που ορίζονται στο Παράρτημα Ι – «Ορισμός ΜΜΕ»** (όπως επίσης και Παράρτημα Ι του Κανονισμού (ΕΕ) 651/2014) και **δεν εμπίπτουν στην κατηγορία των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (ΜμΕ)**, σύμφωνα με το Άρθρο 2 «Ορισμός ΜΜΕ», του εν λόγω Παραρτήματος.

Ως εκ τούτου, η **Μεγάλη Επιχείρηση** θα πρέπει πληροί τις πιο κάτω προϋποθέσεις:

- Αριθμός Υπαλλήλων ≥ 250 ή/και
- Κύκλος Εργασιών $> \text{€}50\text{εκατ.}$ ή/και το Σύνολο Ισολογισμού $> \text{€}43\text{εκατ.}$
- Για να μπορεί όμως να υπολογιστεί το Μέγεθος της Επιχείρησης θα πρέπει να πληρούνται όλα τα υπόλοιπα Άρθρα του Παραρτήματος Ι του Οδηγού του Σχεδίου.

ΣΧΕΔΙΟ ΧΟΡΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

7.3. Οι Μεγάλες επιχειρήσεις του μεταποιητικού τομέα, περιλαμβανομένης της μεταποίησης ή / και εμπορίας γεωργικών προϊόντων, δύναται να υλοποιήσουν δαπάνες σε όλες τις κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών, ενώ οι Μεγάλες επιχειρήσεις των υπόλοιπων δραστηριοτήτων δύναται να υλοποιήσουν δαπάνες στις κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών με Α/Α 4-9, όπως αυτές αναλύονται στην Παράγραφο 10.

7.4. Ως μεταποιητικές δραστηριότητες χαρακτηρίζονται οι δραστηριότητες που περιλαμβάνονται στον **Τομέα C** (*NACE Code: C – Manufacturing / Μεταποίηση*), στους Στατιστικούς Κώδικες Οικονομικών Δραστηριοτήτων, 2008 (με βάση το Σύστημα Ταξινόμησης Οικονομικών Δραστηριοτήτων NACE Αναθ. 2, της Ε.Ε.).

7.5. Οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται με την μεταποίηση ή / και εμπορία γεωργικών προϊόντων είναι αυτές που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα Ι της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης⁴ (εφεξής «ΣυνθΛΕΕ»).

Διευκρινίζεται ότι η μεταποίηση ή / και εμπορία γεωργικών προϊόντων καλύπτει και τις **πιο κάτω δραστηριότητες** οι οποίες είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση για όλες τις κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών:

- i.** Η εμπορία οπωροκηπευτικών, δηλαδή η συσκευασία, τυποποίηση, διαλογή, συντήρηση, ψύξη, αποθήκευση οπωροκηπευτικών, περιλαμβανομένης της πατάτας (συσκευαστήρια φρέσκων φρούτων και λαχανικών).
- ii.** Η τυποποίηση/ συσκευασία ελαιολάδου, αυγών και η επεξεργασία, τυποποίηση/ συσκευασία κρέατος. Η επανασυσκευασία κρέατος δεν περιλαμβάνεται στις επιλέξιμες δραστηριότητες.
- iii.** Η συγκέντρωση / πρόψυξη γάλακτος και η παστερίωση γάλακτος.
- iv.** Τα σφαγεία πουλερικών, κουνελιών και άλλων ζώων.
- v.** Ανθαγορές και κέντρα συσκευασίας και διανομής ανθέων (επενδύσεις σε επίπεδο λιανικού εμπορίου δεν είναι επιλέξιμες).

⁴ ΕΕ C 202 7.6.2016, π. 47

ΣΧΕΔΙΟ ΧΟΡΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

7.6. Στις επιλέξιμες επιχειρηματικές δραστηριότητες **ΔΕΝ** περιλαμβάνονται οι πιο κάτω:

- i. Δραστηριότητες που σχετίζονται με τους τομείς της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας.
- ii. Δραστηριότητες που σχετίζονται με την παραγωγή οίνου και ξυδιού από οίνο που περιλαμβάνονται στο Μέρος II του Παραρτήματος VII του Κανονισμού (ΕΕ) 1308/2013.

7.7. Για τους Δικαιούχους του Σχεδίου ισχύουν πρόσθετα οι πιο κάτω πρόνοιες:

- Επιχείρηση που εγκρίθηκε για επιχορήγηση από άλλο Σχέδιο / Πρόγραμμα για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες **ΔΕΝ** δικαιούται χορηγία από το παρόν Σχέδιο.
- **Δεν επιτρέπεται η χορήγηση ενίσχυσης σε «προβληματικές επιχειρήσεις»,** όπως ορίζονται στο Άρθρο 1, σημείο 4, στοιχείο γ (1.4.γ) και Άρθρο 2, σημείο 18 (2.18) του ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ (ΕΕ) 651/2014. **(ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧΙΙ)**
 - Επιπρόσθετα, δεν επιτρέπεται η χορήγηση ενίσχυσης σε επιχείρηση για την οποία εκκρεμεί εντολή ανάκτησης εκδοθείσα βάσει προηγούμενης απόφασης της Επιτροπής, η οποία κήρυξε μια ενίσχυση παράνομη και ασυμβίβαστη με την εσωτερική αγορά σύμφωνα με το Άρθρο 1, σημείο 4, στοιχείο α (1.4.α) του Κανονισμού (ΕΕ) 651/2014.
 - Επιχείρηση που έχει κριθεί με οριστική δικαστική απόφαση ότι έχει διαπράξει πράξεις απάτης, δωροδοκίας, νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή/και άλλες πράξεις, όπως αυτές ορίζονται στο Άρθρο 136 παράγραφος 1(δ) του Κανονισμού (ΕΕ) 2018/1046⁵ (Δημοσιονομικός Κανονισμός ΕΕ), δεν δικαιούται χορηγία στα πλαίσια του παρόντος Σχεδίου εκτός και αν έχουν παρέλθει πέντε (5) χρόνια από την ημερομηνία των ως άνω αποφάσεων ή διαφορετική χρονική διάρκεια αποκλεισμού που τυχόν καθορίζει η ίδια η οριστική δικαστική απόφαση.

Η ως άνω διάρκεια αποκλεισμού περιορίζεται στα τρία (3) έτη, εάν αυτή δεν καθορίζεται διαφορετικά σε οριστική δικαστική ή, κατά περίπτωση, διοικητική απόφαση, στην περίπτωση που νομική οντότητα έχει διαπράξει πράξεις οι οποίες εμπίπτουν στο πλαίσιο των περιπτώσεων αποκλεισμού⁶ που ορίζουν οι παράγραφοι 1(γ), (ε) και (η) του Άρθρου 136 του Δημοσιονομικού Κανονισμού.

7.8. Το ελάχιστο ύψος της προτεινόμενης επένδυσης (επιλέξιμες δαπάνες) ορίζεται στις **€100.000.**

⁵ ΕΕ L 193 30.7.2018, p. 1

⁶ Αφορούν σε θέματα διάπραξης σοβαρού επαγγελματικού παραπτώματος, σοβαρών παραλείψεων όσον αφορά στην συμμόρφωση προς βασικές υποχρεώσεις κατά την εκτέλεση χρηματοδοτούμενων από τον προϋπολογισμό της ΕΕ νομικών δεσμεύσεων ή/και σε θέματα δημιουργίας οντότητας υπαγόμενης σε διαφορετική δικαιοδοσία για σκοπούς καταστράτηγησης των υποχρεώσεων που απορρέουν από το φορολογικό ή κοινωνικό δίκαιο ή άλλες νομικές υποχρεώσεις

ΣΧΕΔΙΟ ΧΟΡΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

7.9. Η αίτηση / πρόταση θα πρέπει να υποβληθεί εντός της τεθείσας από την πρόσκληση προθεσμίας και στα τυποποιημένα έντυπα, όπως προβλέπεται στην πρόσκληση. Μαζί με την αίτηση θα πρέπει να υποβάλλονται όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά / πιστοποιητικά / έγγραφα κ.λ.π. και όπου απαιτείται, τεχνοοικονομική μελέτη.

Η τεχνοοικονομική μελέτη είναι απαραίτητη για όλες τις νέες επιχειρήσεις και για υφιστάμενες όταν το επενδυτικό πρόγραμμα είναι πέραν των **€150.000** ή πρόκειται να δραστηριοποιηθούν σε νέους επιλέξιμους τομείς δραστηριοτήτων που καλύπτει το Σχέδιο.

7.10. Η επένδυση είναι σύμφωνη με την ενωσιακή και με την εθνική νομοθεσία για την περιβαλλοντική προστασία και όπου απαιτείται να γίνεται εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων, σύμφωνα με την Οδηγία 2014/52/ΕΕ και την εθνική νομοθεσία (Περί Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμοι του 2018 και 2021) (Παράρτημα IV).

7.11. Η επένδυση είναι σύμφωνη με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/241 για τη θέσπιση Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου της 12^{ης} Φεβρουαρίου 2021 και άρθρα 15 και 16 για την τήρηση της αρχής της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης», κατά την έννοια του άρθρου 17 του Κανονισμού (ΕΕ) 2020/852 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου της 18ης Ιουνίου 2020 και όπου απαιτείται συμμόρφωση με οριζόντιες και ειδικές απαιτήσεις, καθώς και η χρήση λίστας αποκλεισμού (exclusion list) για δραστηριότητες, οι οποίες δεν είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση (Παράρτημα V).

8. Άλλες Υποχρεώσεις των Δικαιούχων

8.1. Σε περίπτωση που το συνολικό κόστος της επιλέξιμης επένδυσης υπερβαίνει τις **€500.000** οι Δικαιούχοι υποχρεούνται όπως τοποθετήσουν σε εμφανές σημείο των εγκαταστάσεων τους **ανθεκτική πλάκα ή πινακίδα**, η οποία να περιλαμβάνει τα λογότυπα **NextGenerationEU** και **Κύπρος_το αύριο** (Παράρτημα VI). Η πινακίδα/ πλάκα θα πρέπει να τοποθετείται αμέσως μόλις ξεκινήσει η φυσική υλοποίηση του έργου που περιλαμβάνει φυσικές επενδύσεις ή μόλις εγκατασταθεί ο εξοπλισμός που έχει αγοραστεί.

Η πινακίδα/ πλάκα θα πρέπει:

- να περιλαμβάνει αποκλειστικά πληροφορίες για έργο και τη χρηματοδότηση του από την ΕΕ όπως τον στόχο του έργου, το όνομα του Σχεδίου, τα λογότυπα των ΜΑΑ και ΣΑΑ (NextGenerationEU, Κύπρος_το αύριο) και δεν επιτρέπεται να περιλαμβάνει άλλες πληροφορίες. Η υποχρεωτική ανάρτηση πινακίδας σε εργοτάξια με τα στοιχεία του Εργολάβου, Αρχιτέκτονα, Πολιτικού Μηχανικού και Μελετητή, θα πρέπει να αποτελεί ξεχωριστή πινακίδα.
- να είναι φτιαγμένη από ανθεκτικά υλικά (υλικά που δεν αλλοιώνονται με την πάροδο του χρόνου) έτσι ώστε να μην χρειάζεται να αντικατασταθεί με άλλη όταν το έργο ολοκληρωθεί, εκτός εάν με την ολοκλήρωση του έργου υπάρχουν πληροφορίες अपαρχαιωμένες ή εάν η πινακίδα/ πλάκα χρειάζεται να τοποθετηθεί σε νέο σημείο (π.χ. σε ένα κτίριο που ανεγέρθηκε).

8.2. Για δράσεις που δεν εμπίπτουν στην πιο πάνω κατηγορία τοποθέτησης πινακίδας/ πλάκας, οι δικαιούχοι υποχρεούνται όπως τοποθετήσουν σε σημείο εύκολα ορατό από το κοινό (όπως η είσοδος σε κτίριο) **αφίσα ελάχιστου μεγέθους Α3 ή ισοδύναμη ηλεκτρονική εικόνα**. Η αφίσα θα πρέπει να περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με το έργο και να επισημαίνει τη χρηματοδοτική συνδρομή από την Ένωση μέσω του εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, με τη χρήση των λογότυπων **NextGenerationEU** και **Κύπρος_το αύριο** (Παράρτημα VI).

8.3. Σε περίπτωση που ο δικαιούχος διαθέτει **ιστοσελίδα που διατηρεί για επαγγελματική χρήση ή σελίδα στα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης** θα πρέπει να τοποθετήσει σε περίοπτη θέση σύντομη περιγραφή με πληροφορίες σχετικά με το έργο, όπου θα επισημαίνεται η χρηματοδοτική συνδρομή από την Ένωση μέσω του ΣΑΑ με την χρήση των λογότυπων **NextGenerationEU** και **Κύπρος_το αύριο** (Παράρτημα VI).

ΣΧΕΔΙΟ ΧΟΡΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

8.4. Τέλος, σημειώνεται ότι στοιχεία των αποδεκτών ενίσχυσης από τον Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΜΑΑ) της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένου του ύψους των σωρευτικών καταβληθέντων σε αυτούς πόρους από τον ΜΑΑ, δύναται να δημοσιοποιούνται από τις Αρμόδιες Αρχές στα πλαίσια συμμόρφωσης των Κρατών Μελών με τις περί διαφάνειας υποχρεώσεις τους που απορρέουν από το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο. Συγκεκριμένα, θα πρέπει να δημοσιεύονται οι χορηγήσεις μεμονωμένων ενισχύσεων πέραν των €100,000.00 σε δικτυακό τόπο για κρατικές ενισχύσεις σε εθνικό επίπεδο.

8.5. Όλες οι επιχειρήσεις – **νομικές οντότητες** που θα ενταχθούν στο Σχέδιο θα πρέπει να αποστέλλουν στο ΥΕΕΒ, πριν από την υπογραφή της Συμφωνίας Δημόσιας Χρηματοδότησης (ΣΔΧ), και μέσω σχετικής Υπεύθυνης Δήλωσης (**Παράρτημα VII**) **επίσημο αποδεικτικό της καταχώρισης στο Μητρώο του αρμόδιου Εφόρου των επικαιροποιημένων στοιχείων των πραγματικών τους δικαιούχων**, όπως αυτοί ορίζονται στον «Περί της Παρεμπόδισης και Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Παράνομες Δραστηριότητες Νόμο του 2007 (188(I)/2007)»⁷. Σε περίπτωση που η προϋπολογιζόμενη χορηγία υπερβαίνει το ποσό των **€150.000** θα πρέπει, πέραν του αποδεικτικού καταχώρησης των πιο πάνω στοιχείων και του μοναδικού αριθμού εγγραφής του οικονομικού φορέα στο αρμόδιο εθνικό μητρώο, να προσκομίζονται πρόσθετα, με την πιο πάνω Δήλωση μέσω σχετικής υπεύθυνης δήλωσης (**Παράρτημα VII**), τα ίδια τα επικαιροποιημένα στοιχεία πραγματικών δικαιούχων, όπως αυτοί ορίζονται στην Οδηγία (ΕΕ) 2015/849 και στον πιο πάνω Νόμο 188(I)/2007. Τα στοιχεία αυτά αφορούν στο όνομα (ή ονόματα), επώνυμο (ή επώνυμα) και ημερομηνία / ημερομηνίες γέννησης του πραγματικού δικαιούχου / των πραγματικών δικαιούχων, καθώς και τον αριθμό/-ούς ΦΠΑ ή αριθμό/-ούς φορολογικού μητρώου τους ή αριθμό/-ούς ταυτότητας ή αριθμό/-ούς διαβατηρίου τους. Σε περίπτωση μη προσκόμισης στοιχείων πραγματικών δικαιούχων, η Συμφωνία Δημόσιας Χρηματοδότησης δεν θα υπογράφεται.

⁷ Αναφέρεται ενδεικτικά και σχετικά με το παρόν Σχέδιο, (α) για εταιρείες - το Κεντρικό Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων Εταιρειών και Άλλων Νομικών Οντοτήτων του Έφορου Εταιρειών και Διανοητικής Ιδιοκτησίας (άρθρο 61Α) και (β) για σωματεία, ιδρύματα, ομοσπονδίες ή ενώσεις, περιλαμβανομένων ΜΚΟ (σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Σωματείων και Ιδρυμάτων και για Άλλα Συναφή Θέματα Νόμου), το Κεντρικό Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων Νομικών Οντοτήτων του Υπουργείου Εσωτερικών (Άρθρο 61Β).

9. Ύψος Χορηγίας

9.1. Το συνολικό ποσό που θα διατεθεί για τις ανάγκες της Προκήρυξης ανέρχεται στα **€17 εκατ.** και θα κατανεμηθεί για την ικανοποίηση δύο κατηγοριών αιτήσεων ως ακολούθως:

- i. Αιτήσεις επιχειρήσεων του μεταποιητικού τομέα (Τομέας, NACE Code=C), για επενδύσεις που εμπίπτουν σε όλες τις κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών A/A 1-9 (βλ. Παράγραφο 10), μέχρι **€7 εκατ.**
- ii. Αιτήσεις επιχειρήσεων από όλους τους επιλέξιμους τομείς δραστηριότητας, περιλαμβανομένων των επιχειρήσεων του μεταποιητικού τομέα, για επενδύσεις που εμπίπτουν στις κατηγορίες 10.4 – 10.9 μόνο (Παράγραφος 10), **€10 εκατ.**

Τονίζεται ότι, σε περίπτωση μη επαρκούς ενδιαφέροντος ή πιθανών εξοικονομήσεων μετά την αξιολόγηση και βαθμολόγηση των αιτήσεων και την κατανομή του σχετικού ποσού στις δικαιούχες Μεγάλες επιχειρήσεις της κατηγορίας (i), το Υπουργείο διατηρεί το δικαίωμα να μεταφέρει το ποσό αυτό στην κατηγορία (ii), διευρύνοντας το πεδίο των δυνητικών δικαιούχων και περιορίζοντας τις επιλέξιμες δαπάνες στις κατηγορίες 10.4 – 10.9, για το μεταφερόμενο ποσό.

9.2. Το μέγιστο συνολικό ποσό χορηγίας που μπορεί να παραχωρηθεί σε μια Μεγάλη επιχείρηση ανέρχεται σωρευτικά σε **€750.000.**

Στις περιπτώσεις **ομίλων εταιρειών** (επιχειρήσεις σύμφωνα με το άρθρο 3 της Σύστασης της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων με ημερομηνία 06/05/2023 και αριθμό 2003/361/ΕΚ) η χορηγία θα συμψηφίζεται έτσι ώστε αυτή που θα δικαιούνται **όλες οι εταιρείες του ομίλου να μην ξεπερνά το ποσό του €1.5 εκ.**

Σε περίπτωση που μετά την αξιολόγηση και βαθμολόγηση των αιτήσεων και την κατανομή του προϋπολογισμού όπως περιγράφεται στην παρ. 9.1, υπάρχουν διαθέσιμοι πόροι, το Υπουργείο διατηρεί το δικαίωμα να ικανοποιήσει εταιρείες ενός ομίλου με βάση τη σειρά υποβολής και για τις οποίες η συνολική χορηγία θα ξεπερνά το ανώτατο ποσό του €1.5 εκ.

9.3. Οι επιχειρήσεις του μεταποιητικού τομέα μπορούν **να επιλέξουν** να λάβουν χορηγία σύμφωνα με τους όρους του **Κανονισμού (ΕΕ) 651/2014** της Επιτροπής **ή/και** σύμφωνα με τους όρους του **Κανονισμού (ΕΕ) 2023/2831** της Επιτροπής που αφορά τις Ενισχύσεις Ήσσονος Σημασίας (De Minimis).

ΣΧΕΔΙΟ ΧΟΡΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

9.4. Οι επιχειρήσεις του μεταποιητικού τομέα που θα επιλέξουν να λάβουν χορηγία στα πλαίσια του **Κανονισμού (ΕΕ) 651/2014**, για τις επιλέξιμες δαπάνες που καλύπτονται από το **Άρθρο 14 «Περιφερειακές επενδυτικές ενισχύσεις»** θα πρέπει να πληρούν τις πιο κάτω προϋποθέσεις:

- i. Οι επενδύσεις που δύναται να παραχωρηθεί χορηγία είναι σχετικές μόνο με «αρχική επένδυση» που **δημιουργεί νέα οικονομική δραστηριότητα στη συγκεκριμένη περιοχή, είτε με τη δημιουργία νέας επιχειρηματικής εγκατάστασης, είτε με τη διαφοροποίηση της δραστηριότητας επιχειρηματικής εγκατάστασης**, υπό την προϋπόθεση ότι η **νέα δραστηριότητα δεν είναι η ίδια ή παρεμφερής με εκείνη που ασκούσε προηγουμένως στην εγκατάσταση και στη συγκεκριμένη περιοχή.**

Συγκεκριμένα, στην περίπτωση **νέας επιχειρηματικής εγκατάστασης⁸**, αυτή θα **πρέπει να είναι αυτόνομη και να λειτουργεί ανεξάρτητα** από άλλη/άλλες εγκαταστάσεις. Δηλαδή η νέα εγκατάσταση δεν αποτελεί επέκταση της παραγωγικής ικανότητας μιας υπάρχουσας εγκατάστασης.

Αντίστοιχα, στην περίπτωση νέας δραστηριότητας, αυτή δεν θα πρέπει να εμπίπτει στην ίδια τάξη (τετραψήφιος αριθμητικός κωδικός) με βάση τους Στατιστικούς Κώδικες Οικονομικών Δραστηριοτήτων, 2008 (με βάση το Σύστημα Ταξινόμησης Οικονομικών Δραστηριοτήτων NACE Αναθ. 2, της Ε.Ε.).

- ii. Σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 651/2014 **«αρχική επένδυση»** αφορά στα ακόλουθα:

α) επένδυση σε ενσώματα και άυλα στοιχεία ενεργητικού σχετικά με ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα:

- τη δημιουργία νέας εγκατάστασης ή/και
- την επέκταση της παραγωγικής ικανότητας υφιστάμενης εγκατάστασης ή/και
- τη διαφοροποίηση της παραγωγής υφιστάμενης εγκατάστασης σε προϊόντα ή υπηρεσίες που δεν παρήγαγε προηγουμένως η εγκατάσταση ή/και
- θεμελιώδη αλλαγή στη συνολική παραγωγική διαδικασία των προϊόντων ή στη συνολική παροχή των υπηρεσιών που αφορά η επένδυση στην εγκατάσταση.

β) απόκτηση στοιχείων ενεργητικού που ανήκουν σε εγκατάσταση που έχει κλείσει ή θα είχε κλείσει εάν δεν είχε αγοραστεί.

Η απλή εξαγορά των μετοχών μιας επιχείρησης δεν χαρακτηρίζεται αρχική επένδυση. Συνεπώς, η επένδυση αντικατάστασης δεν συνιστά αρχική επένδυση.

⁸ Με βάση την έννοια του ορισμού της «νέας εγκατάστασης» και τις συστάσεις που έχει δώσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναφέρει ότι "If a large company sets up a new establishment, which is self-standing and is not just a simple extension of the production capacity of an existing establishment, it could be considered as initial investment in favour of new economic activity". Επιπρόσθετα, "A self-standing establishment should indeed function independently of any existing operations and should not be just an extension of the production capacity of an existing establishment".

ΣΧΕΔΙΟ ΧΟΡΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

iii. Σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 651/2014 **«αρχική επένδυση που δημιουργεί νέα οικονομική δραστηριότητα»** αφορά στα ακόλουθα:

α) επένδυση σε ενσώματα και άυλα στοιχεία ενεργητικού σχετικά με ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα:

- τη δημιουργία νέας εγκατάστασης ή/και
- τη διαφοροποίηση της δραστηριότητας μιας εγκατάστασης, υπό την προϋπόθεση ότι η νέα δραστηριότητα δεν είναι ίδια ή παρεμφερής με τη δραστηριότητα που ασκείτο προηγουμένως στην εγκατάσταση.

β) απόκτηση στοιχείων ενεργητικού που ανήκουν σε εγκατάσταση που έχει κλείσει ή θα είχε κλείσει εάν δεν είχε αγοραστεί, υπό την προϋπόθεση ότι η νέα δραστηριότητα που θα ασκείται με χρήση των αποκτηθέντων στοιχείων ενεργητικού δεν είναι η ίδια ή παρεμφερής δραστηριότητα με εκείνη που ασκούσαν στην εγκατάσταση πριν από την απόκτηση.

Η απλή απόκτηση των μετοχών μιας επιχείρησης δεν χαρακτηρίζεται ως αρχική επένδυση που δημιουργεί νέα οικονομική δραστηριότητα.

iv. Η επένδυση θα πρέπει να διατηρηθεί στη συγκεκριμένη περιοχή για τουλάχιστον πέντε (5) έτη μετά την ολοκλήρωση της επένδυσης. Αυτό δεν θα εμποδίζει την αντικατάσταση μονάδας παραγωγής ή εξοπλισμού που κατέστησαν παρωχημένα ή υπέστησαν βλάβες κατά την περίοδο αυτή, εφόσον η οικονομική δραστηριότητα διατηρείται στη συγκεκριμένη περιοχή για την ελάχιστη απαιτούμενη περίοδο.

v. Τα αποκτώμενα στοιχεία του ενεργητικού θα πρέπει να είναι καινούργια και θα λαμβάνονται υπόψη μόνον οι δαπάνες αγοράς των στοιχείων ενεργητικού από τρίτους που δεν σχετίζονται με τον αγοραστή. Η απόκτηση των στοιχείων θα πρέπει να πραγματοποιείται υπό τους όρους της αγοράς και θα πρέπει να είναι αποσβεστέα. Επιπρόσθετα, θα πρέπει να διασφαλίζεται ότι θα χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για την επιχειρηματική εγκατάσταση για την οποία η επιχείρηση θα λάβει την ενίσχυση.

vi. Όσον αφορά τις ενισχύσεις που θα χορηγούνται για την υλοποίηση θεμελιώδους αλλαγής στην παραγωγική διαδικασία, οι επιλέξιμες δαπάνες θα πρέπει να υπερβαίνουν τις αποσβέσεις των στοιχείων ενεργητικού που συνδέονται με την προς εκσυγχρονισμό δραστηριότητα κατά τα τρία (3) προηγούμενα οικονομικά έτη.

vii. Όσον αφορά τις ενισχύσεις που χορηγούνται για τη διαφοροποίηση υφιστάμενης επιχειρηματικής εγκατάστασης, οι επιλέξιμες δαπάνες θα πρέπει να υπερβαίνουν κατά τουλάχιστον 200% τη λογιστική αξία των στοιχείων ενεργητικού που επαναχρησιμοποιούνται, όπως έχει καταγραφεί στο οικονομικό έτος που προηγείται της έναρξης των εργασιών.

viii. Οι επιχειρήσεις που δύναται να λάβουν χορηγία για τις σχετικές επενδύσεις τους, μέσω του παρόντος Σχεδίου, θα πρέπει να βρίσκονται εγκατεστημένες ή θα εγκατασταθούν μόνο **στις**

ΣΧΕΔΙΟ ΧΟΡΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

περιοχές που προσδιορίζονται στο Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων της Κύπρου 2022-2027⁹ (Παράρτημα ΙΧ).

- ix. Ο δικαιούχος επιβεβαιώνει με Υπεύθυνη Δήλωση ότι, κατά τα δύο (2) έτη που προηγούνται της αίτησης για ενίσχυση, δεν έχει προβεί σε μετεγκατάσταση στην επιχειρηματική εγκατάσταση στην οποία θα πραγματοποιηθεί η αρχική επένδυση για την οποία ζητείται η ενίσχυση, και δεσμεύεται ότι δεν θα το πράξει εντός μέγιστης περιόδου δύο (2) ετών μετά την ολοκλήρωση της αρχικής επένδυσης για την οποία ζητείται η ενίσχυση.
- x. Κάθε αρχική επένδυση του ίδιου Δικαιούχου (σε επίπεδο ομίλου), **η οποία αφορά την ίδια ή παρεμφερή δραστηριότητα και αρχίζει εντός τριών (3) ετών** από την ημερομηνία έναρξης των εργασιών για άλλη ενισχυόμενη επένδυση στην ίδια περιφέρεια επιπέδου 3 της ονοματολογίας εδαφικών στατιστικών μονάδων, **θεωρείται ότι ανήκει σε ενιαίο επενδυτικό έργο**. Όταν το ενιαίο επενδυτικό έργο αποτελεί μεγάλο επενδυτικό έργο, το **συνολικό ποσό της ενίσχυσης** για το ενιαίο επενδυτικό έργο δεν υπερβαίνει το **«προσαρμοσμένο ποσό ενίσχυσης»** για μεγάλα επενδυτικά έργα (άνω των €55εκατ.), που ορίζεται στο Άρθρο 2, σημείο 20 του Κανονισμού (ΕΕ) 651/2014 και αναφέρεται στο σημείο xi πιο κάτω.
- xi. Επιπρόσθετα, η μέγιστη ένταση ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το πλέον ευνοϊκό ποσό που προκύπτει από την εφαρμογή της εν λόγω έντασης με βάση τις επενδυτικές δαπάνες ή το μισθολογικό κόστος. Για τα μεγάλα επενδυτικά έργα, το ποσό της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το **«προσαρμοσμένο ποσό ενίσχυσης»** που υπολογίζεται σύμφωνα με τον μηχανισμό που ορίζεται στο Άρθρο 2, σημείο 20 του Κανονισμού (ΕΕ) 651/2014 και αναφέρεται στο σημείο πιο κάτω. Σύμφωνα με το Άρθρο 2, σημείο 20 του Κανονισμού (ΕΕ) 651/2014, το **«προσαρμοσμένο ποσό ενίσχυσης»** είναι: **«το μέγιστο επιτρεπτό ποσό ενίσχυσης για μεγάλο επενδυτικό έργο που υπολογίζεται σύμφωνα με τον ακόλουθο μαθηματικό τύπο»:**

$$\text{μέγιστο ποσό ενίσχυσης} = R \times (A + 0,50 \times B + 0 \times C)$$

όπου: *R* είναι η μέγιστη ένταση ενίσχυσης που εφαρμόζεται στη συγκεκριμένη περιοχή, εκτός της αυξημένης έντασης ενίσχυσης για τις ΜΜΕ, *A* είναι το πρώτο μέρος των επιλέξιμων δαπανών μέχρι 55 εκατ. ευρώ, *B* είναι το μέρος των επιλέξιμων δαπανών μεταξύ 55 και 110 εκατ. ευρώ και *C* είναι το μέρος των επιλέξιμων δαπανών άνω των 110 εκατ. ευρώ»

9.5. Οι Κρατικές Ενισχύσεις που τυγχάνουν απαλλαγής δυνάμει του Κανονισμού (ΕΕ) 651/2014 **ΔΕΝ** σωρεύονται με οποιεσδήποτε Ενισχύσεις Ήσσονος Σημασίας που αφορούν τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες, εάν η σώρευση αυτή θα οδηγήσει σε υπέρβαση της έντασης

ΣΧΕΔΙΟ ΧΟΡΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ενίσχυσης που προβλέπεται στο Κεφάλαιο III «Ειδικές διατάξεις για διάφορες κατηγορίες ενισχύσεων», Άρθρο 8 «Σώρευση», παράγραφος 5, του Κανονισμού (ΕΕ) 651/2014.

Για τον υπολογισμό της έντασης και των επιλέξιμων δαπανών, όλα τα στοιχεία που χρησιμοποιούνται υπολογίζονται πριν από την αφαίρεση φόρων ή άλλων επιβαρύνσεων.

Η Σώρευση Ενισχύσεων από Κρατικούς ή άλλους Ενωσιακούς πόρους επιτρέπεται εφόσον αυτές δεν αφορούν τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες ή όταν αφορούν τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες και το σύνολό τους δεν οδηγεί σε υπέρβαση της υψηλότερης έντασης ή του υψηλότερου ποσού ενίσχυσης με βάση το Άρθρο 8.3 του Κανονισμού (ΕΕ) 651/2014.

Επί τούτου, ο Αιτητής θα δηλώνει στην Ένορκη Δήλωση που θα παραχωρήσει στην Αρμόδια Αρχή, τυχόν άλλες πηγές ενίσχυσης.

9.6. Για τις επιχειρήσεις του μεταποιητικού τομέα που θα επιλέξουν να λάβουν χορηγία σύμφωνα με τον **Κανονισμό (ΕΕ) 2023/2831 (De Minimis)** και με βάση το Άρθρο 2 (2), του εν λόγω Κανονισμού, το συνολικό ποσό Ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας που μπορεί να παραχωρηθεί σε μια ενιαία επιχείρηση ανά τρία κυλιόμενα οικονομικά έτη ανέρχεται στις **€300,000**.

Για σκοπούς του εν λόγω Κανονισμού (άρθρο 2, παράγραφος 2), στην «**ενιαία επιχείρηση**» περιλαμβάνονται όλες οι επιχειρήσεις που έχουν **τουλάχιστον μια** από τις ακόλουθες σχέσεις μεταξύ τους:

- i. μια επιχείρηση κατέχει την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων άλλης επιχείρησης.
- ii. μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να διορίζει ή να παύει την πλειοψηφία των μελών του διοικητικού, διαχειριστικού ή εποπτικού οργάνου άλλης επιχείρησης.
- iii. μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να ασκεί δεσπόζουσα επιρροή σε άλλη επιχείρηση βάσει σύμβασης που έχει συνάψει με αυτή ή δυνάμει ρήτρας του καταστατικού αυτής της τελευταίας.
- iv. μια επιχείρηση που είναι μέτοχος ή εταίρος άλλης επιχείρησης ελέγχει μόνη της, βάσει συμφωνίας που έχει συνάψει με άλλους μετόχους ή εταίρους της εν λόγω επιχείρησης, την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων αυτής της επιχείρησης.

Οι επιχειρήσεις που έχουν οποιαδήποτε από τις σχέσεις που αναφέρονται στα στοιχεία i) έως iv) με μία ή περισσότερες άλλες επιχειρήσεις θεωρούνται, επίσης ενιαία επιχείρηση (σχετική **Υπεύθυνη Δήλωση** θα υπογράφεται από τον Δικαιούχο ή/και από τον Εξωτερικό Ελεγκτή του πριν από την υπογραφή της Συμφωνίας Δημόσιας Χρηματοδότησης, όπως φαίνεται στο (Παράρτημα VIII – «Υπεύθυνη Δήλωση Ενιαίας Επιχείρησης»).

ΣΧΕΔΙΟ ΧΟΡΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

9.7. Το υπόλοιπο ποσό πέραν της Δημόσιας Χρηματοδότησης (χορηγίας) για την κάλυψη του συνολικού προϋπολογισμού θεωρείται ίδια συμμετοχή για την υλοποίηση του έργου. Η ίδια συμμετοχή δύναται να καλυφθεί είτε με δανεισμό από χρηματοπιστωτικό ίδρυμα είτε με ίδιους πόρους.

9.8. Η ίδια συμμετοχή θα αποδεικνύεται από επίσημα στοιχεία που θα υποβάλλονται με την υποβολή της αίτησης π.χ. λογαριασμοί καταθέσεων, επιστολή/βεβαίωση τράπεζας που να τεκμηριώνει το διαθέσιμο υπόλοιπο κτλ. **στο όνομα της αιτήτριας επιχείρησης ή των κύριων της μετόχων.**

Σε περίπτωση που τα ίδια κεφάλαια προέρχονται από μετόχους της επιχείρησης θα πρέπει να υποβάλλεται, επιπρόσθετα με την τεκμηρίωση του διαθέσιμου υπολοίπου που αναφέρεται πιο πάνω, Υπεύθυνη Δήλωση/ Δέσμευση στην οποία να αναφέρεται η πρόθεση τους για παραχώρηση ιδίων κεφαλαίων στην επιχείρηση για χρηματοδότηση της επένδυσης της.

Στην περίπτωση **τραπεζικού δανεισμού** για την κάλυψη της ίδιας συμμετοχής ή μέρους της, είναι απαραίτητη η υποβολή επιστολής ή/και βεβαίωσης χρηματοπιστωτικού ιδρύματος για έγκριση χρηματοδότησης του επιχειρηματικού σχεδίου. Σε περίπτωση που στην έγκριση χρηματοδότησης υπάρχει πρόνοια κατάθεσης σε συγκεκριμένο λογαριασμό του δικαιούχου, τότε αυτή θα συμπεριληφθεί και στη Συμφωνία Χρηματοδότησης με συνοδευτική πρόνοια ότι η αλλαγή λογαριασμού είναι δυνατή μόνο με την προσκόμιση έγγραφης έγκρισης του τραπεζικού ιδρύματος που παραχωρεί το δάνειο (Αναλυτικότερα η διαδικασία στο **Παράρτημα XIII**).

Νοείται ότι κατά το στάδιο της υλοποίησης του προτεινόμενου επενδυτικού προγράμματος οι πληρωμές για επιλέξιμες δαπάνες θα πρέπει απαραίτητα να γίνονται μέσω τραπεζικού λογαριασμού στο όνομα του Δικαιούχου.

9.9. Η Δημόσια Χρηματοδότηση θα καταβάλλεται απευθείας στο Δικαιούχο και δεν επιτρέπεται η εκχώρηση της σε τρίτους.

**ΣΧΕΔΙΟ ΧΟΡΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ
ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ**

10. Επιλέξιμες Δαπάνες

Κατά τη διαμόρφωση του συνολικού προϋπολογισμού της επιχείρησης, οι δαπάνες μπορούν να εντάσσονται στις παρακάτω **κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών**:

A/A	Κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών	Ποσοστό Χορηγίας	Κανονισμός (ΕΕ)	Επιχειρήσεις Μεταποιητικού Τομέα	Επιχειρήσεις Υπόλοιπων Δραστηριοτήτων
1	<i>Κτίρια και επεκτάσεις κτιρίων και υποστατικών *</i>				
1.1	Ανέγερση κτιρίων για τη δημιουργία νέας επιχειρηματικής εγκατάστασης ή/και την ανέγερση ή/και την επέκταση κτιρίων για τη διαφοροποίηση της δραστηριότητας επιχειρηματικής εγκατάστασης, η οποία θα είναι εγκατεστημένη μόνο σε περιοχές που περιλαμβάνονται στο Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων της Κύπρου 2022-2027.	15%	651/2014 Άρθρο 14	✓	
1.2	Ανέγερση ή/και την επέκταση ή/και τη διαμόρφωση/διαρρύθμιση κτιρίων και υποστατικών για τη δημιουργία της επιχειρηματικής εγκατάστασης ή για τη διαφοροποίηση της δραστηριότητας επιχειρηματικής εγκατάστασης ή/και για την υφιστάμενη δραστηριότητα της επιχείρησης, η οποία θα είναι εγκατεστημένη σε οποιαδήποτε περιοχή στην Κύπρο, εξαιρουμένων των περιοχών στις οποίες η Κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας δεν ασκεί αποτελεσματικό έλεγχο λόγω της τουρκικής εισβολής.	40%	2023/2831	✓	
2	<i>Καινούργια μηχανήματα / εξοπλισμός *</i>				
2.1	Καινούργια μηχανήματα / εξοπλισμός που θα χρησιμοποιούνται στη νέα επιχειρηματική εγκατάσταση ή για νέα δραστηριότητα της επιχείρησης, η οποία θα είναι εγκατεστημένη μόνο σε περιοχές που περιλαμβάνονται στο Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων της Κύπρου 2022-2027.	15%	651/2014 Άρθρο 14	✓	

**ΣΧΕΔΙΟ ΧΟΡΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ
ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ**

A/A	Κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών	Ποσοστό Χορηγίας	Κανονισμός (ΕΕ)	Επιχειρήσεις Μεταποιητικού Τομέα	Επιχειρήσεις Υπόλοιπων Δραστηριοτήτων
2.2	Καινούργια μηχανήματα / εξοπλισμός που θα χρησιμοποιούνται για τη νέα επιχειρηματική εγκατάσταση ή/και για τη νέα δραστηριότητα της επιχείρησης ή/και για την υφιστάμενη δραστηριότητα της επιχείρησης, η οποία θα είναι εγκαταστημένη σε οποιαδήποτε περιοχή στην Κύπρο, εξαιρουμένων των περιοχών στις οποίες η Κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας δεν ασκεί αποτελεσματικό έλεγχο λόγω της τουρκικής εισβολής.	40%	2023/2831	✓	
3	Μεταφορικά Μέσα *				
3.1	Καινούργια εμπορικά μεταφορικά μέσα που θα χρησιμοποιούνται <u>αποκλειστικά</u> για τη νέα επιχειρηματική εγκατάσταση ή/και για τη νέα δραστηριότητα της επιχείρησης, η οποία θα είναι εγκαταστημένη μόνο σε περιοχές που περιλαμβάνονται στο Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων της Κύπρου 2022-2027.	15%	651/2014 Άρθρο 14	✓	
3.2	Καινούργια εμπορικά μεταφορικά μέσα που θα χρησιμοποιούνται για τη νέα επιχειρηματική εγκατάσταση ή/και για τη νέα δραστηριότητα της επιχείρησης ή/και για την <u>υφιστάμενη δραστηριότητα της επιχείρησης</u> , η οποία θα είναι εγκαταστημένη σε οποιαδήποτε περιοχή στην Κύπρο, εξαιρουμένων των περιοχών στις οποίες η Κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας δεν ασκεί αποτελεσματικό έλεγχο λόγω της τουρκικής εισβολής.	40%	2023/2831	✓	
4	Δαπάνες για βελτίωση ενεργειακής απόδοσης κελύφους κτιρίου (Η επιχείρηση μπορεί να είναι εγκαταστημένη σε οποιαδήποτε περιοχή στην Κύπρο, εξαιρουμένων των περιοχών τις οποίες η Κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας δεν ασκεί αποτελεσματικό έλεγχο λόγω της τουρκικής εισβολής.)	30% **	651/2014 Άρθρο 38α	✓	✓

**ΣΧΕΔΙΟ ΧΟΡΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ
ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ**

A/A	Κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών	Ποσοστό Χορηγίας	Κανονισμός (ΕΕ)	Επιχειρήσεις Μεταποιητικού Τομέα	Επιχειρήσεις Υπόλοιπων Δραστηριοτήτων
5	Τεχνικά Συστήματα Κτιρίων (Η επιχείρηση μπορεί να είναι εγκαταστημένη σε οποιαδήποτε περιοχή στην Κύπρο, εξαιρουμένων των περιοχών τις οποίες η Κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας δεν ασκεί αποτελεσματικό έλεγχο λόγω της τουρκικής εισβολής.)	30% **	651/2014 Άρθρο 38α	✓	✓
6	Δαπάνες / Μέτρα ενεργειακής απόδοσης που σχετίζονται με τις διαδικασίες παραγωγής (Η επιχείρηση μπορεί να είναι εγκαταστημένη σε οποιαδήποτε περιοχή στην Κύπρο, εξαιρουμένων των περιοχών τις οποίες η Κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας δεν ασκεί αποτελεσματικό έλεγχο λόγω της τουρκικής εισβολής.)	30%	651/2014 Άρθρο 38	✓	✓
7	Συστήματα Συμπαγωγής Ενέργειας (Η επιχείρηση μπορεί να είναι εγκαταστημένη σε οποιαδήποτε περιοχή στην Κύπρο, εξαιρουμένων των περιοχών τις οποίες η Κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας δεν ασκεί αποτελεσματικό έλεγχο λόγω της τουρκικής εισβολής.)	30%	651/2014 Άρθρο 41	✓	✓
8	Συστήματα Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (Η επιχείρηση μπορεί να είναι εγκαταστημένη σε οποιαδήποτε περιοχή στην Κύπρο, εξαιρουμένων των περιοχών τις οποίες η Κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας δεν ασκεί αποτελεσματικό έλεγχο λόγω της τουρκικής εισβολής.)	40%	651/2014 Άρθρο 41	✓	✓

**ΣΧΕΔΙΟ ΧΟΡΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ
ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ**

A/A	Κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών	Ποσοστό Χορηγίας	Κανονισμός (ΕΕ)	Επιχειρήσεις Μεταποιητικού Τομέα	Επιχειρήσεις Υπόλοιπων Δραστηριοτήτων
9	Επενδύσεις σε κυκλική οικονομία <i>(Η επιχείρηση μπορεί να είναι εγκαταστημένη σε οποιαδήποτε περιοχή στην Κύπρο, εξαιρουμένων των περιοχών τις οποίες η Κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας δεν ασκεί αποτελεσματικό έλεγχο λόγω της τουρκικής εισβολής.)</i>				
9.1	Καινούργια μηχανήματα/εξοπλισμός που θα χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για τις ανάγκες της επιχείρησης και συνδέονται άμεσα με επενδύσεις της παραγράφου 10.9 πιο κάτω.	40%	651/2014 Άρθρο 47	✓	✓
9.2	Καινούργια Μεταφορικά Μέσα που θα χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για τις ανάγκες της επιχείρησης και συνδέονται άμεσα με επενδύσεις της παραγράφου 10.9 πιο κάτω.	40%	651/2014 Άρθρο 47	✓	✓

* Τονίζεται ότι οι κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών με A/A 1- 3 αφορούν μόνο τις επιχειρήσεις του μεταποιητικού τομέα υπό την κατηγορία αιτήσεων (i) (βλ. Παράγραφο 9).

** Οι επενδυτικές ενισχύσεις που αφορούν τις κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών με A/A 4 και A/A 5 θα πρέπει να περιλαμβάνουν την εγκατάσταση πέραν του ενός τύπου δομικού στοιχείου (τεχνικό σύστημα κτιρίου ή/και στοιχείο του κελυφους κτιρίου), όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 9) της οδηγίας 2010/31/ΕΕ.

ΣΧΕΔΙΟ ΧΟΡΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

10.1. Κτίρια και επεκτάσεις κτιρίων και υποστατικών

Έχει πεδίο εφαρμογής μόνο στις Μεγάλες επιχειρήσεις μεταποίησης και μεταποίησης/εμπορίας γεωργικών προϊόντων

10.1.1. Ανέγερση κτιρίων για τη δημιουργία νέας επιχειρηματικής εγκατάστασης ή/και την ανέγερση ή/και την επέκταση κτιρίων για τη διαφοροποίηση της δραστηριότητας επιχειρηματικής εγκατάστασης, η οποία θα είναι εγκαταστημένη μόνο σε περιοχές που περιλαμβάνονται στο Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων της Κύπρου 2022-2027 και όπως αυτός τροποποιείται, (Παράρτημα ΙΧ).

(Κανονισμός (ΕΕ) 651/2014, Άρθρο 14: Περιφερειακές επενδυτικές ενισχύσεις)

10.1.2. Ανέγερση ή/και την επέκταση ή/και τη διαμόρφωση/διαρρύθμιση κτιρίων και υποστατικών για τη δημιουργία της επιχειρηματικής εγκατάστασης ή για τη διαφοροποίηση της δραστηριότητας επιχειρηματικής εγκατάστασης ή/και για την υφιστάμενη δραστηριότητα της επιχείρησης, η οποία θα είναι εγκαταστημένη σε οποιαδήποτε περιοχή στην Κύπρο, εξαιρουμένων των περιοχών της οποίες η Κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας δεν ασκεί αποτελεσματικό έλεγχο λόγω της τουρκικής εισβολής.

(Κανονισμός (ΕΕ) 2023/2831)

Σημαντικές επισημάνσεις που αφορούν την κατηγορία επιλέξιμων δαπανών «10.1 Κτίρια και επεκτάσεις κτιρίων και υποστατικών»:

- Στις επιλέξιμες δαπάνες περιλαμβάνονται επιπρόσθετα:
 - Υποδομές για ηλεκτρομηχανολογικές και υδραυλικές εγκαταστάσεις, μέτρα ασφάλειας, πυρασφάλειας και εξαερισμού (ο εξοπλισμός των πιο πάνω να περιλαμβάνεται στην κατηγορία 10.2 «Μηχανήματα/ Εξοπλισμός» π.χ. συσκευές ασφάλειας, εξοπλισμός για συστήματα πυρασφάλειας κλπ.).
 - Υποδομές για εγκατάσταση συστημάτων προστασίας του περιβάλλοντος, μείωσης της ρύπανσης και εξοικονόμησης νερού, καθώς και συστήματα ασφάλειας και υγιεινής.
 - Δαπάνες που προκύπτουν από τη βελτίωση του εσωτερικού ελέγχου της ποιότητας.
- Για επενδύσεις σε νέα κτίρια ή προσθήκες που αυξάνουν/τροποποιούν το εμβαδό του καλυμμένου χώρου θα πρέπει κατά το στάδιο υποβολής της αίτησης απαραίτητα να υποβάλλεται η Άδεια Οικοδομής, τα εγκεκριμένα αρχιτεκτονικά σχέδια, καθώς και βεβαίωση του αρχιτέκτονα για το συνολικό εμβαδό του έργου.
- Υπογραμμίζεται ότι, τόσο στις περιπτώσεις ανέγερσης ή επέκτασης κτιρίων όσο και στις περιπτώσεις διαμόρφωσης/διαρρύθμισης κτιρίων, η χρήση του υποστατικού που θα

ΣΧΕΔΙΟ ΧΟΡΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

αναγράφεται στην Άδεια Οικοδομής θα πρέπει να συνάδει με τη δραστηριότητα του επενδυτικού έργου.

- Σε περίπτωση που η ανέγερση διενεργείται σε ακίνητο που δεν ανήκει στον αιτητή, τότε απαιτείται συμφωνία μίσθωσης του ακινήτου μεταξύ του αιτητή και του ιδιοκτήτη του ακινήτου.
- Οι δαπάνες που σχετίζονται με τη μίσθωση γης ή/και κτιρίων μπορούν να λαμβάνονται υπόψη υπό την προϋπόθεση ότι η μίσθωση πρέπει να συνεχίζεται για τουλάχιστον πέντε (5) έτη μετά την αναμενόμενη ημερομηνία ολοκλήρωσης της επένδυσης.
- Στις περιπτώσεις ανέγερσης νέων υποστατικών θα λαμβάνεται υπόψη το πραγματικό κόστος των κτιρίων (εξαιρουμένης της αξίας της γης) βάσει τεκμηριωμένων παραστατικών όπως τιμολόγια, αποδείξεις, βεβαιώσεις κτλ. Στις περιπτώσεις ίδιο-κατασκευών, θα λαμβάνεται υπόψη μόνο το κόστος των υλικών κατασκευής.

Νοείται ότι οποιοσδήποτε οικοδομικές εργασίες, μετατροπές και επεκτάσεις θα γίνονται αποδεκτές για σκοπούς ενίσχυσης μόνο εφόσον εξασφαλίζονται όλες οι σχετικές άδειες και παρουσιάζονται τα απαιτούμενα από το Σχέδιο παραστατικά.

Επιπρόσθετα αναφέρεται ότι τα πιο κάτω **ΔΕΝ** αποτελούν επιλέξιμες δαπάνες:

- η αγορά κτιρίου καθώς και το κόστος απόκτησης της γης.
- συνήθεις εξωτερικές εργασίες όπως δρόμοι, πλακόστρωτα, περιφράξεις και άλλες σχετικές εργασίες, εκτός και αν κριθούν αναγκαίες λόγω της φύσης της προτεινόμενης δραστηριότητας.

10.2. Καινούργια μηχανήματα/εξοπλισμός

Έχει πεδίο εφαρμογής μόνο στις Μεγάλες επιχειρήσεις μεταποίησης και μεταποίησης/εμπορίας γεωργικών προϊόντων

10.2.1. Καινούργια μηχανήματα / εξοπλισμός που θα χρησιμοποιούνται στη νέα επιχειρηματική εγκατάσταση ή για νέα δραστηριότητα της επιχείρησης, η οποία θα είναι εγκαταστημένη μόνο σε περιοχές που περιλαμβάνονται στο Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων της Κύπρου 2022-2027 και όπως αυτός τροποποιείται, (Παράρτημα ΙΧ).

(Κανονισμός (ΕΕ) 651/2014, Άρθρο 14: Περιφερειακές επενδυτικές ενισχύσεις)

Η κατηγορία δαπανών αφορά καινούργια μηχανήματα/εξοπλισμό που θα εξυπηρετούν την παραγωγή, ποιοτικό έλεγχο/δοκιμές, αποθήκευση, διάθεση των προϊόντων και την λειτουργία της επιχείρησης (συμπεριλαμβανομένων και των χώρων διοίκησης) νοουμένου ότι βρίσκονται εντός της παραγωγικής μονάδας, η οποία θα βρίσκεται σε περιοχές που περιλαμβάνονται στο

ΣΧΕΔΙΟ ΧΟΡΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων της Κύπρου 2022-2027 και όπως αυτός τροποποιείται, (Παράρτημα ΙΧ).

10.2.2. Καινούργια μηχανήματα / εξοπλισμός που θα χρησιμοποιούνται για τη νέα επιχειρηματική εγκατάσταση ή/και για τη νέα δραστηριότητα της επιχείρησης ή/και για την υφιστάμενη δραστηριότητα της επιχείρησης, η οποία θα είναι εγκαταστημένη σε οποιαδήποτε περιοχή στην Κύπρο, εξαιρουμένων των περιοχών της οποίες η Κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας δεν ασκεί αποτελεσματικό έλεγχο λόγω της τουρκικής εισβολής.

(Κανονισμός (ΕΕ) 2023/2831)

Η κατηγορία δαπανών αφορά καινούργια μηχανήματα/εξοπλισμό που θα εξυπηρετούν την παραγωγή, ποιοτικό έλεγχο/δοκιμές, αποθήκευση, διάθεση των προϊόντων και την λειτουργία της επιχείρησης (συμπεριλαμβανομένων και των χώρων διοίκησης) νοουμένου ότι βρίσκονται εντός της παραγωγικής μονάδας.

Οι δαπάνες θα πρέπει να χρησιμοποιούνται για την υφιστάμενη δραστηριότητα ή/και για τη νέα επιχειρηματική εγκατάσταση ή/και για τη νέα δραστηριότητα της επιχείρησης. Η επιχείρηση θα πρέπει να βρίσκεται εγκατεστημένη ή θα εγκατασταθεί σε οποιαδήποτε περιοχή στην Κύπρο, εξαιρουμένων των περιοχών στις οποίες η Κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας δεν ασκεί αποτελεσματικό έλεγχο λόγω της τουρκικής εισβολής.

Σημαντικές επισημάνσεις που αφορούν την κατηγορία επιλέξιμων δαπανών «**10.2. Καινούργια μηχανήματα /εξοπλισμός**»:

- Στις επιλέξιμες δαπάνες περιλαμβάνονται επιπρόσθετα:
 - Συστήματα εξαερισμού και μέτρων ασφάλειας και πυρασφάλειας.
 - Μεταφορικά μέσα διακίνησης προϊόντων και πρώτων υλών **εντός του χώρου παραγωγής** (περονοφόρα – forklifts). **Μικρά** περονοφόρα που τοποθετούνται **σε οχήματα μεταφοράς** πρώτων υλών ή/και τελικών προϊόντων αποτελούν επιλέξιμη δαπάνη.
 - Νέα συστήματα αυτοματοποίησης όπως μέσα αποθήκευσης πρώτων υλών και προϊόντων, εξοπλισμός αποθηκευτικών χώρων, εντός της μονάδας.
 - Νέα μηχανήματα και λοιπός εξοπλισμός πληροφορικής όπως ηλεκτρονικοί υπολογιστές, εξοπλισμός μηχανογράφησης, λογισμικά κτλ. Σημειώνεται ότι η δημιουργία ιστοσελίδας ή/ και ηλεκτρονικού καταστήματος (e-commerce) δεν αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη.

ΣΧΕΔΙΟ ΧΟΡΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

-
- Άλλες δαπάνες που σχετίζονται με τη συγκεκριμένη κατηγορία και κατά την κρίση της Επιτροπής κρίνονται απαραίτητες για τις ανάγκες της επιχείρησης ανάλογα με τη δραστηριότητα.
 - Στις περιπτώσεις ίδιο-κατασκευών, λαμβάνεται υπόψη για σκοπούς χορηγίας μόνο το πραγματικό κόστος των υλικών κατασκευής, το οποίο θα τεκμηριώνεται με τα τιμολόγια/ παραστατικά αγοράς τους.
 - Οι δαπάνες που σχετίζονται με τη μίσθωση μηχανημάτων θα πρέπει να λαμβάνουν τη μορφή χρηματοδοτικής μίσθωσης και να περιλαμβάνουν την υποχρέωση αγοράς των στοιχείων ενεργητικού κατά τη λήξη της διάρκειας της μίσθωσης από τον δικαιούχο της ενίσχυσης.
 - Τονίζεται ότι, σε περίπτωση που το επενδυτικό πρόγραμμα περιλαμβάνει **ψυκτικούς θαλάμους** τότε θα πρέπει να προσκομίζεται εγκεκριμένη κάτοψη του κτιρίου στην οποία να υποδεικνύεται ο χώρος όπου θα τοποθετηθεί ο ψυκτικός θάλαμος. Σε περίπτωση που ο θάλαμος θα χωροθετηθεί **εντός του εργοστασιακού κτιρίου** απαιτείται η υποβολή της υφιστάμενης Άδειας Οικοδομής και εγκεκριμένων αρχιτεκτονικών σχεδίων ενώ σε περίπτωση που θα τοποθετηθεί **εκτός του κτιρίου (επέκταση κτιρίου)** θα πρέπει να προσκομιστεί η σχετική καλυπτική Άδεια Οικοδομής και τα εγκεκριμένα αρχιτεκτονικά σχέδια.

Ο ορισμός «καινούρια μηχανήματα και εξοπλισμός» **ΔΕΝ** περιλαμβάνει:

- Μεταχειρισμένα ή επισκευασμένα μηχανήματα και εξοπλισμό ή/ και ανταλλακτικά για επιδιόρθωση υφιστάμενων μηχανημάτων.
- Έπιπλα και εξοπλισμό γραφείου, εξαιρουμένων Ηλεκτρονικών Υπολογιστών και Λογισμικού.
- Ψυγεία, βιτρίνες και άλλα που αφορούν τη λιανική πώληση.
- Αναλώσιμα εργαλεία και εξαρτήματα.
- Αυτοτελές μηχάνημα ή εργαλείο ή άλλο εξοπλισμό του οποίου η αξία είναι χαμηλότερη των **€100**.
- **Μεγάλα** περονοφόρα οχήματα (forklifts) και ανυψωτικά μηχανήματα που χρησιμοποιούνται εκτός της παραγωγικής μονάδας.

ΣΧΕΔΙΟ ΧΟΡΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

10.3. Μεταφορικά Μέσα

Έχει πεδίο εφαρμογής μόνο στις Μεγάλες επιχειρήσεις μεταποίησης και μεταποίησης/εμπορίας γεωργικών προϊόντων

10.3.1. Καινούργια εμπορικά μεταφορικά μέσα που θα χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για τη νέα επιχειρηματική εγκατάσταση ή/και για τη νέα δραστηριότητα της επιχείρησης, η οποία θα είναι εγκαταστημένη μόνο σε περιοχές που περιλαμβάνονται στο Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων της Κύπρου 2022-2027.

(Κανονισμός (ΕΕ) 651/2014, Άρθρο 14: Περιφερειακές επενδυτικές ενισχύσεις)

Η κατηγορία δαπανών αφορά την αγορά καινούργιων εμπορικών μεταφορικών μέσων απαραίτητων για την διακίνηση πρώτων υλών και τελικών προϊόντων μόνο, που θα χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για τις ανάγκες της νέας επιχειρηματικής εγκατάστασης ή/και της νέας δραστηριότητας της επιχείρησης, η οποία θα βρίσκεται **σε περιοχές που περιλαμβάνονται στο Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων της Κύπρου 2022-2027 και όπως αυτός τροποποιείται, (Παράρτημα ΙΧ).**

10.3.2. Καινούργια εμπορικά μεταφορικά μέσα που θα χρησιμοποιούνται για τη νέα επιχειρηματική εγκατάσταση ή/και για τη νέα δραστηριότητα της επιχείρησης ή/και για την υφιστάμενη δραστηριότητα της επιχείρησης, η οποία θα είναι εγκαταστημένη σε οποιαδήποτε περιοχή στην Κύπρο, εξαιρουμένων των περιοχών της οποίες η Κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας δεν ασκεί αποτελεσματικό έλεγχο λόγω της τουρκικής εισβολής

(Κανονισμός (ΕΕ) 2023/2831)

Η κατηγορία δαπανών αφορά την αγορά καινούργιων εμπορικών μεταφορικών μέσων απαραίτητων για την διακίνηση πρώτων υλών και τελικών προϊόντων μόνο, που θα χρησιμοποιούνται για τις ανάγκες της υφιστάμενης επιχείρησης ή/και για τις ανάγκες της νέας επιχειρηματικής εγκατάστασης ή/και της νέας δραστηριότητας της επιχείρησης.

Η επιχείρηση θα πρέπει να βρίσκεται εγκατεστημένη ή θα εγκατασταθεί σε οποιαδήποτε περιοχή στην Κύπρο, εξαιρουμένων των περιοχών στις οποίες η Κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας δεν ασκεί αποτελεσματικό έλεγχο λόγω της τουρκικής εισβολής.

Σημαντικές επισημάνσεις που αφορούν την κατηγορία επιλέξιμων δαπανών «10.3 Μεταφορικά Μέσα»:

- Η επιλεξιμότητα του μεταφορικού μέσου θα αποφασίζεται ανάλογα με τη δραστηριότητα της επιχείρησης και την αναγκαιότητα χρήσης ειδικού οχήματος.

ΣΧΕΔΙΟ ΧΟΡΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

- Το **επιλέξιμο κόστος** για την αγορά των εμπορικών οχημάτων **περιορίζεται στις €300,000.00** όπου αφορά τον Κανονισμό (ΕΕ) 651/2014 και στις **€200,000.00** όπου αφορά τον Κανονισμό (ΕΕ) 2023/2831.
- Τονίζεται ότι, στο στάδιο του αιτήματος καταβολής χορηγίας θα πρέπει απαραίτητα να υποβάλλεται το **Πιστοποιητικό Εγγραφής Μηχανοκίνητου Οχήματος** στο όνομα της επιχείρησης.

10.4. Δαπάνες για βελτίωση ενεργειακής απόδοσης κελυφους κτιρίου

Έχει πεδίο εφαρμογής στις Μεγάλες επιχειρήσεις όλων των Δραστηριοτήτων

(Κανονισμός (ΕΕ) 651/2014, Άρθρο 38α «Επενδυτικές ενισχύσεις για μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε κτίρια»)

Η επιχείρηση μπορεί να είναι εγκαταστημένη σε οποιαδήποτε περιοχή στην Κύπρο, εξαιρουμένων των περιοχών της οποίες η Κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας δεν ασκεί αποτελεσματικό έλεγχο λόγω της τουρκικής εισβολής.

Στις επιλέξιμες δαπάνες της κατηγορίας περιλαμβάνονται οι πιο κάτω:

- Θερμομόνωση οριζόντιων δομικών στοιχείων
- Θερμομόνωση τοίχων και στοιχείων της φέρουσας κατασκευής
- Αντικατάσταση κουφωμάτων.

10.5. Τεχνικά Συστήματα Κτιρίων

Έχει πεδίο εφαρμογής στις Μεγάλες επιχειρήσεις όλων των Δραστηριοτήτων

(Κανονισμός (ΕΕ) 651/2014, Άρθρο 38α «Επενδυτικές ενισχύσεις για μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε κτίρια»)

Η επιχείρηση μπορεί να είναι εγκαταστημένη σε οποιαδήποτε περιοχή στην Κύπρο, εξαιρουμένων των περιοχών της οποίες η Κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας δεν ασκεί αποτελεσματικό έλεγχο λόγω της τουρκικής εισβολής.

Στις επιλέξιμες δαπάνες της κατηγορίας περιλαμβάνονται οι πιο κάτω:

- Αντικατάσταση αυτόνομων κλιματιστικών μονάδων.
- Εγκατάσταση ή αντικατάσταση κεντρικού συστήματος θέρμανσης ή και ψύξης χώρου που λειτουργεί με αεροθερμική, γεωθερμική ή υδροθερμική αντλία.

ΣΧΕΔΙΟ ΧΟΡΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

-
- Εγκατάσταση ή αντικατάσταση λέβητα αερίου καυσίμου.
 - Εγκατάσταση συστήματος αυτοματισμού και ελέγχου κτιρίου (περιλαμβάνονται συστήματα παρακολούθησης παραγωγής / κατανάλωσης ενέργειας & συστήματα ενεργειακής διαχείρισης κτιρίων BMS).
 - Εγκατάσταση εξωτερικής μετακινούμενης σκίασης κουφωμάτων.
 - Θερμομόνωση σωληνώσεων ζεστού νερού.
 - Συστήματα ανάκτησης θερμότητας.

Σημαντικές επισημάνσεις και υποχρεωτικά τεχνικά κριτήρια που αφορούν τις κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών «**10.4. Δαπάνες για βελτίωση ενεργειακής απόδοσης κελύφους κτιρίου**» και «**10.5. Τεχνικά Συστήματα Κτιρίων**»:

- Οι εν λόγω επενδυτικές ενισχύσεις που επιτρέπουν στις επιχειρήσεις να βελτιώνουν την ενεργειακή απόδοση κτιρίων.
- Οι επενδυτικές ενισχύσεις θα πρέπει να περιλαμβάνουν την εγκατάσταση πέραν του ενός τύπου δομικού στοιχείου (τεχνικό σύστημα κτιρίου ή/και στοιχείο του κελύφους κτιρίου), όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 9) της οδηγίας 2010/31/ΕΕ.
- Όλα τα κτίρια στα οποία θα υλοποιηθούν επενδύσεις ενεργειακής αναβάθμισης, θα πρέπει να ανήκουν ή να χρησιμοποιούνται από τους δικαιούχους και η αίτηση για την έκδοση της πολεοδομικής τους άδειας να έχει κατατεθεί πριν την 1^η Ιουλίου 2020. Στις περιπτώσεις όπου δεν απαιτείται η έκδοση πολεοδομικής άδειας, θα πρέπει να έχει κατατεθεί αίτηση για έκδοση άδειας οικοδομής πριν την 1^η Ιουλίου 2020.
- Δεν χορηγούνται ενισχύσεις όταν οι βελτιώσεις ενεργειακής απόδοσης κελύφους κτιρίου και η εγκατάσταση τεχνικών συστημάτων κτιρίων πραγματοποιούνται με σκοπό να εξασφαλιστεί η συμμόρφωση των επιχειρήσεων με ενωσιακά πρότυπα που έχουν θεσπιστεί και τεθεί σε ισχύ.
- Δεν χορηγούνται ενισχύσεις για την εγκατάσταση ενεργειακού εξοπλισμού που λειτουργεί με ορυκτά καύσιμα, συμπεριλαμβανομένου του φυσικού αερίου.
- Ενισχύσεις μπορούν να χορηγούνται για επενδύσεις οι οποίες πραγματοποιούνται με σκοπό τη συμμόρφωση με ενωσιακά πρότυπα που έχουν θεσπιστεί αλλά δεν έχουν τεθεί ακόμη σε ισχύ. Όταν τα σχετικά ενωσιακά πρότυπα είναι ελάχιστα πρότυπα ενεργειακής απόδοσης, η ενίσχυση πρέπει να χορηγείται προτού τα πρότυπα καταστούν υποχρεωτικά για την ενδιαφερόμενη επιχείρηση. Στην περίπτωση αυτή, θα πρέπει να διασφαλιστεί ότι οι δικαιούχοι θα υποβάλλουν ακριβές σχέδιο και χρονοδιάγραμμα ανακαίνισης που να καταδεικνύει ότι η ενισχυόμενη ανακαίνιση είναι τουλάχιστον επαρκής για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τα ελάχιστα πρότυπα ενεργειακής απόδοσης.

ΣΧΕΔΙΟ ΧΟΡΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

- Δεν εμπίπτουν στο παρόν Σχέδιο οι επενδύσεις των οποίων τα σχετικά ενωσιακά πρότυπα διαφέρουν από τα ελάχιστα πρότυπα ενεργειακής απόδοσης, ασχέτως εάν η επένδυση υλοποιηθεί ή/και ολοκληρωθεί μέσα σε 18 μήνες πριν από την έναρξη ισχύος του ενωσιακού προτύπου.
- Οι επιλέξιμες δαπάνες είναι οι συνολικές επενδυτικές δαπάνες. Οι δαπάνες που δεν συνδέονται άμεσα με την επίτευξη υψηλότερου επιπέδου ενεργειακής απόδοσης στο κτίριο δεν είναι επιλέξιμες, υπό την παρούσα κατηγορία.

10.6. Δαπάνες / Μέτρα ενεργειακής απόδοσης που σχετίζονται με τις διαδικασίες παραγωγής της επιχείρησης

Έχει πεδίο εφαρμογής στις Μεγάλες επιχειρήσεις όλων των Δραστηριοτήτων

(Κανονισμός (ΕΕ) 651/2014,

Άρθρο 38 «Επενδυτικές ενισχύσεις για μέτρα ενεργειακής απόδοσης εκτός από μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε κτίρια»)

Η επιχείρηση μπορεί να είναι εγκαταστημένη σε οποιαδήποτε περιοχή στην Κύπρο, εξαιρουμένων των περιοχών της οποίες η Κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας δεν ασκεί αποτελεσματικό έλεγχο λόγω της τουρκικής εισβολής.

Στις επιλέξιμες δαπάνες της κατηγορίας περιλαμβάνονται οι πιο κάτω:

- Αντικατάσταση ψυγείων συντήρησης / αποθήκευσης προϊόντων με ενεργειακά πιο αποδοτικά
- Αντικατάσταση κινητήρων / αντλιών νερού / κυκλοφορητές / συμπιεστές / με ενεργειακά πιο αποδοτικούς/ές.
- Εγκατάσταση συστημάτων διόρθωσης συντελεστή ισχύος και συστημάτων βελτιστοποίησης τάσης
- Εγκατάσταση ώριμων τεχνολογιών εξοικονόμησης ενέργειας στην παραγωγική διαδικασία.

Σημαντικές επισημάνσεις και υποχρεωτικά τεχνικά κριτήρια που αφορούν την κατηγορία επιλέξιμων δαπανών «10.6. Άλλα μέτρα ενεργειακής απόδοσης που σχετίζονται με τις διαδικασίες παραγωγής της επιχείρησης»:

- Οι εν λόγω επενδυτικές ενισχύσεις που επιτρέπουν στις επιχειρήσεις να βελτιώνουν την ενεργειακή τους απόδοση, εκτός της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων.
- Δεν χορηγούνται ενισχύσεις όταν οι επενδύσεις για άλλα μέτρα ενεργειακής απόδοσης που σχετίζονται με τις διαδικασίες παραγωγής της επιχείρησης πραγματοποιούνται με σκοπό

ΣΧΕΔΙΟ ΧΟΡΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

να εξασφαλιστεί η συμμόρφωση των επιχειρήσεων με ενωσιακά πρότυπα που έχουν θεσπιστεί και τεθεί σε ισχύ.

- Ενισχύσεις μπορούν να χορηγούνται για επενδύσεις οι οποίες πραγματοποιούνται με σκοπό τη συμμόρφωση με ενωσιακά πρότυπα που έχουν θεσπιστεί αλλά δεν έχουν τεθεί ακόμη σε ισχύ, υπό την προϋπόθεση ότι η επένδυση υλοποιείται και ολοκληρώνεται τουλάχιστον 18 μήνες πριν από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του προτύπου.
- **Επιλέξιμες δαπάνες είναι οι πρόσθετες επενδυτικές δαπάνες που απαιτούνται ώστε να επιτευχθεί το υψηλότερο επίπεδο ενεργειακής απόδοσης.** Καθορίζονται συγκρίνοντας το κόστος της επένδυσης με το κόστος του αντιπαραδείγματος το οποίο θα προέκυπτε εάν δεν είχε χορηγηθεί η ενίσχυση, ως εξής:
 - α) αν το αντιπάρδειγμα συνίσταται στην πραγματοποίηση επένδυσης χαμηλότερης ενεργειακής απόδοσης που αντιστοιχεί στη συνήθη εμπορική πρακτική στον συγκεκριμένο τομέα ή στο πλαίσιο της συγκεκριμένης δραστηριότητας, οι επιλέξιμες δαπάνες συνίστανται στη διαφορά μεταξύ του κόστους της επένδυσης για την οποία χορηγείται κρατική ενίσχυση και του κόστους της επένδυσης χαμηλότερης ενεργειακής απόδοσης·
 - β) αν το αντιπάρδειγμα συνίσταται στην πραγματοποίηση της ίδιας επένδυσης σε μεταγενέστερη χρονική στιγμή, οι επιλέξιμες δαπάνες συνίστανται στη διαφορά μεταξύ του κόστους της επένδυσης για την οποία χορηγείται κρατική ενίσχυση και της καθαρής παρούσας αξίας του κόστους της μεταγενέστερης επένδυσης, με αναγωγή κατά τον χρόνο κατά τον οποίο θα πραγματοποιούνταν η ενισχυόμενη επένδυση·
 - γ) αν το αντιπάρδειγμα συνίσταται στη διατήρηση των υφιστάμενων εγκαταστάσεων και του υφιστάμενου εξοπλισμού σε λειτουργία, οι επιλέξιμες δαπάνες συνίστανται στη διαφορά μεταξύ του κόστους της επένδυσης για την οποία χορηγείται κρατική ενίσχυση και της καθαρής παρούσας αξίας της επένδυσης στη συντήρηση, επισκευή και εκσυγχρονισμό της υφιστάμενης εγκατάστασης και του υφιστάμενου εξοπλισμού, με αναγωγή κατά τον χρόνο κατά τον οποίο θα πραγματοποιούνταν η ενισχυόμενη επένδυση·
 - δ) στην περίπτωση εξοπλισμού που αποτελεί αντικείμενο σύμβασης χρηματοδοτικής μίσθωσης, οι επιλέξιμες δαπάνες συνίστανται στη διαφορά, από άποψη καθαρής παρούσας αξίας, μεταξύ της μίσθωσης του εξοπλισμού για τον οποίο χορηγείται κρατική ενίσχυση και της μίσθωσης του λιγότερο ενεργειακά αποδοτικού εξοπλισμού που θα μισθωνόταν εάν δεν είχε χορηγηθεί η ενίσχυση· το κόστος μίσθωσης δεν περιλαμβάνει δαπάνες που σχετίζονται με τη λειτουργία του εξοπλισμού ή της εγκατάστασης (κόστος καυσίμων, ασφάλιση, συντήρηση, άλλα αναλώσιμα), ανεξάρτητα από το αν καλύπτονται από τη σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης.
 - ο Τα αντιπαραδείγματα πρέπει να αντιστοιχούν σε επενδύσεις με συγκρίσιμη παραγωγική ικανότητα και διάρκεια που να συμμορφώνεται με τα ήδη ισχύοντα ενωσιακά πρότυπα. Το αντιπάρδειγμα πρέπει να είναι αξιόπιστο υπό το πρίσμα των νομικών απαιτήσεων,

ΣΧΕΔΙΟ ΧΟΡΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

των συνθηκών της αγοράς και των κινήτρων που παρέχει το σύστημα εμπορίας εκπομπών της ΕΕ (ΣΕΔΕ της ΕΕ).

- ο Όταν η επένδυση συνίσταται σε σαφώς προσδιορίσιμη επένδυση που αποσκοπεί αποκλειστικά στη βελτίωση ενεργειακής απόδοσης, για την οποία δεν υπάρχει λιγότερο ενεργειακά αποδοτικό αντιπαράδειγμα όσον αφορά την επένδυση, επιλέξιμες δαπάνες είναι οι συνολικές επενδυτικές δαπάνες.
- Οι δαπάνες που δεν συνδέονται άμεσα με την επίτευξη υψηλότερου επιπέδου ενεργειακής απόδοσης δεν είναι επιλέξιμες στο παρόν Μέτρο.

10.7. Συστήματα Συμπαγωγής Ενέργειας

Έχει πεδίο εφαρμογής στις Μεγάλες επιχειρήσεις όλων των Δραστηριοτήτων

(Κανονισμός (ΕΕ) 651/2014, Άρθρο 41: Επενδυτικές ενισχύσεις για την προώθηση της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, του ανανεώσιμου υδρογόνου και της συμπαγωγής υψηλής απόδοσης)

Η επιχείρηση μπορεί να είναι εγκαταστημένη σε οποιαδήποτε περιοχή στην Κύπρο, εξαιρουμένων των περιοχών της οποίες η Κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας δεν ασκεί αποτελεσματικό έλεγχο λόγω της τουρκικής εισβολής.

Στις επιλέξιμες δαπάνες της κατηγορίας περιλαμβάνονται δαπάνες που σχετίζονται με την:

- Εγκατάσταση συστήματος συμπαγωγής ηλεκτρισμού και θερμότητας υψηλής απόδοσης.

10.8. Συστήματα Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας

Έχει πεδίο εφαρμογής στις Μεγάλες επιχειρήσεις όλων των Δραστηριοτήτων

(Κανονισμός (ΕΕ) 651/2014, Άρθρο 41: «Επενδυτικές ενισχύσεις για την προώθηση της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, του ανανεώσιμου υδρογόνου και της συμπαγωγής υψηλής απόδοσης»)

Στις επιλέξιμες δαπάνες της κατηγορίας περιλαμβάνονται οι πιο κάτω:

- Εγκατάσταση ή αντικατάσταση ηλιακού συστήματος παραγωγής ζεστού νερού ή προθέρμανσης για παραγωγή ατμού

ΣΧΕΔΙΟ ΧΟΡΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

-
- Εγκατάσταση ή αντικατάσταση ηλιακού συστήματος για θέρμανση / ψύξη χώρου
 - Εγκατάσταση φωτοβολταϊκού συστήματος Net-Billing, Virtual Net-Billing, Net-Metering, Virtual Net-Metering ή αυτόνομο.
 - Εγκατάσταση μπαταριών για αποθήκευση της ηλεκτρικής ενέργειας που θα παράγεται από το νέο φωτοβολταϊκό σύστημα

Σημαντικές επισημάνσεις και υποχρεωτικά τεχνικά κριτήρια που αφορούν την κατηγορία επιλέξιμων δαπανών «**10.7. Συστήματα Συμπαγωγής Ενέργειας**» και «**10.8 Συστήματα Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας**»:

- Οι επενδυτικές ενισχύσεις χορηγούνται για την προώθηση της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, του ανανεώσιμου υδρογόνου και της συμπαγωγής υψηλής απόδοσης.
- Οι επενδυτικές ενισχύσεις για έργα αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας χορηγούνται σε συνδυασμένα έργα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και αποθήκευσης (μη συνδεδεμένα με τον μετρητή), όταν αμφότερα τα στοιχεία αποτελούν συνιστώσες μιας ενιαίας επένδυσης ή όταν η αποθήκευση συνδέεται με υφιστάμενη εγκατάσταση παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Η συνιστώσα της αποθήκευσης απορροφά τουλάχιστον το 75 % της ενέργειάς της από άμεσα συνδεδεμένη εγκατάσταση παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, σε ετήσια βάση. Όλες οι επενδυτικές συνιστώσες (παραγωγή και αποθήκευση) θεωρούνται ότι αποτελούν ένα ενιαίο ολοκληρωμένο έργο για σκοπούς επαλήθευσης της συμμόρφωσης με τα κατώτατα όρια που καθορίζονται στο άρθρο 4. Οι ίδιοι κανόνες ισχύουν για την αποθήκευση θερμότητας που συνδέεται άμεσα με εγκατάσταση παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές.
- Οι επενδυτικές ενισχύσεις χορηγούνται σε πρόσφατα εγκατεστημένη ή ανακαινισμένη δυναμικότητα παραγωγής.
- Οι επιλέξιμες δαπάνες αφορούν το συνολικό επενδυτικό κόστος της ενίσχυσης.
- Οι επενδυτικές ενισχύσεις για μονάδες συμπαγωγής υψηλής απόδοσης θα πρέπει να εξασφαλίζουν συνολική εξοικονόμηση πρωτογενούς ενέργειας σε σύγκριση με τη χωριστή παραγωγή θερμότητας και ηλεκτρισμού, όπως προβλέπεται στην οδηγία 2012/27/ΕΕ¹⁰ ή σε οποιαδήποτε μεταγενέστερη νομοθεσία που αντικαθιστά εξ ολοκλήρου ή εν μέρει την πράξη αυτή.
- Οι επενδυτικές ενισχύσεις για μονάδες συμπαγωγής υψηλής απόδοσης χορηγούνται εφόσον δεν προορίζονται για εγκαταστάσεις συμπαγωγής που λειτουργούν με ορυκτά

¹⁰ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32012L0027>

ΣΧΕΔΙΟ ΧΟΡΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

καύσιμα, με εξαίρεση το φυσικό αέριο, νοουμένου ότι θα εξασφαλίζεται η συμμόρφωση με τους κλιματικούς στόχους για το 2030 και το 2050 σύμφωνα με το τμήμα 4.30 του παραρτήματος 1 του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) 2021/2139 της ΕΕ.

ΤΥΠΟΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ (10.4 – 10.8)

Σημαντικές επισημάνσεις και υποχρεωτικά τεχνικά κριτήρια που αφορούν τις κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών «**10.4. Δαπάνες για βελτίωση ενεργειακής απόδοσης κελύφους κτιρίου**», «**10.5. Τεχνικά Συστήματα Κτιρίων**», «**10.6. Άλλα μέτρα ενεργειακής απόδοσης που σχετίζονται με τις διαδικασίες παραγωγής της επιχείρησης**», «**10.7. Συστήματα Συμπααραγωγής Ενέργειας**» και «**10.8 Συστήματα Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας**»:

Για τις προτάσεις που θα υποβληθούν από τους αιτητές αναφορικά με τις κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών με **A/A 10.4 - 10.8**, δύναται να αφορούν επενδύσεις σε ένα από τους τύπους επενδύσεων που παρουσιάζονται πιο κάτω. **Για όλους τους τύπους επενδύσεων, ο υπολογισμός της εξοικονόμησης που θα επιτυγχάνεται θα πρέπει να γίνεται με βάση τις επιλέξιμες δαπάνες της κάθε αίτησης.**

A Τύπος Επενδύσεων - Επενδύσεις χωρίς εγκατάσταση Φωτοβολταϊκού

Για τον Α' Τύπο Επενδύσεων, μπορούν να υλοποιηθούν επενδύσεις σε κτίρια, δαπάνες/μέτρα ενεργειακής απόδοσης που σχετίζονται με τις διαδικασίες παραγωγής ή συνδυασμός των δύο.

i. Για επενδύσεις σε κτίρια:

Εξοικονόμηση **πρωτογενούς ενέργειας** τουλάχιστον **35%**, βάσει της σύγκρισης του Πιστοποιητικού Ενεργειακής Απόδοσης (ΠΕΑ) του κτιρίου που εκδίδεται μετά την υλοποίηση της επένδυσης με το ΠΕΑ του κτιρίου που εκδόθηκε πριν την υλοποίηση της.

ΚΑΙ

Υποχρεωτική επένδυση σε **μία** επιλέξιμη κατηγορία δαπανών της παραγράφου 10.4, που αφορά βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης του κελύφους του κτιρίου.

ii. Για επενδύσεις ενεργειακής απόδοσης που δεν αφορούν κτίρια αλλά σχετίζονται με τις διαδικασίες παραγωγής (επιλέξιμη κατηγορία δαπανών της παραγράφου 10.6):

Εξοικονόμηση **πρωτογενούς ενέργειας** τουλάχιστον **30%**, η οποία θα πιστοποιείται από Ενεργειακό Ελεγκτή, κατόπιν υλοποίησης μέτρων που περιλαμβάνονται στις συστάσεις του Ενεργειακού Ελέγχου που πραγματοποιήθηκε στο/α υποστατικό/ά του αιτητή.

B Τύπος Επενδύσεων - Επενδύσεις με δυνατότητα εγκατάστασης Φωτοβολταϊκού

Για τον Β' Τύπο Επενδύσεων, μπορούν να υλοποιηθούν επενδύσεις σε κτίρια, δαπάνες/μέτρα ενεργειακής απόδοσης που σχετίζονται με τις διαδικασίες παραγωγής ή συνδυασμός των δύο.

i. Για επενδύσεις σε κτίρια:

Εξοικονόμηση **πρωτογενούς ενέργειας τουλάχιστον 50%**, βάσει της σύγκρισης του ΠΕΑ του κτιρίου που εκδίδεται μετά την υλοποίηση της επένδυσης με το ΠΕΑ του κτιρίου που εκδόθηκε πριν την υλοποίηση της. Σε περίπτωση που θα εγκατασταθούν φωτοβολταϊκά συστήματα, θα πρέπει να διασφαλίζεται ότι **τουλάχιστον το 35%** της εξοικονόμησης πρωτογενούς ενέργειας που θα επιτευχθεί θα προέλθει από οποιεσδήποτε άλλες επιλέξιμες δαπάνες εκτός από φωτοβολταϊκά συστήματα.

ΚΑΙ

Υποχρεωτική επένδυση σε **μία** επιλέξιμη κατηγορία δαπανών της παραγράφου 10.4, που αφορά βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης του κελύφους του κτιρίου.

ii. Για επενδύσεις ενεργειακής απόδοσης που δεν αφορούν κτίρια αλλά σχετίζονται με τις διαδικασίες παραγωγής (επιλέξιμη κατηγορία δαπανών της παραγράφου 10.6):

Εξοικονόμηση **πρωτογενούς ενέργειας τουλάχιστον 50%**, η οποία θα πιστοποιείται από Ενεργειακό Ελεγκτή, κατόπιν υλοποίησης μέτρων που περιλαμβάνονται στις συστάσεις του Ενεργειακού Ελέγχου που πραγματοποιήθηκε στο/α υποστατικό/ά του αιτητή. Σε περίπτωση που θα εγκατασταθούν φωτοβολταϊκά συστήματα, θα πρέπει να διασφαλίζεται ότι **τουλάχιστον το 30%** της εξοικονόμησης πρωτογενούς ενέργειας που θα επιτευχθεί θα προέλθει από οποιεσδήποτε άλλες επιλέξιμες δαπάνες εκτός από φωτοβολταϊκά συστήματα.

10.9. Επενδύσεις σε κυκλική οικονομία

(Κανονισμός (ΕΕ) 651/2014, Άρθρο 47: Επενδυτικές ενισχύσεις για την αποδοτική χρήση των πόρων και για τη στήριξη της μετάβασης προς μια κυκλική οικονομία)

Η επιχείρηση μπορεί να βρίσκεται σε οποιαδήποτε περιοχή στην Κύπρο, εξαιρουμένων των περιοχών της οποίες η Κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας δεν ασκεί αποτελεσματικό έλεγχο λόγω της τουρκικής εισβολής.

ΣΧΕΔΙΟ ΧΟΡΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Στις επιλέξιμες δαπάνες της κατηγορίας περιλαμβάνονται οι πιο κάτω:

- Καινούργια μηχανήματα και εξοπλισμός που θα χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για τις ανάγκες της επιχείρησης και συνδέονται άμεσα με επενδύσεις που περιγράφονται πιο κάτω.
- Καινούργια Μεταφορικά Μέσα που θα χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για τις ανάγκες της επιχείρησης και συνδέονται άμεσα με επενδύσεις που περιγράφονται πιο κάτω.

Όλες οι επενδύσεις θα πρέπει να συνδέονται με τις αλυσίδες αξίας σε κρίσιμες πρώτες ύλες και τεχνολογίες, που συνδέονται με την πράσινη μετάβαση ή να αποσκοπούν σε τουλάχιστον έναν από τους στόχους που περιγράφονται στην Παράγραφο 4.4.

Διευκρινίζεται ότι η εν λόγω κατηγορία **ΔΕΝ περιλαμβάνει** μεταφορικά μέσα/ οχήματα που θα χρησιμοποιούνται για την μεταφορά/ διακίνηση τελικών προϊόντων/ εμπορευμάτων ή/και προσωπικού.

Σημαντικές επισημάνσεις και υποχρεωτικά τεχνικά κριτήρια που αφορούν την κατηγορία επιλέξιμων δαπανών «**10.9. Επενδύσεις σε κυκλική οικονομία**»:

Οι ενισχύσεις δύναται να χορηγηθούν για τα ακόλουθα είδη επενδύσεων (όπου εφαρμόζει):

1. Επενδύσεις που βελτιώνουν την **αποδοτική χρήση των πόρων** μέσω ενός ή και των δύο ακόλουθων τρόπων:
 - της **καθαρής μείωσης των πόρων που καταναλώνονται για την παραγωγή δεδομένης ποσότητας προϊόντος σε σύγκριση με προϋπάρχουσα παραγωγική διαδικασία που χρησιμοποιείται** από τον δικαιούχο ή με εναλλακτικά έργα ή δραστηριότητες που απαριθμούνται στο σημείο 7 που ακολουθεί πιο κάτω. Στους πόρους που καταναλώνονται περιλαμβάνονται όλοι οι υλικοί πόροι που καταναλώνονται, πλην της ενέργειας, και η μείωση προσδιορίζεται με τη μέτρηση ή τον κατ' εκτίμηση υπολογισμό της κατανάλωσης πριν και μετά την εφαρμογή του μέτρου ενίσχυσης, συμπεριλαμβανομένης οποιασδήποτε προσαρμογής βάσει των εξωτερικών συνθηκών που ενδέχεται να επηρεάσουν την κατανάλωση πόρων.
 - της αντικατάστασης πρωτογενών πρώτων υλών ή υλικού τροφοδοσίας με δευτερογενείς (επαναχρησιμοποιούμενες ή ανακτημένες, μεταξύ άλλων ανακυκλωμένες) πρώτες ύλες ή υλικό τροφοδοσίας.
2. Επενδύσεις για την **πρόληψη και τη μείωση της παραγωγής αποβλήτων, την προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση, την απορρύπανση και την ανακύκλωση των αποβλήτων** που παράγονται από τον δικαιούχο ή επενδύσεις για την προετοιμασία

ΣΧΕΔΙΟ ΧΟΡΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

για επαναχρησιμοποίηση, την απορρύπανση και την ανακύκλωση αποβλήτων που παράγονται από τρίτους και τα οποία σε διαφορετική περίπτωση θα είχαν μείνει αχρησιμοποίητα, θα είχαν διατεθεί ή θα είχαν υποστεί επεξεργασία με βάση μέθοδο επεξεργασίας που βρίσκεται χαμηλότερα στην τάξη προτεραιότητας την οποία καθιερώνει η ιεράρχηση των αποβλήτων που αναφέρεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 της οδηγίας 2008/98/ΕΚ ή με λιγότερο αποδοτικό τρόπο ως προς τη χρήση των πόρων, ή θα οδηγούσαν σε χαμηλότερη ποιότητα εκροών ανακύκλωσης.

3. Επενδύσεις για τη **συλλογή, τη διαλογή, την απορρύπανση, την προεπεξεργασία και την επεξεργασία άλλων προϊόντων, υλικών ή ουσιών** που παράγονται από τον δικαιούχο ή από τρίτους και τα οποία διαφορετικά θα παρέμεναν αχρησιμοποίητα ή θα χρησιμοποιούνταν με λιγότερο αποδοτικό ως προς τους πόρους τρόπο.
4. Επενδύσεις που αφορούν τη **χωριστή συλλογή και διαλογή αποβλήτων** με σκοπό την προετοιμασία τους για επαναχρησιμοποίηση ή ανακύκλωση.
5. Η ενίσχυση δεν απαλλάσσει τις επιχειρήσεις που παράγουν απόβλητα από τυχόν δαπάνες ή υποχρεώσεις που σχετίζονται με την επεξεργασία αποβλήτων και βαρύνουν τις εν λόγω επιχειρήσεις βάσει του ενωσιακού ή του εθνικού δικαίου, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο προγραμμάτων διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού, ή από δαπάνες που θα πρέπει να θεωρούνται συνήθεις δαπάνες για μια επιχείρηση.
6. Η ενίσχυση **ΔΕΝ** πρέπει να παρέχει κίνητρα για την παραγωγή αποβλήτων ή την αυξημένη χρήση πόρων.
7. Επιλέξιμες δαπάνες είναι οι πρόσθετες επενδυτικές δαπάνες που προκύπτουν από τη σύγκριση των συνολικών επενδυτικών δαπανών του έργου με εκείνες ενός λιγότερο φιλικού προς το περιβάλλον έργου ή δραστηριότητας που είναι ένα από τα ακόλουθα:
 - i. Αντιπαράδειγμα που συνίσταται σε συγκρίσιμη επένδυση η οποία θα μπορούσε αξιόπιστα να πραγματοποιηθεί στο πλαίσιο νέας ή προϋπάρχουσας παραγωγικής διαδικασίας χωρίς ενίσχυση και η οποία δεν επιτυγχάνει το ίδιο επίπεδο αποδοτικής χρήσης των πόρων.
 - ii. Αντιπαράδειγμα που συνίσταται σε επεξεργασία των αποβλήτων με βάση μέθοδο επεξεργασίας που βρίσκεται χαμηλότερα στην τάξη προτεραιότητας την οποία καθιερώνει η ιεράρχηση των αποβλήτων που αναφέρεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 της οδηγίας 2008/98/ΕΚ ή σε επεξεργασία των αποβλήτων, άλλων προϊόντων, υλικών ή ουσιών με λιγότερο αποδοτικό τρόπο ως προς τη χρήση των πόρων.
 - iii. Αντιπαράδειγμα που συνίσταται σε συγκρίσιμη επένδυση σε συμβατική διαδικασία παραγωγής που χρησιμοποιεί πρωτογενείς πρώτες ύλες ή υλικό τροφοδοσίας, εάν το ληφθέν δευτερογενές (επαναχρησιμοποιούμενο ή ανακτημένο) προϊόν μπορεί να υποκατασταθεί από τεχνική και οικονομική άποψη από το πρωτογενές προϊόν.

ΣΧΕΔΙΟ ΧΟΡΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

-
- iv. Σε όλες τις περιπτώσεις που απαριθμούνται στο πρώτο εδάφιο στοιχεία i) και iii), το αντιπαράδειγμα αντιστοιχεί σε επένδυση με συγκρίσιμη παραγωγική ικανότητα και διάρκεια που συμμορφώνεται με τα ήδη ισχύοντα ενωσιακά πρότυπα. Το αντιπαράδειγμα πρέπει να είναι αξιόπιστο υπό το πρίσμα των νομικών απαιτήσεων, των συνθηκών της αγοράς και των κινήτρων.
- v. Όταν η επένδυση συνίσταται στην εγκατάσταση πρόσθετου κατασκευαστικού στοιχείου σε ήδη υφιστάμενη εγκατάσταση, για την οποία δεν υπάρχει λιγότερο φιλικό προς το περιβάλλον ισοδύναμο, ή όταν ο αιτών την ενίσχυση μπορεί να αποδείξει ότι δεν θα πραγματοποιηθεί επένδυση χωρίς την ενίσχυση, επιλέξιμες δαπάνες είναι οι συνολικές επενδυτικές δαπάνες.
8. Δεν χορηγούνται ενισχύσεις βάσει του παρόντος άρθρου για επενδύσεις οι οποίες πραγματοποιούνται με σκοπό τη συμμόρφωση με ενωσιακά πρότυπα που έχουν θεσπιστεί και τεθεί σε ισχύ. Μπορούν να χορηγούνται ενισχύσεις βάσει του παρόντος άρθρου με σκοπό τη συμμόρφωση με ενωσιακά πρότυπα που έχουν θεσπιστεί αλλά δεν έχουν ακόμη τεθεί σε ισχύ, υπό την προϋπόθεση ότι η επένδυση υλοποιείται και ολοκληρώνεται τουλάχιστον 18 μήνες πριν από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του προτύπου.
9. Οι ενισχύσεις για εργασίες διάθεσης και ανάκτησης στο πλαίσιο της παραγωγής ενέργειας δεν περιλαμβάνονται στο παρόν Σχέδιο.
10. Οι επενδύσεις που σχετίζονται με τεχνολογίες που αποτελούν ήδη επικερδή καθιερωμένη εμπορική πρακτική σε ολόκληρη την Ένωση δεν περιλαμβάνονται στο παρόν Σχέδιο.
- Ο ορισμός «καινούργια μηχανήματα και εξοπλισμός» **ΔΕΝ** περιλαμβάνει:
 - ο Μεταχειρισμένα ή επισκευασμένα μηχανήματα και εξοπλισμό ή/ και ανταλλακτικά για επιδιόρθωση υφιστάμενων μηχανημάτων.
 - ο Έπιπλα και εξοπλισμό γραφείου.
 - ο Αναλώσιμα εργαλεία και εξαρτήματα.
 - ο Αυτοτελές μηχάνημα ή εργαλείο ή άλλο εξοπλισμό του οποίου η αξία είναι χαμηλότερη των **€100**.
 - Το επιλέξιμο κόστος για την αγορά των μεταφορικών μέσων/οχημάτων περιορίζεται στις **€500.000**.
 - Η επιλεξιμότητα του μεταφορικού μέσου/οχήματος θα αποφασίζεται ανάλογα με τη δραστηριότητα της επιχείρησης και την αναγκαιότητα χρήσης ειδικού οχήματος.
 - Τονίζεται ότι, στο στάδιο του αιτήματος καταβολής χορηγίας θα πρέπει απαραίτητα να υποβάλλεται το Πιστοποιητικό Εγγραφής Μηχανοκίνητου Οχήματος στο όνομα της επιχείρησης.
-

10.10. Γενικές Διευκρινίσεις

10.10.1. Η έναρξη υλοποίησης του επιχειρηματικού σχεδίου (φυσικό ή οικονομικό αντικείμενο του έργου) θα πρέπει να αρχίζει μετά την υποβολή της αίτησης/ πρότασης στο Υπουργείο.

10.10.2. Για σκοπούς του Σχεδίου, ως ημερομηνία υλοποίησης της επένδυσης θεωρείται:

α) Για τα μηχανήματα/εξοπλισμό και μεταφορικά μέσα ή υλικά που αφορούν κτηριακές εγκαταστάσεις τα οποία **εισάγονται** από την αιτήτρια επιχείρηση από το εξωτερικό, η ημερομηνία του τιμολογίου καθώς και η ημερομηνία εισαγωγής τους/ παραλαβής τους.

β) Για τα μηχανήματα/ εξοπλισμό και μεταφορικά μέσα που η επιχείρηση αγοράζει από την **εγχώρια αγορά**, η ημερομηνία του τιμολογίου του προμηθευτή.

γ) Για τη διαμόρφωση/ διαρρύθμιση κτηρίων ή άλλων δαπανών (εκτός των περιπτώσεων που αναφέρονται στο (α) πιο πάνω) οι ημερομηνίες των τιμολογίων που θα παρουσιάζονται.

10.10.3. Οι δαπάνες των οποίων οι εργασίες άρχισαν πριν από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης είναι μη επιλέξιμες στην **ΟΛΟΤΗΤΑ** τους, σε περίπτωση επιλογής του Κανονισμού (ΕΕ) 651/2014. Ως έναρξη υλοποίησης του επιχειρηματικού σχεδίου θα θεωρείται η έναρξη των κατασκευαστικών εργασιών είτε η πρώτη νομικά δεσμευτική ανάληψη υποχρέωσης για την παραγγελία εξοπλισμού ή άλλης ανάληψης υποχρέωσης που καθιστά μη αναστρέψιμη την επένδυση.

10.10.4. Δαπάνες (προκαταβολές, πληρωμές έναντι παραγγελιών κλπ.) που πραγματοποιήθηκαν πριν από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης είναι μη επιλέξιμες, σε περίπτωση επιλογής του Κανονισμού (ΕΕ) 2023/2831 (De-minimis).

10.10.5. Η πραγματοποίηση δαπανών πριν την έκδοση της εγκριτικής απόφασης, γίνεται με **αποκλειστική ευθύνη της επιχείρησης και δε δεσμεύει την τελική απόφαση** της Αρμόδιας Αρχής σχετικά με την έγκριση ή μη της αίτησης.

10.10.6. Τα μηχανήματα και ο εξοπλισμός που προμηθεύεται η επιχείρηση στα πλαίσια του Σχεδίου πρέπει να είναι **καινούργια**.

10.10.7. Για τον υπολογισμό της έντασης των ενισχύσεων και των επιλέξιμων δαπανών, όλα τα στοιχεία που χρησιμοποιούνται υπολογίζονται πριν από την αφαίρεση φόρων ή άλλων επιβαρύνσεων. Ως εκ τούτου, ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ) **ΔΕΝ** αποτελεί επιλέξιμη

ΣΧΕΔΙΟ ΧΟΡΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

δαπάνη, δηλαδή ο ΦΠΑ που επιβάλλεται στις επιλέξιμες δαπάνες ή στις δαπάνες που επιστρέφονται βάσει της ισχύουσας εθνικής φορολογικής νομοθεσίας δεν λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό της έντασης της ενίσχυσης και των επιλέξιμων δαπανών. Οι επιλέξιμες δαπάνες τεκμηριώνονται εγγράφως με σαφή, συγκεκριμένο και επικαιροποιημένο τρόπο.

10.10.8. Οι επιλέξιμες δαπάνες τεκμηριώνονται εγγράφως με σαφή, συγκεκριμένο και επικαιροποιημένο τρόπο. Συγκεκριμένα, για όλες τις επιλέξιμες δαπάνες, απαραίτητα παραστατικά θεωρούνται τα **πρωτότυπα εξοφλημένα τιμολόγια πώλησης ή παροχής υπηρεσιών** ή πιστό αντίγραφο σφραγισμένο και υπογεγραμμένο από τον προμηθευτή και οι αποδείξεις εξόφλησής τους.

Σημειώνεται ότι, τα παραστατικά (τιμολόγια, αποδείξεις) που αποδεικνύουν την πραγματοποίηση μιας δαπάνης από τον Δικαιούχο θα πρέπει να φυλάσσονται σε περίπτωση ελέγχου από τα αρμόδια ελεγκτικά όργανα και για περίοδο που θα καθορίζεται στη Συμφωνία Δημόσιας Χρηματοδότησης.

10.10.9. Τα τιμολόγια και οι σχετικές αποδείξεις πληρωμής πρέπει να είναι εκδομένα **στο όνομα της αιτήτριας επιχείρησης**.

10.10.10. Το κόστος των μηχανημάτων και του εξοπλισμού πάνω στο οποίο θα υπολογίζεται η χορηγία, σημαίνει την τιμή **CIF** (Cost, Insurance and Freight - Αξία, Ασφάλεια και Ναύλος) όταν αυτά εισάγονται από άλλη χώρα από την ίδια την επιχείρηση ή την τιμή αγοράς (τιμολογίου) όταν αυτά αγοράζονται από την εγχώρια αγορά.

10.10.11. Τιμολόγια που θα εκδίδονται από κυπριακές επιχειρήσεις – προμηθευτές μηχανημάτων / εξοπλισμού και προσφοράς υπηρεσιών που **δεν** είναι εγγεγραμμένες στο Φ.Π.Α. δεν θα γίνονται αποδεκτά.

10.10.12. Όλα τα τιμολόγια θα γίνονται αποδεκτά μόνο εάν εξοφλούνται με επιταγές της επιχείρησης στο όνομα του προμηθευτή ή με πιστωτική κάρτα της επιχείρησης ή μέσω τράπεζας (μεταφορά από το λογαριασμό της επιχείρησης στο λογαριασμό του προμηθευτή) νοουμένου ότι τεκμηριώνεται με σχετικά παραστατικά όπως:

- **Κατάσταση λογαριασμού από την Τράπεζα (Bank Statement) του Δικαιούχου, στην οποία να αναγράφονται οι αριθμοί των επιταγών, οι μεταφορές μέσω τράπεζας (bank transfer) και οι πληρωμές με πιστωτική κάρτα, με τις οποίες έγινε η πληρωμή/ εξόφληση των τιμολογίων.**

ΣΧΕΔΙΟ ΧΟΡΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

10.10.13. Σε περίπτωση που δεν αναγράφεται ο αριθμός της επιταγής στην απόδειξη πληρωμής με την οποία έγινε η πληρωμή/ εξόφληση του τιμολογίου, απαιτείται η υποβολή αντιγράφου της επιταγής κατάλληλα σφραγισμένης από την Τράπεζα.

Διευκρινίζεται ότι:

- Πληρωμές σε μετρητά δεν θα γίνονται αποδεκτές για σκοπούς χορηγίας.
- Σε περίπτωση αγοράς εξοπλισμού με συμβόλαιο Ενοικιαγοράς (Finance) όπου συμβαλλόμενο μέρος/ αγοραστής είναι η επιχείρηση η οποία αιτείται χορηγίας, η δαπάνη γίνεται αποδεκτή νοουμένου ότι παρουσιαστεί **εξόφληση** του Συμβολαίου Ενοικιαγοράς.

10.10.14. Τιμολόγια δαπανών **αξίας κάτω των €100**, μη συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ, **δεν** θα λαμβάνονται υπόψη για σκοπούς χορηγίας.

10.10.15. Όλα τα στοιχεία ενεργητικού που θα επιχορηγηθούν θα χρησιμοποιούνται αποκλειστικά και μόνο στη μονάδα που λαμβάνει την ενίσχυση, θα θεωρούνται αποσβεστέα στοιχεία ενεργητικού και θα πρέπει να αγοράζονται **από τρίτους**. Κατά συνέπεια, σε περιπτώσεις αγοράς προϊόντων ή πρώτων υλών από συγγενικά πρόσωπα μέχρι 4^{ου} βαθμού ή /και συνδεδεμένες επιχειρήσεις θα λαμβάνεται υπόψη μόνο το αρχικό κόστος αγοράς ή και κατασκευής τους. Σημειώνεται ότι η αγορά υπηρεσιών μεταξύ των οποίων και η αγορά / ανάπτυξη λογισμικού από συγγενικά πρόσωπα μέχρι 4^{ου} βαθμού ή /και συνδεδεμένες επιχειρήσεις **δεν** είναι επιλέξιμη δαπάνη.

10.10.16. Για όλες τις δαπάνες της Παραγράφου 10 θα πρέπει **να υποβάλλονται προσφορές**. Οι προσφορές θα πρέπει **να αφορούν τις αιτούμενες ποσότητες** οι οποίες δηλώνονται στον Πίνακα Δαπανών της αίτησης.

10.10.17. Σε περίπτωση που οι προσφορές για μηχανήματα/ εξοπλισμό/ μεταφορικά μέσα δεν περιλαμβάνουν τεχνικές προδιαγραφές, θα πρέπει να συνοδεύονται και από φυλλάδια ή άλλο ενημερωτικό υλικό στα οποία να φαίνονται τα τεχνικά χαρακτηριστικά τους (όπου είναι δυνατόν).

10.10.18. Σε ότι αφορά στις επενδύσεις για κτιριακές εγκαταστάσεις/ οικοδομικές εργασίες της παραγράφου 10.1, θα πρέπει **να υποβάλλεται σχετική προσφορά**. Για επενδύσεις **πέραν των €30.000** θα πρέπει να υποβάλλονται **δύο (2) αναλυτικές προσφορές από διαφορετικούς προσφοροδότες** οι οποίες να βασίζονται σε έντυπο επιμέτρησης που θα ετοιμάζεται από εγκεκριμένο επιμετρητή ποσοτήτων (μέλους του ΕΤΕΚ) και να συμπληρώνεται από τους δύο προσφοροδότες.

ΣΧΕΔΙΟ ΧΟΡΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

10.10.19. Ο αιτητής δεν είναι υποχρεωμένος να επιλέξει την προσφορά με την χαμηλότερη τιμή αλλά ως επιλέξιμο κόστος θα θεωρηθεί το κόστος της χαμηλότερης προσφοράς.

10.10.20. Η Επιτροπή Αξιολόγησης διατηρεί το δικαίωμα καθορισμού του τελικού επιλέξιμου κόστους για όλες τις κατηγορίες δαπανών της προτεινόμενης επένδυσης, στη βάση των δεδομένων που θα έχει ενώπιόν της.

10.10.21. Για την παραχώρηση της δικαιούμενης χορηγίας ο Δικαιούχος θα πρέπει να έχει διευθετήσει τις υποχρεώσεις του με τις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων και το Τμήμα Φορολογίας (Φόρος Προστιθέμενης Αξίας [ΦΠΑ] και Φόρος Εισοδήματος). Σημειώνεται ότι, με βάση τον περί της Λογιστικής και Δημοσιονομικής Διαχείρισης και Χρηματοοικονομικού Ελέγχου της Δημοκρατίας Νόμο του 2014, (Ν. 38(I)/2014), άρθρο 13 «Συμψηφισμός Εσόδων και Εξόδων», ο Γενικός Λογιστής, δύναται κατά την κρίση του, κατά τη διενέργεια οποιασδήποτε πληρωμής προς φυσικό ή νομικό πρόσωπο να αποκόπτει οφειλόμενα ποσά προς οποιοδήποτε οικονομικό φορέα ή άλλο ειδικό ταμείο».

11. Υποβολή Αιτήσεων

11.1. Αιτήσεις/Προτάσεις υποβάλλονται κατά την περίοδο υποβολής αιτήσεων που θα καθορίζεται με σχετική ανακοίνωση του ΥΕΕΒ. Οι ενδιαφερόμενοι δυνητικοί αιτητές προτρέπονται όπως **πρώτα μελετήσουν προσεκτικά** τις πρόνοιες του παρόντος Οδηγού Σχεδίου και των σχετικών εντύπων πληροφόρησης (υπόδειγμα αίτησης και κατάλογος απαιτούμενων δικαιολογητικών) και στη συνέχεια προχωρήσουν στην υποβολή της αίτησης.

11.2. Το Έντυπο Υποβολής της αίτησης/ πρότασης θα πρέπει να είναι πλήρως συμπληρωμένο και να επισυνάπτονται όλα τα δικαιολογητικά έγγραφα που ζητούνται σ' αυτό. **ΤΟΝΙΖΕΤΑΙ ΟΤΙ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ ΤΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΔΕΝ ΘΑ ΓΙΝΕΤΑΙ ΑΠΟΔΕΚΤΗ ΟΠΟΙΑΔΗΠΟΤΕ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ Ή/ΚΑΙ ΠΡΟΣΚΟΜΙΣΗ ΠΡΟΣΘΕΤΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ Ή/ ΚΑΙ ΠΑΡΑΣΤΑΤΙΚΩΝ, ΕΚΤΟΣ ΕΑΝ ΕΜΠΙΠΤΕΙ ΣΤΙΣ ΠΡΟΝΟΙΕΣ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΥ 12.1.3.**

12. Διαδικασίες εξέτασης, αξιολόγησης και ένταξης των αιτήσεων

12.1 Έλεγχος τυπικών προϋποθέσεων συμμετοχής και αξιολόγηση αιτήσεων

12.1.1. Η Υπηρεσία προβαίνει στον έλεγχο των τυπικών προϋποθέσεων συμμετοχής, της επιλεξιμότητας, της κανονικότητας και της πληρότητας της επενδυτικής πρότασης και τη συμβατότητα της με τις εθνικές και κοινοτικές πολιτικές (**Παράρτημα II**).

12.1.2. Στις περιπτώσεις όπου διαπιστώνεται ότι δεν συντρέχουν οι πιο πάνω προϋποθέσεις για ένταξη της πρότασης /αίτησης στο Σχέδιο, αυτή απορρίπτεται με απόφαση του Διευθυντή της Υπηρεσίας και ενημερώνονται σχετικά οι αιτητές.

12.1.3. Μετά την υποβολή της αίτησης δεν θα επιτρέπεται η προσκόμιση πρόσθετων στοιχείων, εκτός και εάν κατά τον έλεγχο προκύψει ανάγκη για εξασφάλιση περαιτέρω διευκρινίσεων ή/ και συμπληρωματικών πληροφοριών σχετικά με το περιεχόμενο της αίτησης ή/ και των στοιχείων/ εγγράφων που περιλήφθηκαν σε αυτή. Σε τέτοια περίπτωση η αρμόδια Υπηρεσία δύναται να ζητήσει διευκρινίσεις μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, οι οποίες θα πρέπει να υποβληθούν το αργότερο σε **είκοσι (20) ημερολογιακές ημέρες** από την ημερομηνία αποστολής του ηλεκτρονικού μηνύματος.

ΣΧΕΔΙΟ ΧΟΡΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

12.1.4. Σε περίπτωση που οι διευκρινίσεις κριθούν ανεπαρκείς ή και δεν υποβληθούν εντός της προθεσμίας που τέθηκε, η αίτηση θα απορρίπτεται με απόφαση του Διευθυντή και θα ενημερώνεται σχετικά η επιχείρηση.

12.2 Αξιολόγηση και βαθμολόγηση των αιτήσεων

Αιτήσεις που πληρούν τις τυπικές προϋποθέσεις συμμετοχής και συνοδεύονται με όλα τα απαραίτητα έγγραφα και πιστοποιητικά, προχωρούν στο στάδιο της αξιολόγησης από την αρμόδια **Επιτροπή Αξιολόγησης και Βαθμολόγησης**, με βάση τα κριτήρια που αναφέρονται στο Παράρτημα ΙΙΙ. **Η διαδικασία αξιολόγησης των αιτήσεων/ προτάσεων θα είναι άμεση, με βάση την ημερομηνία υποβολής τους.**

12.3 Αιτήσεις που θα ενταχθούν στο Σχέδιο

12.3.1. Οι αιτήσεις/προτάσεις που θα επιλεγούν για ένταξη τους στο Σχέδιο, θα είναι αυτές που θα συγκεντρώσουν τουλάχιστον το **60%** της συνολικής βαθμολογίας. Οι αιτήσεις που αποφασίζεται να εγκριθούν εντάσσονται στο Σχέδιο κατόπιν επικύρωσης της απόφασης από τον Γενικό Διευθυντή του ΥΕΕΒ ή εξουσιοδοτημένο εκπρόσωπο του και αποστέλλεται επιστολή έγκρισης στους δικαιούχους. Στις περιπτώσεις επενδυτικών προτάσεων που δεν μπορούν να τύχουν χρηματοδότησης λόγω χαμηλής βαθμολογίας θα αποστέλλεται επιστολή για ενημέρωση των ενδιαφερομένων στην οποία θα αναφέρονται οι λόγοι απόρριψης της αίτησης.

Τονίζεται ότι στο Σχέδιο θα ενταχθούν ώριμες επενδυτικές προτάσεις, οι οποίες θα πρέπει να ολοκληρωθούν εντός της περιόδου που καθορίζεται στην παρ. 14.2 του παρόντος Οδηγού.

12.3.2. Κάθε ενδιαφερόμενη επιχείρηση μπορεί να υποβάλει μόνο **μια (1) επενδυτική πρόταση (αίτηση)**.

12.3.3. Σημειώνεται ότι ο κατάλογος των προτάσεων που θα ενταχθούν στο Σχέδιο θα επικυρωθεί από το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας.

13. Συμφωνία Δημόσιας Χρηματοδότησης

13.1. Για τις προτάσεις που θα ενταχθούν στο Σχέδιο θα υπογράφεται σχετική Συμφωνία Δημόσιας Χρηματοδότησης μεταξύ του Δικαιούχου και του ΥΕΕΒ, με την οποία έκαστο μέρος θα αναλαμβάνει τις σχετικές δεσμεύσεις και υποχρεώσεις, όπως αυτές απορρέουν από τους όρους του Σχεδίου, από το ΣΑΑ Κύπρου καθώς και από τον Κανονισμό για τον Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΜΑΑ) της ΕΕ. Τις δεσμεύσεις και υποχρεώσεις της επιχείρησης θα εγγυούνται άλλα δύο φυσικά πρόσωπα.

Υπογραμμίζεται ότι η Συμφωνία Δημόσιας Χρηματοδότησης θα πρέπει να υπογράφεται το αργότερο σε τρεις **(3) μήνες από την ημερομηνία της εγκριτικής επιστολής**. Σε αντίθετη περίπτωση η έγκριση θα ακυρώνεται και θα αποδεσμεύονται οι σχετικοί πόροι.

Σημειώνεται ότι το χρονικό περιθώριο των τριών (3) μηνών δύναται να παραταθεί με απόφαση του Διευθυντή της Υπηρεσίας σε δικαιολογημένες πάντα περιπτώσεις.

13.2. Κατά την υπογραφή της Συμφωνίας Δημόσιας Χρηματοδότησης, ο Δικαιούχος προσκομίζει τα απαιτούμενα χαρτόσημα για χαρτοσήμανση της Συμφωνίας σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία.

13.3. Όλες οι επιχειρήσεις που θα ενταχθούν στο Σχέδιο, θα τηρούν ή δεσμεύονται να τηρούν την εθνική και κοινοτική νομοθεσία για το περιβάλλον και την αρχή της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης», την ισότητα ευκαιριών μεταξύ ανδρών και γυναικών και μη διάκριση και ιδιαίτερα, τους Νόμους και Κανονισμούς που αναφέρονται στα **Παραρτήματα IV,V και X** που επισυνάπτονται.

14. Υλοποίηση των Επενδυτικών Έργων

14.1. Οι επιχειρήσεις μπορούν να προχωρούν στην υλοποίηση των επενδύσεων τους μετά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης/ πρότασης τους στο Υπουργείο με αποκλειστικά δική τους ευθύνη και σύμφωνα πάντα με το επενδυτικό πρόγραμμα που δηλώνουν.

14.2. Η πλήρης υλοποίηση και αποπεράτωση των επενδύσεων σύμφωνα με τους όρους που τίθενται στη Συμφωνία Δημόσιας Χρηματοδότησης **θα πρέπει να γίνεται μέσα σε διάστημα 12 μηνών** από την ημερομηνία αποστολής της επιστολής έγκρισης από το Υπουργείο.

ΣΧΕΔΙΟ ΧΟΡΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Επενδύσεις που δε θα ολοκληρώνονται μέχρι την καταληκτική ημερομηνία δεν θα λαμβάνονται
υπόψη για σκοπούς χορηγίας.

ΣΧΕΔΙΟ ΧΟΡΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

15. Τρόπος καταβολής της χορηγίας

15.1. Η καταβολή της δημόσιας χορηγίας μπορεί να γίνεται σε τρεις (3) φάσεις όπως φαίνεται στον πιο κάτω Πίνακα.

Καταβολή δημόσιας χρηματοδότησης

ΦΑΣΕΙΣ Υλοποίησης Έργου	Πιστοποιηθέν Έργο	Δημόσια Χρηματοδότηση
Α' ΦΑΣΗ	Υπογραφή της Συμφωνίας Δημόσιας Χρηματοδότησης	Προκαταβολή που θα καλύπτει μέχρι 40% της εγκεκριμένης δημόσιας ενίσχυσης
Β' ΦΑΣΗ	Μετά την υλοποίηση και πιστοποίηση δαπανών πέραν του 40% και μέχρι 60% του έργου.	Χορηγία που αντιστοιχεί στο πιστοποιημένο επιλέξιμο κόστος, αφαιρουμένης τυχόν προκαταβολής και νοουμένου ότι το ποσό της επιλέξιμης επένδυσης υπερβαίνει το κατώτατο όριο επένδυσης των €100,000.00.
Γ' ΦΑΣΗ	Μετά την ολοκλήρωση και πιστοποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου του έργου, των στόχων του και της έναρξης λειτουργίας της επιχείρησης.	Χορηγία επί του υπόλοιπου επιλέξιμου κόστους που υλοποιήθηκε και πιστοποιήθηκε.

15.2. Για την πληρωμή της προκαταβολής (Α' Φάση) δεν είναι απαραίτητη η διενέργεια δαπανών, απαιτείται όμως η υποβολή γραπτού αιτήματος από τον Δικαιούχο.

Η προκαταβολή θα καταβάλλεται σε ποσοστό που δε θα υπερβαίνει το **40% της δημόσιας ενίσχυσης**. Ο Δικαιούχος δύναται να λαμβάνει προκαταβολή που δεν θα υπερβαίνει το **20%** της δημόσιας ενίσχυσης **χωρίς την προσκόμιση τραπεζικής εγγύησης, με ανώτατο ποσό τις €60.000**. Το υπόλοιπο ποσό της προκαταβολής θα μπορεί να καταβάλλεται υπό την προϋπόθεση ότι, ο δικαιούχος θα υποβάλει τραπεζική εγγύηση για αντίστοιχο ποσό. Η εγγύηση προκαταβολής θα λήγει έξι μήνες μετά την καταληκτική ημερομηνία ολοκλήρωσης των επενδύσεων, αλλά θα αποδεσμεύεται μετά την υλοποίηση και πιστοποίηση της επένδυσης που αναλογεί στην προκαταβολή που παραχωρήθηκε.

Σημειώνεται ότι η προκαταβολή που καταβάλλεται σε Δικαιούχο Έργου που εντάσσεται στο Σχέδιο θα πρέπει να καλύπτεται από δαπάνες που καταβάλλονται από τον Δικαιούχο στο πλαίσιο εφαρμογής του Έργου και να δικαιολογείται με εξοφλημένα τιμολόγια ή λογιστικά έγγραφα ισοδύναμης αποδεικτικής αξίας, σύμφωνα με τους όρους του Σχεδίου.

ΣΧΕΔΙΟ ΧΟΡΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

15.3. Για την πληρωμή του ποσού της Β' Φάσης θα γίνεται οικονομικός και φυσικός έλεγχος της προόδου του έργου και για την πιστοποίηση του οικονομικού αντικειμένου θα πρέπει να υποβληθούν τα σχετικά αποδεικτικά στοιχεία. **Νοείται ότι πριν την καταβολή της χορηγίας θα κατατίθενται όλες οι απαιτούμενες άδειες που είναι δυνατόν να εξασφαλισθούν και που αφορούν το έργο της επένδυσης.**

15.4. Η καταβολή του υπόλοιπου ποσού της χορηγίας (Γ' Φάση) θα γίνεται μετά την ολοκλήρωση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του έργου σύμφωνα πάντα με το εγκεκριμένο επενδυτικό πρόγραμμα και στην περίπτωση των νέων επιχειρήσεων μετά και την πραγματοποίηση των πρώτων πωλήσεων. **Νοείται ότι πριν την καταβολή της χορηγίας θα κατατίθενται όλες οι απαιτούμενες άδειες που αφορούν το έργο της επένδυσης.**

15.5. Ο Δικαιούχος υποχρεούται να διατηρεί όλα τα απαιτούμενα έγγραφα, σχετικά με τη διασφάλιση της τήρησης της αρχής «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» κατά τη διάρκεια εργασιών για την υλοποίηση της επένδυσης. Αυτά περιλαμβάνουν:

- ❖ Αντίγραφο δελτίου παραλαβής των μεταφορέων / μονάδων επεξεργασίας Αποβλήτων από Εκσκαφές, Κατασκευές και Κατεδαφίσεις (Α.Ε.Κ.Κ) ή/και Αποβλήτων Ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού (ΗΕΕ) ή/ και Ηλεκτρικών Στηλών και Συσσωρευτών (Μπαταρίες) ή/ και λοιπών επικίνδυνων και μη επικίνδυνων αποβλήτων, οι οποίοι είναι αδειοδοτημένοι διαχειριστές (όπου εφαρμόζεται).
- ❖ Αντίγραφο τιμολογίων αγοράς ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού, εξοπλισμού της τεχνολογίας πληροφοριών και επικοινωνιών (ΤΠΕ), στο όνομα του φορέα υλοποίησης / δικαιούχου, όπου να δηλώνεται το μοντέλο του εξοπλισμού και σχετικό αντίγραφο ετικέτας της ενεργειακής σήμανσης του εξοπλισμού (όπου εφαρμόζεται).
- ❖ Βεβαίωση αγοράς εξοπλισμού/συσσκευής, υπογεγραμμένη από τον προμηθευτή του εξοπλισμού/συσσκευής (εφαρμόζεται μόνο σε περίπτωση αντικατάστασης παλαιού εξοπλισμού / συσκευής).
- ❖ Βεβαίωση αγοράς κλιματιστικού, υπογεγραμμένη από τον προμηθευτή του κλιματιστικού (εφαρμόζεται μόνο σε περίπτωση αντικατάστασης παλαιού κλιματιστικού).
- ❖ Αντίγραφο τιμολογίων αγοράς ή/και δελτίων προϊόντων ή/και πιστοποίησης κτιρίου ή/και κοινοτικής σήμανσης των συσκευών ή εξοπλισμού που καταναλώνουν νερό, στο όνομα του φορέα υλοποίησης/δικαιούχου, όπου να δηλώνεται η καθορισμένη κατανάλωση νερού του εξοπλισμού.
- ❖ Αντίγραφο αποδεικτικού παραγγελίας μηχανοκίνητου οχήματος χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα (όπου εφαρμόζεται).

ΣΧΕΔΙΟ ΧΟΡΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

- ❖ Αντίγραφο πιστοποιητικού Καταστροφής Οχήματος από αδειοδοτημένη εγκατάσταση (όπου εφαρμόζεται).
- ❖ Γνωμάτευση/Αιτιολογημένη Διαπίστωση της Περιβαλλοντικής Αρχής.
- ❖ Χάρτες όπου να παρουσιάζεται η ακριβής τοποθεσία της επένδυσης σε σχέση με ευάλωτες σε πλημμύρες περιοχές, οικολογικά ευαίσθητες περιοχές και προστατευόμενες περιοχές (δίκτυο προστατευόμενων περιοχών Natura 2000, τόποι «Παγκόσμιας Κληρονομιάς» της UNESCO, βασικές περιοχές βιοποικιλότητας και Προστατευόμενες Περιοχές, όπως προβλέπονται στον Περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας Νόμο (Ν. 90/1972), κρατικά δάση, και γεωργικές εκτάσεις υψηλής φυσικής αξίας (ΥΦΑ) (όπου εφαρμόζεται)
- ❖ Αντίγραφο προσκλήσεων υποβολής προσφορών, οι οποίες περιλαμβάνουν τη λίστα αποκλεισμού (exclusion list) για δραστηριότητες, οι οποίες δεν είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση.
- ❖ Σχέδιο Διαχείρισης Εργολάβου Αποβλήτων ΑΚΚ

15.6. Ο αριθμός των νέων θέσεων εργασίας που θα δημιουργηθούν από τον δικαιούχο και θα ορίζεται στη Συμφωνία Δημόσιας Χρηματοδότησης, πρέπει να καλυφθεί κατά το 100%.

Σε αντίθετη περίπτωση το συγκεκριμένο κριτήριο επαναβαθμολογείται από την Υπηρεσία και αν η νέα βαθμολογία είναι κάτω από τις 60 μονάδες τότε αυτή απεντάσσεται από το Σχέδιο και απαιτείται εντόκως η επιστροφή τυχόν καταβληθείσας χορηγίας. Το επιτόκιο θα καθορίζεται σύμφωνα με των περί Ενιαίου Δημοσίου Επιτοκίου Υπερημερίας Νόμων του 2006 και 2012, και όπως αυτοί εκάστοτε τροποποιούνται ή αντικαθίστανται από τα σχετικά διατάγματα του Υπουργείου Οικονομικών της Κυπριακής Δημοκρατίας.

15.7. Σημειώνεται ότι η καταβολή ολόκληρου του ποσού της εγκριμένης χορηγίας μπορεί να γίνει σε μια μόνο φάση νοούμενου ότι η επιχείρηση ολοκληρώσει έγκαιρα το επενδυτικό της πρόγραμμα, εξασφαλίσει όλες τις απαιτούμενες άδειες και πιστοποιηθεί το φυσικό και οικονομικό αντικείμενο του έργου της.

15.8. Σε περίπτωση που η δαπάνη για το σύνολο του έργου είναι τελικά μικρότερη της εγκριθείσας, η δημόσια χρηματοδότηση θα υπολογισθεί επί του πραγματοποιηθέντος και πιστοποιηθέντος κόστους του έργου (λαμβάνοντας υπόψη και το ελάχιστο ύψος της προτεινόμενης επένδυσης, όπως φαίνεται στην **Παράγραφο 7.8**). Σε περίπτωση που η δαπάνη για το σύνολο του έργου είναι τελικά μεγαλύτερη της εγκριθείσας, η δημόσια χρηματοδότηση υπολογίζεται επί της εγκριθείσας δαπάνης.

ΣΧΕΔΙΟ ΧΟΡΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

15.9. Σε περίπτωση μη υλοποίησης του έργου μέσα στην προθεσμία που αναφέρεται στην **Παράγραφο 14.2.** σε βαθμό που η επιχείρηση να μην μπορεί να λειτουργήσει νόμιμα και να παράξει / διαθέσει το προϊόν της, τότε αυτή χάνει το σχετικό δικαίωμα και ακολουθούνται οι διαδικασίες απένταξης της από το Σχέδιο και επιστροφής του ποσού τυχόν καταβληθείσας επιχορήγησης προσαυξημένο με τόκο. Το επιτόκιο θα καθορίζεται σύμφωνα με των περί Ενιαίου Δημοσίου Επιτοκίου Υπερμερίας Νόμων του 2006 και 2012, και όπως αυτοί εκάστοτε τροποποιούνται ή αντικαθίστανται από τα σχετικά διατάγματα του Υπουργείου Οικονομικών της Κυπριακής Δημοκρατίας.

15.10. Δεν επιτρέπεται η υποβολή αιτήματος τροποποίησης της εγκριτικής απόφασης που αφορά αύξηση του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού.

15.11. Η υποβολή των αποδεικτικών στοιχείων και όλων των απαραίτητων αδειών για καταβολή της τελευταίας δόσης της χορηγίας (Γ Φάση) θα πρέπει να γίνεται το **αργότερο σε ένα (μήνα) από την ημερομηνία λήξης της περιόδου υλοποίησης των επενδύσεων** που αναφέρεται στην εγκριτική επιστολή. Σε περίπτωση κωλύματος θα πρέπει να υποβάλλεται τεκμηριωμένο αίτημα για παράταση και ανάλογη απόφαση θα λαμβάνεται από το Διευθυντή της Υπηρεσίας Βιομηχανίας και Τεχνολογίας.

15.12. Το δελτίο πληρωμής που εκδίδεται από το Λογιστήριο του ΥΕΕΒ θεωρείται ως αποδεικτικό στοιχείο ολοκλήρωσης του έργου. Τα αποδεικτικά πληρωμής καταχωρούνται στο σχετικό φάκελο και φέρουν την ειδική σφραγίδα.

16. Κυρώσεις - Εγγυήσεις

Εάν διαπιστωθεί η υποβολή ψευδούς δήλωσης ή στοιχείων και πληροφοριών πριν ή/και μετά την παραχώρηση χορηγίας, η αίτηση της επιχείρησης απορρίπτεται και απαιτείται η επιστροφή τυχόν καταβληθείσας χορηγίας προσαυξημένης με τόκο. Το επιτόκιο θα καθορίζεται σύμφωνα με των περί Ενιαίου Δημοσίου Επιτοκίου Υπερμερίας Νόμων του 2006 και 2012, και όπως αυτοί εκάστοτε τροποποιούνται ή αντικαθίστανται από τα σχετικά διατάγματα του Υπουργείου Οικονομικών της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Επίσης, δυνατόν να λαμβάνονται πρόσθετα μέτρα εναντίον της επιχείρησης, όπως ο αποκλεισμός της από όλα τα Σχέδια Ενισχύσεων ή/ και λήψη νομικών μέτρων εναντίον της.

Θα γίνεται δημοσιονομική διόρθωση και αναλογική ανάκτηση του ποσού που έχει καταβληθεί αχρεωστήτως προσαυξημένου με τόκο αν **σε περίοδο πέντε (5) ετών από την ημερομηνία της τελικής πληρωμής της χορηγίας (Γ Φάση)**, η χρηματοδοτούμενη επένδυση υπόκειται σε οποιοδήποτε από τα ακόλουθα:

- παύση ή μετεγκατάσταση μιας δραστηριότητας εκτός της περιοχής προγράμματος,
- αλλαγή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος ενός στοιχείου υποδομής η οποία παρέχει σε μια εταιρεία ή δημόσιο οργανισμό αδικαιολόγητο πλεονέκτημα,
- ουσιαστική μεταβολή που επηρεάζει τη φύση, τους στόχους ή την εφαρμογή των όρων που θα μπορούσαν να υπονομεύσουν τους αρχικούς στόχους.

Σε περίπτωση που από την ημερομηνία έγκρισης της πρότασης μέχρι και τη συμπλήρωση **πενταετίας¹¹ από την ημερομηνία της τελικής πληρωμής της χορηγίας (Γ Φάση)** διαπιστωθεί:

- μετεγκατάσταση της επιχείρησης
- πώληση ή μεταβίβαση της επιχείρησης
- πώληση ή μεταβίβαση για οποιονδήποτε λόγο ή εκμίσθωση πάγιων περιουσιακών στοιχείων που έχουν επιχορηγηθεί

χωρίς προηγούμενη έγκριση τροποποίησης της αρχικής εγκριτικής απόφασης, η εγκριτική απόφαση θεωρείται αυτοδικαίως ως ουδέποτε εκδοθείσα και γίνεται αμέσως δημοσιονομική διόρθωση και αναλογική ανάκτηση του ποσού που έχει καταβληθεί αχρεωστήτως, προς την περίοδο για την οποία δεν εκπληρώθηκαν οι απαιτήσεις, προσαυξημένου με τόκο. Το επιτόκιο

¹¹ Στις περιπτώσεις επενδύσεων που ενισχύονται με βάση το άρθρο 14 του Κανονισμού 651/2014, η επένδυση θα πρέπει να διατηρείται στην περιοχή όπου χορηγείται η ενίσχυση για τουλάχιστον πέντε έτη από την ημερομηνία της τελικής πληρωμής της χορηγίας. Αυτό δεν εμποδίζει την αντικατάσταση μονάδας ή εξοπλισμού που κατέστησαν παρωχημένα ή υπέστησαν βλάβες κατά την περίοδο αυτή, εφόσον η οικονομική δραστηριότητα διατηρείται στη συγκεκριμένη περιοχή κατά τη σχετική ελάχιστη απαιτούμενη περίοδο.

ΣΧΕΔΙΟ ΧΟΡΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

θα καθορίζεται σύμφωνα με των περί Ενιαίου Δημοσίου Επιτοκίου Υπερρημερίας Νόμων του 2006 και 2012, και όπως αυτοί εκάστοτε τροποποιούνται ή αντικαθίστανται από τα σχετικά διατάγματα του Υπουργείου Οικονομικών της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Η έγκριση τροποποίησης της αρχικής εγκριτικής απόφασης εντός της περιόδου των πέντε (5) χρόνων από την ημερομηνία καταβολής του τελευταίου μέρους της χορηγίας μπορεί να γίνεται μόνο για πλήρως αιτιολογημένες περιπτώσεις και μετά από εισήγηση του Διευθυντή της Υπηρεσίας Βιομηχανίας και Τεχνολογίας προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου.

Σημειώνεται ότι,

- ❖ Ο Δικαιούχος θα πρέπει να θέτει, εφόσον ζητηθούν, στη διάθεση της Συντονιστικής Αρχής, του Φορέα Υλοποίησης και γενικότερα όλων των αρμόδιων ελεγκτικών αρχών της Κύπρου και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όλα τα έγγραφα, δικαιολογητικά ή άλλα στοιχεία του έργου. Υποχρεούται επίσης να επιτρέπει, κατά τη διάρκεια της περιόδου που προνοείται στο Σχέδιο, σε εξουσιοδοτημένους αντιπροσώπους και/ ή αρμόδιους Λειτουργούς του Υπουργείου ή/ και άλλων αρμόδιων ελεγκτικών αρχών να επισκέπτονται ελεύθερα τα υποστατικά της επιχείρησης προς επιθεώρηση των επιχορηγηθέντων επενδύσεων και υποχρεούται να παρέχει σε αυτούς όλες τις αναγκαίες εξηγήσεις, στοιχεία και πληροφορίες.
- ❖ Κάθε επιχείρηση που εντάσσεται στο Σχέδιο θα πρέπει να τηρεί αρχεία και δικαιολογητικά έγγραφα σε σχέση με τη χρηματοδότηση που λαμβάνει μέσω του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (τιμολόγια, αποδείξεις, συμφωνίες, στατιστικές καταγραφές κ.α.) που αφορούν την υλοποίηση της επενδυτικής της πρότασης και τα οποία **θα φυλάσσονται για περίοδο τουλάχιστον πέντε (5) ετών** από την ημερομηνία της τελικής πληρωμής της χορηγίας από το ΥΕΕΒ.
- ❖ Κάθε επιχείρηση που εντάσσεται στο Σχέδιο, θα πρέπει να τηρεί ξεχωριστή λογιστική μερίδα ή κατάλληλη λογιστική κωδικοποίηση στο λογιστικό της σύστημα ή ξεχωριστό τραπεζικό λογαριασμό ή ξεχωριστό λογιστικό αρχείο που αφορά το επενδυτικό της έργο. Στις περιπτώσεις που διαπιστώνεται ότι τα έγγραφα δεν τηρούνται σωστά με αποτέλεσμα να απολεσθεί η κοινοτική συνεισφορά από το Κράτος, τότε οι επιχειρήσεις θα επιστρέφουν τη σχετική χορηγία προσαυξημένη με τόκο. Το επιτόκιο θα καθορίζεται σύμφωνα με των περί Ενιαίου Δημοσίου Επιτοκίου Υπερρημερίας Νόμων του 2006 και 2012, και όπως αυτοί εκάστοτε τροποποιούνται ή αντικαθίστανται από τα σχετικά διατάγματα του Υπουργείου Οικονομικών της Κυπριακής Δημοκρατίας.

17. Ενστάσεις

17.1. Επιχειρήσεις των οποίων οι αιτήσεις/ προτάσεις (α) δεν περιλαμβάνονται στον κατάλογο για ένταξη τους στο Σχέδιο λόγω χαμηλής βαθμολογίας ή (β) περιλαμβάνουν επενδύσεις που έχουν μειωθεί ή/και καταστεί μη επιλέξιμες, έχουν το δικαίωμα όπως μέσα σε **30 ημέρες** από την ημερομηνία παραλαβής της σχετικής επιστολής του Υπουργείου ή του εμβάσματος της χορηγίας στον τραπεζικό λογαριασμό της επιχείρησης, **να υποβάλουν γραπτή ένσταση που θα αποστέλλεται ταχυδρομικά με συστημένη επιστολή προς το Υπουργείο ή με τρόπο που δύναται να καθορίσει το Υπουργείο μέσω του ηλεκτρονικού συστήματος του ΥΕΕΒ.** Στην επιστολή θα πρέπει να ζητείται επανεξέταση της αίτησης, παραθέτοντας συγκεκριμένους λόγους για τους οποίους οι αιτητές πιστεύουν ότι η επενδυτική πρόταση ή μέρος της δεν έπρεπε να απορριφθεί.

17.2. Οι ενστάσεις εφόσον δεν αφορούν πρόδηλα σφάλματα (σε τέτοιες περιπτώσεις τα πρόδηλα σφάλματα θα διορθώνονται από την αρμόδια Υπηρεσία του Υπουργείου) θα εξετάζονται από τριμελή Επιτροπή που θα απαρτίζεται από Λειτουργούς του ΥΕΕΒ και η οποία θα ορίζεται για το σκοπό αυτό από το Γενικό Διευθυντή.

Στην Επιτροπή Εξέτασης των Ενστάσεων δεν θα συμμετέχει κανένας Λειτουργός που αποτέλεσε μέλος της Επιτροπής Αξιολόγησης και Βαθμολόγησης για το συγκεκριμένο Σχέδιο. Σκοπός της Επιτροπής Ενστάσεων είναι να διασφαλίσει ότι η πρόταση έτυχε ίσης και δίκαιης μεταχείρισης από την Επιτροπή Αξιολόγησης και Βαθμολόγησης και την Υπηρεσία.

17.3. Σε όλες τις περιπτώσεις υποβολής ενστάσεων που τελικά δεν ικανοποιούνται, οι αιτητές διατηρούν το δικαίωμα αν το επιθυμούν να προσφύγουν στο Δικαστήριο.

17.4. Οι Κατευθυντήριες Γραμμές Διαχείρισης των Ενστάσεων παρουσιάζονται στο **Παράρτημα XI.**

18. Ερμηνείες – Θεσμοί – Τροποποιήσεις

Ο/Η Υπουργός Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας, μετά από εισήγηση της αρμόδιας Υπηρεσίας, ερμηνεύει, συμπληρώνει και τροποποιεί όπου αιτιολογημένα παρουσιάζεται πρόβλημα, τους όρους και πρόνοιες του Σχεδίου που διευκολύνουν την εφαρμογή του, κατόπιν σχετικής συνεννόησης με την Συντονιστική Αρχή για το ΣΑΑ Κύπρου.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ, ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

Ιούλιος 2025

**ΣΧΕΔΙΟ ΧΟΡΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ
ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ**

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I	ΟΡΙΣΜΟΣ ΜΜΕ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II	Τυπικές Προϋποθέσεις Συμμετοχής
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III	Κριτήρια για την Αξιολόγηση και Βαθμολόγηση των Αιτήσεων/ Προτάσεων από την Αρμόδια Επιτροπή
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV	ΠΡΩΤΟ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: Νόμος περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων από Ορισμένα Έργα 2018 έως 2021 ΔΕΥΤΕΡΟ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: Νόμος περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων από Ορισμένα Έργα 2018 έως 2021
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V	ΛΙΣΤΑ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ (EXCLUSION LIST)
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI	ΑΛΛΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ - Ορθή χρήση του λογότυπου χρηματοδότησης ΕΕ από NextGenerationEU και χρήση άλλων λογοτύπων
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII	ΔΗΛΩΣΗ ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΥΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥΣ ΑΙΤΗΤΩΝ ΣΕ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΣΧΕΔΙΟΥ ΧΟΡΗΓΙΩΝ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VIII	Υπεύθυνη Δήλωση Ενιαίας Επιχείρησης
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IX	Κύπρος — Χάρτης περιφερειακών ενισχύσεων με ισχύ από 1.1.2022 έως 31.12.2027
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ X	Νόμοι και Κανονισμοί για την Ισότητα Ευκαιριών Μεταξύ Ανδρών και Γυναικών και μη Διάκριση
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XI	Κατευθυντήριες Γραμμές Διαχείρισης Ενστάσεων
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XII	Βεβαίωση ανεξάρτητων Εγκεκριμένων Ελεγκτών για σκοπούς παραχώρησης ενίσχυσης σε μη προβληματικές επιχειρήσεις στα πλαίσια του Σχεδίου
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XIII	Διαδικασία για καταβολή χορηγίας σε ειδικό λογαριασμό δικαιούχου

ΟΡΙΣΜΟΣ ΜΜΕ

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

ΜΕ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ 06.05.2003 ΚΑΙ ΑΡΙΘΜΟ 2003/361/ΕΚ

ΤΙΤΛΟΣ Ι

ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΩΝ, ΜΙΚΡΩΝ ΚΑΙ ΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Άρθρο 1

Επιχείρηση

Επιχείρηση θεωρείται κάθε μονάδα, ανεξάρτητα από τη νομική της μορφή, που ασκεί οικονομική δραστηριότητα, ως τέτοιες νοούνται ιδίως οι μονάδες που ασκούν βιοτεχνική ή άλλη δραστηριότητα, ατομικά ή οικογενειακά, προσωπικές εταιρείες ή ενώσεις προσώπων που ασκούν τακτικά μια οικονομική δραστηριότητα.

Άρθρο 2

Αριθμός απασχολούμενων και οικονομικά όρια προσδιορίζοντα τις κατηγορίες επιχειρήσεων

1. Η κατηγορία των πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) αποτελείται από επιχειρήσεις που απασχολούν λιγότερους από 250 εργαζομένους και των οποίων ο ετήσιος κύκλος εργασιών δεν υπερβαίνει τα 50 εκατομμύρια ευρώ ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 43 εκατομμύρια ευρώ.

2. Στην κατηγορία των ΜΜΕ, **ως μικρή επιχείρηση** ορίζεται η επιχείρηση η οποία απασχολεί λιγότερους από 50 εργαζομένους και της οποίας ο ετήσιος κύκλος εργασιών ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 10 εκατομμύρια ευρώ.

3. Στην κατηγορία των ΜΜΕ, **ως πολύ μικρή επιχείρηση** ορίζεται η επιχείρηση η οποία απασχολεί λιγότερους από δέκα εργαζομένους και της οποίας ο ετήσιος κύκλος εργασιών ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 2 εκατομμύρια ευρώ.

Άρθρο 3

Τύποι επιχειρήσεων που λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό του αριθμού απασχολούμενων και των χρηματοοικονομικών ποσών

1. **«Ανεξάρτητη επιχείρηση»** είναι κάθε επιχείρηση που δεν χαρακτηρίζεται ως συνεργαζόμενη επιχείρηση κατά την έννοια της παραγράφου 2 ή ως συνδεδεμένη επιχείρηση κατά την έννοια της παραγράφου 3.

2. **«Συνεργαζόμενες επιχειρήσεις»** είναι όλες οι επιχειρήσεις που δεν χαρακτηρίζονται ως συνδεδεμένες κατά την έννοια της παραγράφου 3 και μεταξύ των οποίων υπάρχει η ακόλουθη σχέση: μια επιχείρηση (ανάντη επιχείρηση) κατέχει, η ίδια ή από κοινού με μία ή περισσότερες συνδεδεμένες επιχειρήσεις κατά την έννοια της παραγράφου 3, το 25% ή περισσότερο του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου μιας άλλης επιχείρησης (κατάντη επιχείρηση).

Ωστόσο, μια επιχείρηση μπορεί να χαρακτηριστεί ως ανεξάρτητη, μη έχουσα δηλαδή συνεργαζόμενες επιχειρήσεις, ακόμη και εάν το όριο του 25 % καλύπτεται ή υπερκαλύπτεται, εφόσον το ποσοστό αυτό ελέγχεται από τις ακόλουθες κατηγορίες επενδυτών, και υπό την προϋπόθεση ότι αυτοί δεν είναι, μεμονωμένα ή από κοινού, συνδεδεμένοι κατά την έννοια της παραγράφου 3 με την οικεία επιχείρηση:

α) δημόσιες εταιρείες συμμετοχών, εταιρείες επιχειρηματικού κεφαλαίου, φυσικά πρόσωπα ή ομάδες φυσικών προσώπων που ασκούν συστηματικά δραστηριότητες σε επενδύσεις επιχειρηματικού κινδύνου («business angels») και επενδύουν ίδια κεφάλαια σε μη εισηγμένες στο χρηματιστήριο επιχειρήσεις, εφόσον το σύνολο της επένδυσης σε μια ίδια επιχείρηση δεν υπερβαίνει 1 250 000 ευρώ·

β) πανεπιστήμια ή ερευνητικά κέντρα μη κερδοσκοπικού σκοπού·

γ) θεσμικοί επενδυτές, συμπεριλαμβανομένων των ταμείων περιφερειακής ανάπτυξης·

δ) αυτόνομες τοπικές αρχές με ετήσιο προϋπολογισμό μικρότερο από 10 εκατομμύρια ευρώ και λιγότερο από 5 000 κατοίκους.

3. **«Συνδεδεμένες επιχειρήσεις»** είναι οι επιχειρήσεις που διατηρούν μεταξύ τους μια από τις ακόλουθες σχέσεις:

α) μια επιχείρηση κατέχει την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων άλλης επιχείρησης·

β) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να διορίζει ή να παύει την πλειοψηφία των μελών του διοικητικού, διαχειριστικού ή εποπτικού οργάνου άλλης επιχείρησης·

γ) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να ασκήσει κυριαρχική επιρροή σε άλλη επιχείρηση βάσει σύμβασης που έχει συνάψει με αυτήν ή δυνάμει ρήτρας του καταστατικού αυτής της τελευταίας·

δ) μια επιχείρηση που είναι μέτοχος ή εταίρος άλλης επιχείρησης ελέγχει μόνη της, βάσει συμφωνίας που έχει συνάψει με άλλους μετόχους ή εταίρους της εν λόγω επιχείρησης, την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων αυτής της επιχείρησης.

Τεκμαίρεται ότι δεν υπάρχει κυρίαρχη επιρροή, εφόσον οι επενδυτές που αναφέρονται στην παράγραφο 2 δεύτερο εδάφιο δεν υπεισέρχονται άμεσα ή έμμεσα στη διαχείριση της εξεταζόμενης επιχείρησης, με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων που κατέχουν με την ιδιότητά τους ως μετόχων ή εταίρων.

Συνδεδεμένες θεωρούνται επίσης οι επιχειρήσεις που διατηρούν μια από τις σχέσεις που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο μέσω μιας ή περισσότερων άλλων επιχειρήσεων ή με τους επενδυτές που αναφέρονται στην παράγραφο 2.

Οι επιχειρήσεις που διατηρούν μια από τις εν λόγω σχέσεις μέσω ενός φυσικού προσώπου ή ομάδας φυσικών προσώπων που ενεργούν από κοινού θεωρούνται επίσης συνδεδεμένες επιχειρήσεις καθόσον ασκούν το σύνολο ή τμήμα των δραστηριοτήτων τους στην ίδια αγορά ή σε όμορες αγορές.

Ως όμορη αγορά θεωρείται η αγορά ενός προϊόντος ή υπηρεσίας που βρίσκεται αμέσως ανάντη ή κατόντη της σχετικής αγοράς.

4. Εκτός από τις περιπτώσεις που ορίζονται στην παράγραφο 2 δεύτερο εδάφιο, μια επιχείρηση δεν μπορεί να θεωρηθεί ΜΜΕ, εάν το 25 % ή περισσότερο του κεφαλαίου της ή των δικαιωμάτων ψήφου της ελέγχεται, άμεσα ή έμμεσα, από έναν ή περισσότερους δημόσιους οργανισμούς ή δημόσιους φορείς, μεμονωμένα ή από κοινού.

5. Μια επιχείρηση δύναται να υποβάλει δηλώσεις σχετικά με την ιδιότητά της ως ανεξάρτητης, συνεργαζόμενης ή συνδεδεμένης επιχείρησης, καθώς και σχετικά με τα στοιχεία που αφορούν τα αριθμητικά όρια που αναφέρονται στο άρθρο 2. Η δήλωση αυτή μπορεί να υποβληθεί ακόμη και εάν η διασπορά κεφαλαίου δεν επιτρέπει να καθοριστεί ποιος το κατέχει εφόσον η επιχείρηση δηλώνει υπεύθυνα ότι μπορεί εύλογα να υποθέσει ότι δεν ανήκει, κατά ποσοστό 25 % ή περισσότερο, σε μια επιχείρηση ή, από κοινού, σε περισσότερες επιχειρήσεις που είναι συνδεδεμένες μεταξύ τους ή μέσω φυσικών προσώπων ή ομάδας φυσικών προσώπων. Οι δηλώσεις αυτές πραγματοποιούνται με την επιφύλαξη των ελέγχων και εξακριβώσεων που προβλέπονται από τις εθνικές ή κοινοτικές κανονιστικές ρυθμίσεις.

Άρθρο 4

Στοιχεία για τον υπολογισμό του αριθμού απασχολούμενων και των χρηματοοικονομικών ποσών και περιόδους αναφοράς

1. Τα στοιχεία που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του αριθμού απασχολούμενων και των χρηματοοικονομικών ποσών είναι εκείνα που αφορούν την τελευταία κλεισμένη διαχειριστική χρήση και υπολογίζονται σε ετήσια βάση. Λαμβάνονται υπόψη κατά την ημερομηνία κλεισίματος των λογαριασμών. Το ύψος του κύκλου εργασιών υπολογίζεται χωρίς το φόρο προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) και χωρίς άλλους έμμεσους δασμούς.

2. Όταν, κατά την ημερομηνία κλεισίματος των λογαριασμών και σε ετήσια βάση, μια επιχείρηση βρίσκεται πάνω ή κάτω από τα όρια τα σχετικά με τον αριθμό απασχολούμενων ή τα χρηματοοικονομικά όρια που αναφέρονται στο άρθρο 2, η κατάσταση αυτή έχει ως αποτέλεσμα την απόκτηση ή την απώλεια της ιδιότητας της μεσαίας, μικρής ή πολύ μικρής επιχείρησης μόνον εάν το φαινόμενο επαναληφθεί επί δύο διαδοχικά οικονομικά έτη.

3. Στην περίπτωση νεοσύστατων επιχειρήσεων, οι λογαριασμοί των οποίων δεν έχουν κλείσει ακόμη, τα στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη πρέπει να προκύπτουν από αξιόπιστες εκτιμήσεις που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους.

Άρθρο 5

Ο αριθμός απασχολούμενων

Ο αριθμός απασχολούμενων ατόμων αντιστοιχεί στον αριθμό ετήσιων μονάδων εργασίας (EME), δηλαδή στον αριθμό εργαζομένων πλήρους απασχόλησης που εργάστηκαν στην εξεταζόμενη επιχείρηση ή για λογαριασμό αυτής επί ολόκληρο το υπόψη έτος.

Τα άτομα που δεν εργάστηκαν ολόκληρο το έτος, οι εργαζόμενοι μερικής απασχόλησης, ανεξάρτητα από τη διάρκεια, και οι εργαζόμενοι σε εποχική βάση αντιστοιχούν σε κλάσματα των EME. Στον αριθμό απασχολούμενων περιλαμβάνονται:

α) οι μισθωτοί·

β) τα άτομα που εργάζονται για την επιχείρηση, έχουν σχέση εξάρτησης προς αυτήν και εξομοιούνται με μισθωτούς με βάση το εθνικό δίκαιο·

γ) οι ιδιοκτήτες επιχειρηματίες·

δ) οι εταίροι που ασκούν τακτική δραστηριότητα εντός της επιχείρησης και προσπορίζονται οικονομικά πλεονεκτήματα από την επιχείρηση.

Οι μαθητευόμενοι ή οι σπουδαστές που βρίσκονται σε επαγγελματική εκπαίδευση στο πλαίσιο σύμβασης μαθητείας ή επαγγελματικής κατάρτισης δεν συνυπολογίζονται στον αριθμό απασχολούμενων. Η διάρκεια των αδειών μητρότητας ή των γονικών αδειών δεν συνυπολογίζεται.

Άρθρο 6

Καθορισμός των στοιχείων της επιχείρησης

1. Στην περίπτωση ανεξάρτητης επιχείρησης, ο καθορισμός των στοιχείων, συμπεριλαμβανομένου του αριθμού απασχολούμενων, πραγματοποιείται αποκλειστικά με βάση τους λογαριασμούς αυτής της επιχείρησης.

2. Στην περίπτωση επιχείρησης που συνεργάζεται ή συνδέεται με άλλες επιχειρήσεις, ο καθορισμός των στοιχείων, συμπεριλαμβανομένου του αριθμού απασχολούμενων, γίνεται με βάση τους λογαριασμούς και τα λοιπά στοιχεία της επιχείρησης, ή - εφόσον υπάρχουν - τους ενοποιημένους λογαριασμούς της επιχείρησης, ή τους ενοποιημένους λογαριασμούς στους οποίους περιλαμβάνεται και η εξεταζόμενη επιχείρηση βάσει ενοποίησης.

Στα στοιχεία που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο προστίθενται τα στοιχεία των επιχειρήσεων που ενδεχομένως συνεργάζονται με την εξεταζόμενη επιχείρηση, οι οποίες βρίσκονται ακριβώς ανάντη ή κατόντη της εν λόγω επιχείρησης. Τα στοιχεία συγκεντρώνονται κατ' αναλογία προς το ποσοστό συμμετοχής στο κεφάλαιο ή στα δικαιώματα ψήφου (το υψηλότερο από τα δύο αυτά ποσοστά). Σε περίπτωση διασταυρωμένης συμμετοχής, λαμβάνεται υπόψη το υψηλότερο των ποσοστών αυτών. Στα στοιχεία που αναφέρονται στο πρώτο και το δεύτερο εδάφιο προστίθεται το 100% των στοιχείων των επιχειρήσεων που ενδεχομένως συνδέονται άμεσα ή έμμεσα με την εξεταζόμενη επιχείρηση και τα οποία δεν περιλαμβάνονται ήδη στους λογαριασμούς βάσει ενοποίησης.

3. Για την εφαρμογή της παραγράφου 2, τα στοιχεία των επιχειρήσεων που συνεργάζονται με την εξεταζόμενη επιχείρηση προκύπτουν από τους λογαριασμούς και τα λοιπά στοιχεία, ενοποιημένα εφόσον υπάρχουν, στα οποία προστίθεται το 100% των στοιχείων των επιχειρήσεων που συνδέονται με τις συνεργαζόμενες αυτές επιχειρήσεις, εκτός εάν τα στοιχεία τους περιλαμβάνονται ήδη βάσει ενοποίησης.

Για την εφαρμογή της παραγράφου 2, τα στοιχεία των επιχειρήσεων που συνδέονται με την εξεταζόμενη επιχείρηση προκύπτουν από τους λογαριασμούς και τα λοιπά στοιχεία τους, ενοποιημένα εφόσον υπάρχουν. Στα στοιχεία αυτά προστίθενται κατ' αναλογία τα στοιχεία των επιχειρήσεων που ενδεχομένως συνεργάζονται με τις συνδεδεμένες αυτές επιχειρήσεις, οι

οποίες βρίσκονται ακριβώς ανάντη ή κατόντη αυτών, εάν δεν περιλαμβάνονται ήδη στους ενοποιημένους λογαριασμούς σε αναλογία τουλάχιστον ισοδύναμη με το ποσοστό που ορίζεται στην παράγραφο 2 δεύτερο εδάφιο.

4. Όταν ο αριθμός απασχολούμενων δεδομένης επιχείρησης δεν προκύπτει από τους ενοποιημένους λογαριασμούς, υπολογίζεται συγκεντρώνοντας κατ' αναλογία τα στοιχεία τα σχετικά με τις επιχειρήσεις που συνεργάζονται με την εν λόγω επιχείρηση, και προσθέτοντας τα στοιχεία τα σχετικά με τις επιχειρήσεις που συνδέονται μαζί της.

ΤΙΤΛΟΣ ΙΙ

ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 7

Στατιστικές

Η Επιτροπή λαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα προκειμένου να παρουσιάζει τις στατιστικές που καταρτίζει σύμφωνα με τις παρακάτω τάξεις επιχειρήσεων:

- α) 0 έως 1 απασχολούμενο άτομο·
- β) 2 έως 9 απασχολούμενα άτομα·
- γ) 10 έως 49 απασχολούμενα άτομα·
- δ) 50 έως 249 απασχολούμενα άτομα.

Άρθρο 8

Παραπομπές

1. Κάθε κοινοτική κανονιστική ρύθμιση ή κάθε κοινοτικό πρόγραμμα που θα τροποποιείται ή θα καταρτίζεται στο μέλλον και θα αναφέρει τους όρους «ΜΜΕ», «πολύ μικρή επιχείρηση», «μικρή επιχείρηση» ή «μεσαία επιχείρηση» ή οποιονδήποτε άλλον παρόμοιο όρο, πρέπει να παραπέμπει στον ορισμό που περιέχεται στην παρούσα σύσταση.

2. Κατά τη διάρκεια μιας μεταβατικής περιόδου, τα τρέχοντα κοινοτικά προγράμματα που χρησιμοποιούν τον ορισμό ΜΜΕ της σύστασης 96/280/ΕΚ θα εξακολουθήσουν να παράγουν τα αποτελέσματά τους και τα ευεργετήματα υπέρ των επιχειρήσεων, οι οποίες θεωρούντο ως ΜΜΕ κατά την κατάρτισή τους. Δεν τίγονται οι νομικές δεσμεύσεις που ανέλαβε η Επιτροπή βάσει αυτών των προγραμμάτων.

Με την επιφύλαξη του πρώτου εδαφίου, οποιαδήποτε τροποποίηση, μέσα στα προγράμματα αυτά, του ορισμού των ΜΜΕ μπορεί να γίνει μόνον αν υιοθετηθεί ο ορισμός που περιέχεται στην παρούσα σύσταση σύμφωνα με την παράγραφο 1.

Άρθρο 9

Αναθεώρηση

Με βάση τον απολογισμό που θα πραγματοποιηθεί πριν από τις 31 Μαρτίου 2006 σχετικά με την εφαρμογή του ορισμού που περιέχεται στην παρούσα σύσταση και λαμβανομένων υπόψη ενδεχόμενων τροποποιήσεων του άρθρου 1 της έβδομης οδηγίας 83/349/ΕΟΚ περί του ορισμού των συνδεδεμένων επιχειρήσεων κατά την έννοια της εν λόγω οδηγίας, η Επιτροπή προσαρμόζει στο αναγκαίο μέτρο τον ορισμό που περιέχεται στην παρούσα σύσταση, κυρίως δε τα όρια για τον κύκλο εργασιών και το σύνολο του ισολογισμού, ώστε να συνεκτιμηθούν η υπάρχουσα πείρα και οι μεταβαλλόμενες οικονομικές συθήκες στην Κοινότητα.

Τυπικές Προϋποθέσεις Συμμετοχής

A.	Τυπικές προϋποθέσεις
1.	Η πρόταση έχει υποβληθεί εντός της τεθείσας από την πρόσκληση προθεσμίας.
2.	Η πρόταση έχει υποβληθεί στα τυποποιημένα έντυπα όπως προβλέπεται στην πρόσκληση.
3.	Η πρόταση περιέχει όλα τα συνοδευτικά έγγραφα όπως αυτά στο σχετικό Έντυπο Αίτησης ή/και Κατάλογο Απαιτούμενων Δικαιολογητικών.
4.	Τα τυποποιημένα έντυπα της πρότασης και τα συνοδευτικά έγγραφα είναι πλήρως συμπληρωμένα και υπογεγραμμένα.
5.	Ο αιτητής εμπίπτει στους δυνητικούς δικαιούχους που καθορίζονται στην πρόσκληση.
6.	Το προτεινόμενο έργο χωροθετείται στις επιλέξιμες περιοχές οι οποίες αναφέρονται στην πρόσκληση.
7.	Ο προϋπολογισμός του Έργου είναι μέσα στα καθορισμένα όρια.

B.	Επιλεξιμότητα
1.	Συμβατότητα του προτεινόμενου έργου με το αντικείμενο, τους στόχους και τις Κατηγορίες Δραστηριοτήτων, καθώς επίσης και τους όρους επιλεξιμότητας, όπως αναφέρονται στην πρόσκληση.
2.	Συμβατότητα της χρονικής περιόδου υλοποίησης του έργου με τους όρους που καθορίζονται στο Σχέδιο και στην Πρόσκληση Υποβολής Προτάσεων.
3.	Ο αιτητής θα πρέπει να αποδείξει ότι διαθέτει τους απαιτούμενους χρηματοοικονομικούς πόρους για να υλοποιήσει το προτεινόμενο έργο.
4.	Το προτεινόμενο έργο είναι συμβατό με τις πρόνοιες των σχετικών Κοινοτικών Κανονισμών, ώστε οι δαπάνες να είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση.

Γ.	Κριτήρια για τη Συμβατότητα με Εθνικές και Κοινοτικές Πολιτικές (κανονικότητα της πρότασης)
1.	Τήρηση / δέσμευση τήρησης από τον αιτητή της εθνικής νομοθεσίας και των κοινοτικών κανόνων για το περιβάλλον και της αρχής της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης».
2.	Τήρηση / δέσμευση τήρησης από τον αιτητή της εθνικής και κοινοτικής νομοθεσίας για την ισότητα ευκαιριών μεταξύ ανδρών και γυναικών και για τη μη διάκριση.
3.	Τήρηση / δέσμευση τήρησης από τον αιτητή των κανονισμών δημοσιότητας και πληροφόρησης.

Δ.	Πληρότητα της Πρότασης
1.	Πλήρης και σαφής τεκμηριωμένη περιγραφή του προτεινομένου έργου σύμφωνα με την πρόσκληση.
2.	Σαφής καταγραφή των δραστηριοτήτων, των διακριτών τμημάτων του έργου και του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης (χρονικού προγραμματισμού).
3.	Σαφής καταγραφή κόστους υλοποίησης ανά φάση και αξιολόγηση.
4.	Σαφής τεκμηρίωση αναμενόμενων αποτελεσμάτων.
5.	Σαφής και τεκμηριωμένη περιγραφή του τρόπου διοίκησης.
6.	Σαφής περιγραφή τρόπου λειτουργίας.
7.	Ύπαρξη απαιτούμενων δικαιολογητικών όπως αυτά περιγράφονται στο σχετικό Έντυπο Αίτησης ή/και Κατάλογο Απαιτούμενων Δικαιολογητικών.

**Κριτήρια για την Αξιολόγηση και Βαθμολόγηση των Αιτήσεων/ Προτάσεων
από την Αρμόδια Επιτροπή**

A. ΓΙΑ ΝΕΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Κριτήρια αξιολόγησης της νέας μονάδας – επιχείρησης

Βαρύτητα 100 μονάδες

(i) Χρηματοδότηση της επένδυσης (15 μονάδες)

Θα βαθμολογείται ο δείκτης «Ίδια κεφάλαια»: (Κόστος επιλέξιμης επένδυσης – ύψος αναμενόμενης χορηγίας). Για κάθε 0.15 μονάδα του δείκτη μια μονάδα βαθμολογία.

(ii) Βιωσιμότητα της νέας μονάδας (55 μονάδες)

Λαμβάνονται υπόψη:

- Τα τεκμηριωμένα αποτελέσματα της τεχνοοικονομικής μελέτης¹² που θα υποβάλλεται και περιλαμβάνει καταστάσεις ρευστότητας και κερδοζημιών για μια πενταετία (επικερδότητα, απόδοση κεφαλαίου, ρευστότητα, πωλήσεις, κ.τ.λ.)

25 μονάδες

- Το επίπεδο τεχνολογίας της νέας επένδυσης και η συμβολή του στην ενίσχυση της βιωσιμότητας της προτεινόμενης μονάδας μέσω μιας σύγχρονης παραγωγικής διαδικασίας ή /και της ανάπτυξης ανταγωνιστικών, καινοτόμων προϊόντων με ψηλή προστιθέμενη αξία. Η χρήση προηγμένων τεχνολογιών θα αποτελεί πλεονέκτημα.

20 μονάδες

¹² Η υποβολή πλήρους τεχνοοικονομικής μελέτης από όλες τις νέες επιχειρήσεις είναι απαραίτητη. Η Επιτροπή Αξιολόγησης και Βαθμολόγησης έχει το δικαίωμα να αμφισβητήσει ή να μη δεχθεί τα αποτελέσματα της τεχνοοικονομικής μελέτης και να αποφασίσει με την δική της κρίση και εμπειρία.

- Τα προϊόντα/υπηρεσίες που θα παράγονται και οι δυνατότητες προώθησής τους στην αγορά σε σχέση με την γενική κατάσταση της αγοράς (ποιότητα προϊόντων/ υπηρεσιών, ιδιαίτερα πλεονεκτήματα και χαρακτηριστικά τους, δυνατότητες προώθησής τους στην ντόπια αγορά και στο εξωτερικό, τιμές τους σε σύγκριση με τον ανταγωνισμό, κ.ά.).

Η παραγωγή προϊόντων ή/ και παροχή υπηρεσιών με ψηλή προστιθέμενη αξία και με εξαγωγικό προσανατολισμό θα θεωρείται πλεονέκτημα.

10 μονάδες

(iii) Θέσεις Εργασίας (10 μονάδες)

- Θέσεις εργασίας που θα δημιουργηθούν

Για κάθε μόνιμη θέση εργασίας που δημιουργείται παραχωρείται μία (1) μονάδα.

(iv) Εμπειρίες και προσόντα ιδιοκτητών της νέας επιχείρησης (15 μονάδες)

- Οι εμπειρίες των ιδιοκτητών της νέας επιχείρησης από αντίστοιχα έργα ή άσκηση άλλης επιχειρηματικής δραστηριότητας
- Το μορφωτικό επίπεδο και τα ακαδημαϊκά προσόντα των ιδιοκτητών της νέας επιχείρησης

(v) Τόπος εγκατάστασης της μονάδας (5 μονάδες)

Επιχειρήσεις που θα εγκατασταθούν σε περιοχές της υπαίθρου και όσο πιο μακριά από τα αστικά κέντρα θα εξασφαλίζουν όλες τις μονάδες. Η βαθμολογία θα μειώνεται ανάλογα, όσο αυτές γειτνιάζουν με τα αστικά κέντρα.

B. ΓΙΑ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ**B.1. Κριτήρια αξιολόγησης υφιστάμενης κατάστασης****Βαρύτητα 35 μονάδες****(i) Περιοχή εγκατάστασης ή/και μετεγκατάστασης της επιχείρησης (5 μονάδες)**

Οι επιχειρήσεις που είναι εγκατεστημένες σε περιοχές της υπαίθρου και όσο πιο μακριά από τα αστικά κέντρα θα εξασφαλίζουν όλες τις μονάδες. Η βαθμολογία θα μειώνεται ανάλογα όσο αυτές γειτνιάζουν με τα αστικά κέντρα.

(ii) Οικονομικά στοιχεία τελευταίας διετίας βάσει δεικτών (10 μονάδες)

- Επικερδότητα μέχρι **2 μονάδες**
- Απόδοση Κεφαλαίου μέχρι **2 μονάδες**
- Ρευστότητα μέχρι **2 μονάδες**
- Μεταβολή πωλήσεων μέχρι **2 μονάδες**
- Κεφαλαιουχική δομή μέχρι **2 μονάδες**

(iii) Υποδομές της επιχείρησης (10 μονάδες)

- Επίπεδο οργάνωσης παραγωγικής διαδικασίας (ύπαρξη τυποποιημένων διαδικασιών, ύπαρξη και επάρκεια ξεχωριστών χώρων παραγωγής και αποθήκευσης, κτλ.), επίπεδο υφιστάμενου εξοπλισμού, επίπεδο / τρόπος οργάνωσης τμημάτων
- Ύπαρξη πιστοποιητικού ποιότητας ή/και μέσων για ποιοτικό έλεγχο

(iv) Οργάνωση και στελέχωση (10 μονάδες)

- Επάρκεια ανθρώπινων πόρων ως προς τη μόρφωση και την εξειδίκευση σε σχέση με το είδος της επιχείρησης.
- Επίπεδο εκπαίδευσης διευθυντικών στελεχών / επαγγελματική εμπειρία / εμπειρία του προσωπικού από αντίστοιχα έργα

B.2. Κριτήρια αξιολόγησης του προτεινόμενου επιχειρηματικού σχεδίου**Βαρύτητα 65 μονάδες****(i) Βιωσιμότητα της νέας επένδυσης (60 μονάδες)**

Λαμβάνονται υπόψη:

- Τα τεκμηριωμένα αποτελέσματα της τεχνοοικονομικής μελέτης¹³ που θα υποβάλλεται και περιλαμβάνει προβλεπόμενους λογαριασμούς αποτελεσμάτων και ταμειακής ροής για μια πενταετία από την υλοποίηση της επένδυσης ή οι προβλέψεις που δηλώνονται στην αίτηση.

20 μονάδες

- Το επίπεδο τεχνολογίας της νέας επένδυσης και η συμβολή του στην ενίσχυση της βιωσιμότητας του προτεινόμενου έργου μέσω του εκσυγχρονισμού της παραγωγικής διαδικασίας ή/και της ανάπτυξης ανταγωνιστικότερων, καινοτόμων προϊόντων με υψηλή προστιθέμενη αξία. Η χρήση προηγμένων τεχνολογιών θα αποτελεί πλεονέκτημα.

10 μονάδες

- Τα προϊόντα που θα παράγονται και οι δυνατότητες προώθησής τους σε σχέση με τη γενική κατάσταση της αγοράς

5 μονάδες

¹³ Σημειώνεται ότι η υποβολή τεχνοοικονομικής μελέτης είναι απαραίτητη όταν το επενδυτικό πρόγραμμα είναι πέραν των €150.000 ή όταν μια επιχείρηση θα δραστηριοποιηθεί σε νέο επιλέξιμο τομέα δραστηριοτήτων που καλύπτει το Σχέδιο. Η Επιτροπή έχει το δικαίωμα να αμφισβητήσει ή να μη δεχθεί τα αποτελέσματα της τεχνοοικονομικής μελέτης και να αποφασίσει με την δική της κρίση και εμπειρία.

- Το μέγεθος της επένδυσης σε σχέση με τις οικονομικές δυνατότητες της επιχείρησης

5 μονάδες

- Το ποσοστό της ίδιας συμμετοχής της εταιρείας στη νέα επένδυση (ίδια/δανειακά κεφάλαια)

8 μονάδες

- Η τάση και οι προοπτικές τ/ων πωλήσεων/ κύκλου εργασιών της επιχείρησης

7 μονάδες

- Η δυνατότητα παραγωγής νέων προϊόντων ή/ και παροχής υπηρεσιών και οι προοπτικές που δημιουργούνται λόγω της νέας επένδυσης. Η παραγωγή προϊόντων ή/ και παροχή υπηρεσιών με υψηλή προστιθέμενη αξία και με εξαγωγικό προσανατολισμό θα θεωρείται πλεονέκτημα.

5 μονάδες

(ii) Δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης (5 μονάδες)

Η δημιουργία επίλεκτων θέσεων απασχόλησης. Για κάθε μόνιμη θέση που δημιουργείται θα παραχωρείται μία (1) μονάδα.

ΠΡΩΤΟ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

**Νόμος περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων από Ορισμένα Έργα 2018 έως
2021**

**ΕΡΓΑ ΓΙΑ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΕΤΟΙΜΑΖΕΤΑΙ ΜΕΛΕΤΗ
ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ**

1. Διυλιστήρια αργού πετρελαίου, (με εξαίρεση τις επιχειρήσεις που παράγουν μόνο λιπαντικά από αργό πετρέλαιο) και εγκαταστάσεις για την αεριοποίηση και υδροποίηση 500 τουλάχιστον τόνων άνθρακα ή ασφαλούχων σχιστόλιθων.
2. (α) Θερμοηλεκτρικοί σταθμοί και άλλες εγκαταστάσεις καύσης με θερμική ισχύ από 50MW και άνω.
(β) Πυρηνικοί σταθμοί και άλλοι πυρηνικοί αντιδραστήρες, συμπεριλαμβανομένης της διάλυσης ή του παροπλισμού τους (εκτός από τις ερευνητικές μονάδες για την παραγωγή και μετατροπή σχάσιμων και αναπαραγωγίμων υλικών, με ανώτατη διαρκή θερμική ισχύ κάτω του 1 kW):

Νοείται ότι οι πυρηνικοί σταθμοί και οι άλλοι πυρηνικοί αντιδραστήρες παύουν να χαρακτηρίζονται ως τέτοιοι, όταν όλα τα πυρηνικά καύσιμα και τα άλλα ραδιενεργά μολυσμένα στοιχεία αφαιρεθούν μονίμως από τον τόπο της εγκατάστασης.
3. (α) Εγκαταστάσεις για την επεξεργασία ακτινοβολημένων πυρηνικών καυσίμων.
(β) Εγκαταστάσεις-
 - (i) για την παραγωγή ή τον εμπλουτισμό πυρηνικών καυσίμων·
 - (ii) για την επεξεργασία ακτινοβολημένων πυρηνικών καυσίμων ή πολύ ραδιενεργών αποβλήτων·
 - (iii) για την τελική διάθεση ακτινοβολημένων πυρηνικών καυσίμων·
 - (iv) αποκλειστικά για την τελική διάθεση ραδιενεργών αποβλήτων· αποκλειστικά για την αποθήκευση (όταν αυτή προγραμματίζεται

- για περισσότερο από δέκα χρόνια) ακτινοβολημένων πυρηνικών καυσίμων ή ραδιενεργών αποβλήτων σε χώρο διαφορετικό από το χώρο παραγωγής.
- (γ) Πρατήρια καυσίμων εντός των ορίων ανάπτυξης, όπως αυτό ορίζεται στο εκάστοτε Σχέδιο Ανάπτυξης.
4. (α) Ολοκληρωμένες μεταλλουργικές βιομηχανίες για την αρχική σύντηξη χυτοσιδήρου και χάλυβα.
- (β) Εγκαταστάσεις παραγωγής ακατέργαστων μη σιδηρούχων μετάλλων από μεταλλεύματα, συμπυκνώματα ή δευτερογενείς πρώτες ύλες, με μεταλλουργικές, χημικές ή ηλεκτρολυτικές διεργασίες.
5. Εγκαταστάσεις-
- (α) για την εξόρυξη αμιάντου, καθώς και για την κατεργασία, μεταποίηση ή και τελική διάθεση/υγειονομική ταφή του αμιάντου και των προϊόντων που περιέχουν αμίαντο·
- (β) στην περίπτωση των προϊόντων αμιαντοτσιμέντου, εγκαταστάσεις με ετήσια παραγωγή άνω των 20 000 τόνων τελικών προϊόντων·
- (γ) στην περίπτωση των υλικών τριβής, εγκαταστάσεις με ετήσια παραγωγή άνω των 50 τόνων τελικών προϊόντων·
- (δ) για τις άλλες χρήσεις του αμιάντου, εγκαταστάσεις που χρησιμοποιούν πάνω από 200 τόνους το χρόνο.
6. Ολοκληρωμένες χημικές εγκαταστάσεις, δηλαδή εγκαταστάσεις για την παραγωγή, σε βιομηχανική κλίμακα, ουσιών με μεθόδους χημικής μετατροπής, στις οποίες παρατάσσονται πολλές μονάδες που συνδέονται λειτουργικά μεταξύ τους και προορίζονται για-
- (α) την παραγωγή βασικών οργανικών χημικών προϊόντων·
- (β) την παραγωγή βασικών ανόργανων χημικών προϊόντων·
- (γ) την παραγωγή φωσφορούχων, αζωτούχων ή καλιούχων λιπασμάτων (απλά ή σύνθετα λιπάσματα)·
- (δ) την παραγωγή βασικών φυτοϋγειονομικών προϊόντων και βιοκτόνων·
- (ε) την παραγωγή βασικών φαρμακευτικών προϊόντων με χημικές ή

βιολογικές μεθόδους·

(στ) την παραγωγή εκρηκτικών υλών.

7. Έργα κατασκευής σιδηροδρομικών γραμμών μεγάλων αποστάσεων:
 - (α) Έργα κατασκευής σιδηροδρομικών γραμμών μεγάλων αποστάσεων και αερολιμένων με κύριο διάδρομο τροchioδρόμησης μήκους άνω των 2 100 μέτρων.
 - (β) Έργα κατασκευής αυτοκινητοδρόμων και οδών ταχείας κυκλοφορίας.
 - (γ) Έργα κατασκευής νέων οδών με τέσσερις ή περισσότερες λωρίδες κυκλοφορίας ή ευθυγράμμισης ή διαπλάτυνσης υφιστάμενων οδών με δύο ή λιγότερες λωρίδες κυκλοφορίας, ώστε να δημιουργηθούν τέσσερις λωρίδες ή περισσότερες, όταν η νέα οδός ή το νέο ή ευθυγραμμισμένο ή διευρυμένο αυτό τμήμα της οδού θα έχει συνεχές μήκος 10 km ή μεγαλύτερο.
8.
 - (α) Εσωτερικές πλωτές οδοί και λιμένες για την κυκλοφορία στις εσωτερικές πλωτές οδούς που επιτρέπουν τη διέλευση σκαφών άνω των 1 350 τόνων.
 - (β) Εμπορικοί λιμένες, αποβάθρες φορτοεκφόρτωσης που συνδέονται με την ξηρά και εξωτερικοί λιμένες (εκτός των αποβαθρών για τα πορθμεία) όπου μπορούν να προσεγγίσουν σκάφη άνω των 1 350 τόνων.
9. Εγκαταστάσεις διάθεσης αποβλήτων για την αποτέφρωση, χημική κατεργασία όπως ορίζεται στο σημείο D9 του Παραρτήματος II των περί Αποβλήτων Νόμων του 2011 έως 2022 ή υγειονομική ταφή επικινδύνων αποβλήτων, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 των εν λόγω Νόμων.
10. Εγκαταστάσεις διάθεσης αποβλήτων για την αποτέφρωση ή χημική κατεργασία όπως ορίζεται στο σημείο D9 του Παραρτήματος II των περί Αποβλήτων Νόμων του 2011 έως 2022 μη επικινδύνων αποβλήτων με ημερήσια δυναμικότητα άνω των 100 τόνων.
11. Έργα άντλησης υπόγειων νερών, ή έργα τεχνητής αναπλήρωσης υπόγειων νερών, όταν ο όγκος αντλούμενου ή αναπληρούμενου νερού ισούται με ή υπερβαίνει τα 250 000 κυβικά μέτρα το χρόνο:

Νοείται ότι ο όρος «υπόγεια νερά» έχει την έννοια που αποδίδει σε αυτόν το άρθρο 2(1) του περί Ενιαίας Διαχείρισης των Υδάτων Νόμων του 2010 έως 2022.

12. (α) Έργα για την εκτροπή υδάτινων πόρων από μια υδρολογική λεκάνη σε άλλη, όταν η εκτροπή αυτή αποσκοπεί στην πρόληψη ενδεχόμενης λειψυδρίας και όταν ο όγκος του εκτρεπόμενου νερού υπερβαίνει τα 500 000 κυβικά μέτρα το χρόνο.
- (β) Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, έργα για την εκτροπή υδάτινων πόρων από μια υδρολογική λεκάνη σε άλλη, όταν η πολυετής μέση ροή της λεκάνης άντλησης υπερβαίνει τα 10 000 000 κυβικά μέτρα το χρόνο και όπου ο όγκος του εκτρεπόμενου νερού υπερβαίνει το 5 % της ροής αυτής:

Νοείται ότι, η εκτροπή πόσιμου νερού μέσω αγωγών δεν εμπίπτει στις διατάξεις του παρόντος σημείου.
13. Εγκαταστάσεις επεξεργασίας λυμάτων ή αποχετευτικά συστήματα δυναμικότητας άνω των 15 000 ισοδύναμου πληθυσμού.
14. Εγκαταστάσεις –
 - (α) εξόρυξης πετρελαίου για εμπορικούς σκοπούς·
 - (β) εξόρυξης φυσικού αερίου για εμπορικούς σκοπούς·
 - (γ) χερσαίων υποστηρικτικών βιομηχανιών εξόρυξης λιθάνθρακα, πετρελαίου, φυσικού αερίου και μεταλλευμάτων και πετρωμάτων, καθώς και ασφαλούχων σχιστόλιθων με συνολικό εμβαδό άνω των δύο χιλιάδων τετραγωνικών μέτρων (2000 m²) επιφάνειας.
15. Ανόρυξη γεώτρησης εξερεύνησης από μη παραγωγική εγκατάσταση:

Νοείται ότι οι όροι «εξερεύνηση» και «μη παραγωγική εγκατάσταση» έχουν την έννοια που αποδίδεται στους όρους αυτούς από τον Κανονισμό 2(1) των περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Ασφάλεια των Υπεράκτιων Εργασιών Πετρελαίου και Φυσικού Αερίου) Κανονισμών του 2015.
16. Φράγματα και άλλες εγκαταστάσεις προοριζόμενες για τη συγκράτηση ή τη μόνιμη αποθήκευση υδάτων, όπου ο όγκος της νέας ή της πρόσθετης ποσότητας του συγκρατημένου ή ταμιευομένου ύδατος υπερβαίνει τα 5 000 000 m³.

17. Χερσαίοι αγωγοί, με διάμετρο άνω των 800 mm και μήκος άνω των 10 km -
 - (α) μεταφοράς αερίου, πετρελαίου ή χημικών ουσιών·
 - (β) μεταφοράς ρευμάτων διοξειδίου του άνθρακα (CO₂) για σκοπούς αποθήκευσης σε γεωλογικούς σχηματισμούς, περιλαμβανομένων των συναφών σταθμών ανύψωσης της πίεσης.
18. Υποθαλάσσιοι αγωγοί και σχετικές εγκαταστάσεις που ποντίζονται στη χωρική θάλασσα και/ή στην Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη της Δημοκρατίας, διαμέσου των οποίων μεταφέρεται οποιοδήποτε υγρό, στερεό και/ή αέριο και σχετικές εγκαταστάσεις στην παράκτια ζώνη:

Νοείται ότι οι όροι «Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη» και «χωρική θάλασσα», έχουν την έννοια που αποδίδεται στους όρους αυτούς από το άρθρο 2(1) των περί της Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης και Υφαλοκρηπίδας Νόμων του 2004 και του 2014.
19. Εγκαταστάσεις εντατικής εκτροφής, με δυναμικότητα μεγαλύτερη από-
 - (α) 85 000 θέσεις για κοτόπουλα πάχυνσης ή 60 000 θέσεις για ωτόκες κότες·
 - (β) 3 000 θέσεις για χοίρους πάχυνσης (άνω των 30 χγρ.)·
 - (γ) 900 θέσεις για χοιρομητέρες· ή
 - (δ) 200 θέσεις για γαλακτοφόρες αγελάδες.
20. Σφαγεία με ημερήσια δυναμικότητα παραγωγής σφαγίων άνω των 50 τόνων.
21. Ιχθυοκαλλιέργειες με παραγωγή άνω των 1 000 τόνων ψαριών το χρόνο.
22. Παρασκευή γαλακτοκομικών προϊόντων με ημερήσια δυναμικότητα επεξεργασίας γάλακτος άνω των 200 τόνων.
23. Βιομηχανικές εγκαταστάσεις παραγωγής-
 - (α) χαρτοπολτού από ξύλο ή παρόμοια ινώδη υλικά·

(β) χαρτιού και χαρτονιού, με δυναμικότητα παραγωγής άνω των 200 τόνων την ημέρα.

24. Ναυπηγεία και καρνάγια.

25. Λατομεία και υπαίθρια ορυχεία έκτασης άνω των δύο εκταρίων ή, όταν πρόκειται για εξόρυξη τύρφης, άνω των 150 εκταρίων.

26. Κατασκευή εναέριων αγωγών μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας με τάση 132 kV και άνω και μήκος ίσο ή πέραν των 15 km.

27. Εγκαταστάσεις αποθήκευσης πετρελαίου, πετροχημικών ή χημικών προϊόντων με συνολική χωρητικότητα τουλάχιστον 50 000 τόνων.

28. Έργα Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, ως εξής:

(α) Ανεμογεννήτριες με ισχύ ίση ή μεγαλύτερη των 10 MW.

(β) Φωτοβολταϊκά και αγροφωτοβολταϊκά συστήματα που θα τοποθετηθούν στο έδαφος με ισχύ ίση ή μεγαλύτερη του 1 MW.

(γ) Πλωτά φωτοβολταϊκά συστήματα

(δ) Ηλιοθερμικά πάρκα με εγκατεστημένη ισχύ ίση ή μεγαλύτερη από 10 MW.

(ε) Άλλα έργα αξιοποίησης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας με εγκατεστημένη ισχύ ίση ή μεγαλύτερη των 5 MW.

(στ) Έργα παραγωγής βιοκαυσίμων ή βιορευστών με δυναμικότητα ίση ή μεγαλύτερη των 20 κυβικών μέτρων/μέρα:

Νοείται ότι οι όροι «βιοκαύσιμα» και «βιορευστά» έχουν την έννοια που αποδίδει σε αυτούς το άρθρο 2(1) του περί Προδιαγραφών, Κριτηρίων Αειφορίας και Μείωσης των Εκπομπών των Καυσίμων Νόμου του 2022.

(ζ) Έργα Παραγωγής υδρογόνου.

(η) Υπεράκτιες εγκαταστάσεις αξιοποίησης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας με εγκατεστημένη ισχύ ίση ή μεγαλύτερη των 5 MW.

29. Εγκαταστάσεις για την παραγωγή υδροηλεκτρικής ενέργειας.
30. Λιμενοβραχίονες και κυματοθραύστες.
31. Μαρίνες, χώροι ελλιμενισμού σκαφών αναψυχής και αλιευτικά καταφύγια.
32. Γήπεδα γκολφ και συνοδευτικά έργα και αναπτύξεις, περιλαμβανομένων των έργων που θα εξυπηρετούν άμεσα ή έμμεσα τη λειτουργία του εν λόγω έργου, εξαιρουμένων των «μίνι» γκολφ.
33. Τόποι αποθήκευσης κατ' εφαρμογή του άρθρου 2(1) των περί της Αποθήκευσης Διοξειδίου του Άνθρακα σε Γεωλογικούς Σχηματισμούς Νόμων του 2012 και 2015.
34. Εγκαταστάσεις δέσμευσης ρευμάτων CO₂ για σκοπούς αποθήκευσης σε γεωλογικούς σχηματισμούς κατ' εφαρμογή των περί της Αποθήκευσης Διοξειδίου του Άνθρακα σε Γεωλογικούς Σχηματισμούς Νόμων του 2012 και 2015 από εγκαταστάσεις καλυπτόμενες από το παρόν παράρτημα ή εφόσον η συνολική ετήσια δέσμευση CO₂ ανέρχεται σε 1,5 μεγατόνους ή περισσότερο.
35. Ενοποιημένες αναπτύξεις μεγάλων και σύνθετων χρήσεων.
36. Πλατφόρμες εντός θάλασσας για τη συντήρηση γεωτρυπάνων ή και πλωτών μέσων ή και σκαφών ή και για την υποστήριξη υπεράκτιων γεωτρήσεων.
37. Πόντιση υποθαλάσσιου καλωδίου και σχετικών εγκαταστάσεων στη χωρική θάλασσα και/ή στην Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη της Δημοκρατίας, και σχετικές εγκαταστάσεις στην παράκτια ζώνη· Οι όροι «Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη» και «χωρική θάλασσα» έχουν την έννοια που αποδίδει σε αυτούς το άρθρο 2(1) των περί της

Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης και Υφαλοκρηπίδας Νόμων του 2004 και του 2014.

38. Βιομηχανικές εγκαταστάσεις παραγωγής ασφαλικού σκυροδέματος
39. Εγκαταστάσεις και βιομηχανικές δραστηριότητες που εμπίπτουν στο Μέρος III, IV, V ή VII των περί Βιομηχανικών Εκπομπών (Ολοκληρωμένη Πρόληψη και Έλεγχος της Ρύπανσης) Νόμων του 2013 έως 2023. Στην εκάστοτε περίπτωση ισχύει το αυστηρότερο όριο.
40. Κάθε μεταβολή ή επέκταση των σχεδίων που απαριθμούνται στο παρόν Παράρτημα, όταν η μεταβολή ή επέκταση καθ' εαυτή εμπίπτει στα κατώτατα όρια, αν υπάρχουν, τα οποία καθορίζονται στο παρόν Παράρτημα.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

**Νόμος περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων από Ορισμένα Έργα 2018 έως
2021**

**ΕΡΓΑ ΓΙΑ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΥΠΟΒΑΛΛΟΝΤΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΜΕΝΗ
ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΗ ΕΑΝ ΑΠΑΙΤΕΙΤΑΙ ΜΕΛΕΤΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΟ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ**

1. Γεωργία, δασοκομία και υδατοκαλλιέργεια:
 - (α) Έργα αγροτικού αναδασμού.
 - (β) Έργα για τη χρησιμοποίηση ακαλλιέργγητης γης ή ημιφυσικών περιοχών για εντατικές γεωργικές καλλιέργειες, που καταλαμβάνουν έκταση μεγαλύτερη των 5 000 m² και εφόσον γίνονται για εμπορικούς σκοπούς.
 - (γ) Έργα διαχείρισης υδάτινων πόρων για τη γεωργία, περιλαμβανομένων των αρδευτικών και αποστραγγιστικών έργων.
 - (δ) Αρχική δάσωση και αποδάσωση με σκοπό τη μετατροπή σε άλλο τύπο χρήσης γης, εφόσον καταλαμβάνει έκταση μεγαλύτερη των 3 000 m² και εφόσον γίνεται για εμπορικούς σκοπούς.
 - (ε) Εγκαταστάσεις εντατικής κτηνοτροφίας, εφόσον δεν περιλαμβάνονται στο Πρώτο Παράρτημα.
 - (στ) Εγκαταστάσεις εντατικής ιχθυοτροφίας, εφόσον δεν περιλαμβάνονται στο Πρώτο Παράρτημα.
 - (ζ) Ανάκτηση εδαφών από τη θάλασσα, συμπεριλαμβανομένων των τεχνητών νησιών.
2. Εξορυκτική βιομηχανία:
 - (α) Λατομεία, υπαίθρια ορυχεία και εξόρυξη τύρφης, εφόσον δεν περιλαμβάνονται στο Πρώτο Παράρτημα.
 - (β) Υπόγεια ορυχεία.
 - (γ) Εξόρυξη ορυκτών με βυθοκόρηση ποταμών και της θάλασσας.
 - (δ) Γεωτρήσεις βάθους και ειδικότερα-

- (i) γεωθερμικές γεωτρήσεις,
 - (ii) γεωτρήσεις για την αποθήκευση πυρηνικών αποβλήτων,
 - (iii) γεωτρήσεις για ύδρευση (υδρογεωτρήσεις) εφόσον γίνονται για εμπορικούς σκοπούς, εξαιρουμένων των γεωτρήσεων για τη διερεύνηση της σταθερότητας του εδάφους.
- (ε) Εγκαταστάσεις επιφανείας της βιομηχανίας εξόρυξης λιθάνθρακα, πετρελαίου, φυσικού αερίου και μεταλλευμάτων, καθώς και ασφαλούχων σχιστολίθων.
- (στ) Χερσαίες υποστηρικτικές βιομηχανίες εξόρυξης λιθάνθρακα, πετρελαίου, φυσικού αερίου και μεταλλευμάτων και πετρωμάτων, καθώς και ασφαλούχων σχιστολίθων με συνολικό εμβαδό κάτω δύο χιλιάδων τετραγωνικών μέτρων (2000 m^2) επιφάνειας.
3. Ενεργειακή βιομηχανία:
- (α) Βιομηχανικές εγκαταστάσεις για την παραγωγή και συμπαραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, ατμού, θερμού ύδατος και θερμότητας, εφόσον δεν περιλαμβάνονται στο Πρώτο Παράρτημα.
 - (β) (i) Βιομηχανικές εγκαταστάσεις για τη μεταφορά αερίου, ατμού και θερμού ύδατος εφόσον δεν περιλαμβάνονται στο Πρώτο Παράρτημα
 - (ii) Μεταφορά ηλεκτρικής ενέργειας με εναέρια καλώδια σε συνεχές μήκος άνω του ενός χιλιομέτρου και εφόσον χωροθετείται εκτός ορίου ανάπτυξης, (εφόσον δεν περιλαμβάνονται στο Πρώτο Παράρτημα)
 - (γ) Επίγεια αποθήκευση φυσικού αερίου.
 - (δ) Αποθήκευση εύφλεκτων αερίων σε υπόγειες δεξαμενές.
 - (ε) Επίγεια αποθήκευση ορυκτών καυσίμων.
 - (στ) Βιομηχανική μπρικετοποίηση λιθάνθρακα και λιγνίτη.
 - (ζ) Εγκαταστάσεις επεξεργασίας και αποθήκευσης ραδιενεργών αποβλήτων, εφόσον δεν περιλαμβάνονται στο Πρώτο Παράρτημα.
 - (η) Ανεμογεννήτριες, εφόσον δεν περιλαμβάνονται στο Πρώτο Παράρτημα.

- (θ) Εγκαταστάσεις δέσμευσης ρευμάτων CO₂ για σκοπούς αποθήκευσης σε γεωλογικούς σχηματισμούς, σύμφωνα με τους περί της Αποθήκευσης Διοξειδίου του Άνθρακα σε Γεωλογικούς Σχηματισμούς Νόμους του 2012 και 2015, από εγκαταστάσεις που δεν περιλαμβάνονται στο Πρώτο Παράρτημα.
- (ι) Φωτοβολταϊκά και αγροφωτοβολταϊκά συστήματα που τοποθετούνται στο έδαφος με ισχύ ίση ή μεγαλύτερη των 150 kW και μικρότερη του 1 MW εντός ζωνών και περιοχών προστασίας και εντός γεωργικών ζωνών.
- (ια) Ηλιοθερμικά πάρκα και άλλα έργα αξιοποίησης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας με εγκατεστημένη ισχύ μικρότερη των 10 MW.
- (ιβ) Έργα παραγωγής βιοκαυσίμων ή βιορευστών (με δυναμικότητα κάτω από 20 κ.μ./μέρα:
Νοείται ότι οι όροι «βιοκαύσιμα» και «βιορευστά» έχουν την έννοια που αποδίδει σε αυτούς το άρθρο 2(1) του περί Προδιαγραφών, Κριτηρίων Αειφορίας και Μείωσης των Εκπομπών των Καυσίμων Νόμου του 2022.
- (ιγ) Μεμονωμένοι σταθμοί ηλεκτροχημικής αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας (μπαταρίες) με ισχύ ίση ή μεγαλύτερη των 10 MW.

4. Παραγωγή και επεξεργασία μετάλλων:

- (α) Εγκαταστάσεις παραγωγής χυτοσιδήρου ή χάλυβα (πρωτογενούς ή δευτερογενούς), περιλαμβανομένων των χυτηρίων συνεχούς τήξης.
- (β) Εγκαταστάσεις επεξεργασίας σιδηρούχων μετάλλων, με έλαση εν θερμώ, σφυρηλάτηση ή επίθεση προστατευτικών στρωμάτων τηγμένων μετάλλων.
- (γ) Χυτήρια σιδηρούχων μετάλλων.
- (δ) Εγκαταστάσεις τήξης μη σιδηρούχων μετάλλων και κραμάτων, περιλαμβανομένων των προϊόντων ανάκτησης, όπως εξευγενισμός και χύτευση.
- (ε) Εγκαταστάσεις επιφανειακής κατεργασίας μετάλλων και πλαστικών υλών με ηλεκτρολυτικές ή χημικές διεργασίες.

- (στ) Κατασκευή σιδηροδρομικού υλικού.
 - (ζ) Δομική σύνδεση με χρήση εκρηκτικών.
 - (η) Εγκαταστάσεις φρύξης και περίτηξης μετάλλων και μεταλλευμάτων.
 - (θ) Κατασκευή και συναρμολόγηση μηχανοκίνητων οχημάτων και κατασκευή κινητήρων μηχανοκίνητων οχημάτων.
 - (ι) Εργοστάσια κατασκευής και επισκευής αεροσκαφών.
5. Βιομηχανία ορυκτών :
- (α) Εγκαταστάσεις παραγωγής οπτάνθρακα (ξηρά απόσταξη του άνθρακα).
 - (β) Εγκαταστάσεις παραγωγής τσιμέντου.
 - (γ) Εγκαταστάσεις παραγωγής αμιάντου και κατασκευής προϊόντων με βάση τον αμιάντο, εφόσον δεν περιλαμβάνονται στο Πρώτο Παράρτημα.
 - (δ) Υαλουργία, περιλαμβανομένης της κατασκευής ινών γυαλιού.
 - (ε) Εγκαταστάσεις τήξης ορυκτών υλών, περιλαμβανομένης της παραγωγής ορυκτών ινών.
 - (στ) Παραγωγή κεραμικών ειδών με ψήσιμο και ιδίως κεραμιδιών, πλίνθων, πυρίμαχων πλίνθων, πλακιδίων, ψευδοπορσελάνης ή πορσελάνης.
6. Χημική βιομηχανία, εφόσον αφορά έργα που δεν περιλαμβάνονται στο Πρώτο Παράρτημα:
- (α) Επεξεργασία ενδιάμεσων προϊόντων και παρασκευή χημικών προϊόντων.
 - (β) Παρασκευή φυτοφαρμάκων και φαρμακευτικών προϊόντων, χρωμάτων και βερνικιών, ελαστομερών και υπεροξειδίων.
 - (γ) Εγκαταστάσεις αποθήκευσης πετρελαίου, πετροχημικών και χημικών προϊόντων, με συνολική χωρητικότητα ίση ή μεγαλύτερη των 1 000 τόνων και μικρότερη των 50 000 τόνων.
 - (δ) Πρατήρια καυσίμων εκτός του ορίου ανάπτυξης, όπως αυτό ορίζεται στο εκάστοτε Σχέδιο Ανάπτυξης.

(ε) Εγκαταστάσεις ανάμιξης, συσκευασίας, ανασυσκευασίας ή και επεξεργασίας χημικών ουσιών.

7. Βιομηχανία τροφίμων:

- (α) Βιομηχανία φυτικών και ζωικών λιπαρών ουσιών.
- (β) Κονσερβοποιία ζωικών και φυτικών προϊόντων.
- (γ) Μονάδες παρασκευής γαλακτοκομικών προϊόντων, με ημερήσια δυναμικότητα επεξεργασίας γάλακτος μεγαλύτερη των 10 τόνων και μικρότερη των 200 τόνων.
- (δ) Ζυθοποιία και παραγωγή βύνης.
- (ε) Ζαχαροπλαστική και παρασκευή σιροπιού.
- (στ) Σφαγεία, εφόσον δεν περιλαμβάνονται στο Πρώτο Παράρτημα.
- (ζ) Βιομηχανίες παραγωγής αμύλου.
- (η) Εργοστάσια παραγωγής ιχθυάλευρου και ιχθυελαίου.
- (θ) Ζαχαρουργεία.
- (ι) Οινοποιεία και αποστακτήρια με δυναμικότητα επεξεργασίας πέραν των 500 τόνων σταφυλιού ετησίως.
- (ια) Αλλαντοποιεία.
- (ιβ) Εμφιαλωτήρια.
- (ιγ) Ελαιοτριβεία.

8. Κλωστοϋφαντουργία, βιομηχανία δέρματος, ξύλου και χαρτιού:

- (α) Βιομηχανικές εγκαταστάσεις παραγωγής χαρτιού και χαρτονιού, εφόσον δεν περιλαμβάνονται στο Πρώτο Παράρτημα.
- (β) Εγκαταστάσεις προεπεξεργασίας (δραστηριότητες πλύσης, λεύκανσης, μερσερισμού) ή βαφής ινών και υφασμάτων.
- (γ) Εγκαταστάσεις δέψης δερμάτων.
- (δ) Εργοστάσια παραγωγής και κατεργασίας κυτταρίνης.

9. Βιομηχανία ελαστικού:

Παραγωγή και κατεργασία προϊόντων που προέρχονται από ελαστομερή.

10. Έργα υποδομής:

- (α) Έργα ανάπτυξης βιομηχανικών ζωνών ή/και περιοχών.
- (β) Έργα αστικής ανάπτυξης, συμπεριλαμβανομένων των ακόλουθων:
 - (i) Εμπορικά κέντρα, υπερκαταστήματα και πολυκαταστήματα με εμβαδόν πέραν των 10 000 m².
 - (ii) Γήπεδα ποδοσφαίρου και στάδια με χωρητικότητα μεγαλύτερη των 2 000 καθημένων θεατών.
 - (iii) Ψηλά κτίρια με αριθμό ορόφων πέραν των τεσσάρων από τον ανώτερο επιτρεπτό αριθμό ορόφων που καθορίζει το Σχέδιο Ανάπτυξης.
 - (iv) Αναπτύξεις για την κατασκευή των οποίων απαιτούνται εργασίες αποστράγγισης υπόγειων νερών, πέραν των 50 m³ ημερησίως.
 - (v) Αυτόνομοι χώροι στάθμευσης, με χωρητικότητα πέραν των 300 οχημάτων.
 - (vi) Πανεπιστημιούπολεις.
 - (vii) Νοσοκομεία και κλινικές.
 - (viii) Οικιστικά συγκροτήματα με εμβαδόν πέραν των 5 000 m² σε περιοχές με υψόμετρο άνω των 850 μέτρων.
- (γ) Έργα αστικής ανάπτυξης εκτός του ορίου ανάπτυξης, όπως αυτό ορίζεται στο εκάστοτε Σχέδιο Ανάπτυξης:
 - (i) Υπεραγορές, εμπορική και ψυχαγωγική ανάπτυξη σύνθετου τύπου, αίθουσες δεξιώσεων και κτίρια πολιτιστικών δραστηριοτήτων με εμβαδόν πέραν των 1 000 m².
 - (ii) Συγκροτήματα κινηματογραφικών αιθουσών με εμβαδόν πέραν των 1 000 m².
 - (iii) Σχολές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.
 - (iv) Ναοί και άλλοι χώροι θρησκευτικής συγκέντρωσης.
 - (v) Κέντρα πολλαπλού αθλητισμού.
 - (vi) Ερευνητικά κέντρα ή και κέντρα καινοτομίας με εμβαδόν πέραν των 1 000 m² όπου διεξάγεται εφαρμοσμένη έρευνα.
- (δ) Κατασκευή σιδηροδρομικών γραμμών και εγκαταστάσεων μεταφόρτωσης για συνδυασμένες μεταφορές και συνδυασμένων τερματικών σταθμών, εφόσον δεν περιλαμβάνονται στο Πρώτο

Παράρτημα.

- (ε) Κατασκευή αεροδρομίων, εφόσον δεν περιλαμβάνονται στο Πρώτο Παράρτημα.
- (στ) Ελικοδρόμια, εξαιρουμένων των ελικοδρομίων σε οροφές κτιρίων.
- (ζ) Κατασκευή οδών λιμένων και λιμενικών εγκαταστάσεων, εφόσον δεν περιλαμβάνονται στο Πρώτο Παράρτημα.
- (η) Κατασκευή εσωτερικών πλωτών οδών, εφόσον δεν περιλαμβάνονται στο Πρώτο Παράρτημα, έργα διευθέτησης υδατορευμάτων και αντιπλημμυρικά έργα.
- (θ) Έργα κατασκευής νέων οδών με τέσσερις ή περισσότερες λωρίδες κυκλοφορίας ή ευθυγράμμισης ή διαπλάτυνσης υφιστάμενων οδών με δύο ή λιγότερες λωρίδες κυκλοφορίας, ώστε να δημιουργηθούν τέσσερις λωρίδες ή περισσότερες, σε συνεχές μήκος δρόμου ίσο ή μεγαλύτερο των 5 000 μέτρων και μικρότερο των 10 000 μέτρων.
- (ι) Έργα κατασκευής, διαπλάτυνσης και εν γένει αναβάθμισης δρόμων σε συνεχές μήκος δρόμου τουλάχιστον 1 000 μέτρων-
 - (i) σε ορεινές περιοχές όπου η κάλυψη της περιβάλλουσας φυσικής βλάστησης είναι πέραν του 50%,
 - (ii) μέσα σε ζώνη προστασίας της παραλίας ή σε περιοχές ή τοπία που έχουν κηρυχθεί ή χαρακτηριστεί προστατευόμενα, σύμφωνα με νομοθεσία,
 - (iii) που επηρεάζουν την κοίτη ή τα πρηνή ποταμού ή χαρακτηριστικά γνωρίσματα φυσικής, ιστορικής, πολιτιστικής ή αρχαιολογικής κληρονομιάς ή φυσικούς διαδρόμους ειδών πανίδας ή οικοτόπους μεταναστευτικών ειδών ή περιοχές με ενδημικά είδη πανίδας και χλωρίδας, υδροβιότοπους, αμμόλοφους, κρημνούς, σπηλιές, αξιόλογους γεωμορφολογικούς και απολιθωματοφόρους σχηματισμούς, φαράγγια, εκβολές ποταμών, αμμουδιές ή τη φυσική ακτογραμμή.
- (ια) Μικρά εμπλουτιστικά αναχώματα ή και δήματα που κατασκευάζονται στους ποταμούς με συρματοκιβώτια (τύπου gabions) με σκοπό τον εμπλουτισμό των υπόγειων υδάτων σε

ορεινές ή και δασώδεις περιοχές.

- (ιβ) Έργα διαφοροποίησης της κοίτης ποταμών και χειμάρρων.
- (ιγ) Τροχιόδρομοι (τραμ), υπερυψωμένοι ή υπόγειοι σιδηρόδρομοι, εναέριοι σιδηρόδρομοι ή παρεμφερείς σιδηρόδρομοι ειδικού τύπου που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά ή κυρίως για τη μεταφορά επιβατών.
- (ιδ) (i) Εφόσον δεν περιλαμβάνονται στο Πρώτο Παράρτημα, παράκτια έργα για την καταπολέμηση της διάβρωσης, παραλιακοί πεζόδρομοι, παράκτια και θαλάσσια έργα που παρέχουν τη δυνατότητα διαμόρφωσης της ακτής, όπως η κατασκευή αναχωμάτων, μόλων, και άλλων έργων προστασίας από τη θάλασσα, εξαιρουμένης της συντήρησης και της ανακατασκευής των έργων αυτών, τα οποία εμπίπτουν σε ζώνη προστασίας της παραλίας, σύμφωνα με τον περί της Προστασίας της Παραλίας Νόμο.
- (ii) Αποβάθρες όπως αυτές ορίζονται από το άρθρο 2 του περί Αποβαθρών Νόμου.
- (ιε) Έργα άντλησης υπόγειων νερών ή και συστήματα τεχνητής αναπλήρωσης υπόγειων νερών με ετήσιο επιτρεπόμενο όριο άντλησης ή αναπλήρωσης μεγαλύτερο από 10 000 κυβικά μέτρα και μικρότερο από 250 000 κυβικά μέτρα, εφόσον γίνονται για εμπορικούς σκοπούς.
- (ιστ) Έργα για την εκτροπή υδάτινων πόρων από μια υδρολογική λεκάνη σε άλλη τα οποία δεν περιλαμβάνονται στο Πρώτο Παράρτημα.
- (ιζ) Σταθμοί αφαλάτωσης θαλάσσιου ή υφάλμυρου νερού εφόσον γίνονται για εμπορικούς σκοπούς.
- (ιη) Φράγματα και λοιπές εγκαταστάσεις συγκράτησης ή μόνιμης ταμίευσης υδάτων (εφόσον δεν περιλαμβάνονται στο Πρώτο Παράρτημα).
- (ιθ) Χερσαίοι αγωγοί μεταφοράς-
 - (i) υγρών αποβλήτων ή χημικών ουσιών, με μήκος ίσο ή

μεγαλύτερο των 1 000 μέτρων,

(ii) υδραγωγοί μεγάλων αποστάσεων, με μήκος ίσο ή μεγαλύτερο των 5 000 μέτρων,

(iii) πετρελαιοαγωγοί, αγωγοί μεταφοράς υγραερίου, φυσικού αερίου και αγωγοί αερίου για τη μεταφορά ρευμάτων διοξειδίου του άνθρακα (CO₂) για σκοπούς αποθήκευσης σε γεωλογικούς σχηματισμούς (περιλαμβανομένων των συναφών σταθμών ανύψωσης της πίεσης) εφόσον δεν περιλαμβάνονται στο Πρώτο Παράρτημα.

11. Τουρισμός και αναψυχή:

(α) Χιονοδρομικές πίστες, μηχανισμοί ανάβασης και σχετικά έργα υποδομής.

(β) Παραθεριστικοί οικισμοί, ξενοδοχειακά συγκροτήματα και ολοκληρωμένα τουριστικά συγκροτήματα εκτός αστικών περιοχών και σχετικά έργα υποδομής.

(γ) Κατασκηνωτικοί χώροι και χώροι στάθμευσης τροχόσπιτων, περιλαμβανομένων των κατασκηνώσεων πολυτέλειας "Glamping".

(δ) Θαλάσσια και χερσαία θεματικά πάρκα.

(ε) Ολοκληρωμένου τύπου καζίνο-θέρετρα και συνοδευτικά έργα και αναπτύξεις.

(στ) Επισκέψιμα αγροκτήματα.

12. Άλλα έργα:

(α) Μόνιμες πίστες αγώνων και δοκιμών μηχανοκίνητων οχημάτων.

(β) Εγκαταστάσεις για την ανάκτηση, διαχείριση ή και διάθεση αποβλήτων όπως καθορίζονται αντίστοιχα στα Παραρτήματα I και II των περί Αποβλήτων Νόμων του 2011 έως 2022, εφόσον δεν περιλαμβάνονται στο Πρώτο Παράρτημα.

(γ) Εγκαταστάσεις επεξεργασίας λυμάτων, εφόσον δεν περιλαμβάνονται στο Πρώτο Παράρτημα. Νοείται ότι μικρές εγκαταστάσεις με ημερήσια δυναμικότητα επεξεργασίας μικρότερη των 2 κυβικών μέτρων δεν εμπίπτουν στις διατάξεις του

- παρόντος σημείου.
- (δ) Χώροι απόθεσης ιλύων.
 - (ε) Αποθήκευση παλαιοσιδήρων, περιλαμβανομένων των άχρηστων οχημάτων.
 - (στ) Κλίνες δοκιμών κινητήρων, στροβίλων ή αεριωθητών.
 - (ζ) Εγκαταστάσεις παραγωγής τεχνητών ορυκτών ινών.
 - (η) Εγκαταστάσεις ανάκτησης ή καταστροφής εκρηκτικών ουσιών.
 - (θ) Διαλυτήρια πλοίων.
 - (ι) Κεραίες κινητής τηλεφωνίας σε προστατευόμενες ή και δασικές περιοχές.
 - (ια) Εκτροφεία θηραμάτων.
 - (ιβ) Διαχωρισμός οικοπέδων συνολικού εμβαδού ίσου ή μεγαλύτερου των 25 000 m².
 - (ιγ) Κοιμητήρια σε προστατευόμενες ή και δασικές περιοχές.
 - (ιδ) Έργα επί τόπου για την απορρύπανση εδαφών ή και υδάτινων σωμάτων.
 - (ιε) Εγκαταστάσεις επεξεργασίας ή και τελικής διάθεσης ζωικών αποβλήτων.
 - (ιστ) Διάλυση εργοστασίων ή αποθηκών που επεξεργάζονται ή περιέχουν επικίνδυνες χημικές ουσίες ή και επικίνδυνα απόβλητα.
 - (ιζ) Επίγεια δορυφορικά πάρκα, τα οποία περιλαμβάνουν και τις κατασκευές δορυφορικών σταθμών ραδιοεπικοινωνίας που βρίσκονται στο χώρο των εν λόγω κτιριακών εγκαταστάσεων.
 - (ιη) Σκοπευτήρια.
 - (ιθ) Κρεματόρια.
13. (α) Οποιαδήποτε τροποποίηση ή επέκταση έργων που απαριθμούνται στο Πρώτο Παράρτημα ή στο παρόν Παράρτημα, τα οποία έχουν ήδη εγκριθεί, εκτελεστεί ή εκτελούνται και τα οποία ενδέχεται να έχουν σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον.
- (β) Έργα του Πρώτου Παραρτήματος που εξυπηρετούν αποκλειστικά ή κυρίως την ανάπτυξη και τη δοκιμή νέων μεθόδων ή προϊόντων και δεν χρησιμοποιούνται για περισσότερο από δύο χρόνια.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V

ΛΙΣΤΑ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ (EXCLUSION LIST)

Σύμφωνα με την Τεχνική καθοδήγηση σχετικά με την εφαρμογή της αρχής της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» στο πλαίσιο του κανονισμού για τη θέσπιση του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (2021/C 58/01), **οι ακόλουθες δραστηριότητες δεν είναι επιλέξιμες για την παρούσα πρόσκληση υποβολής έργων:**

- Δραστηριότητες, οι οποίες σχετίζονται με ορυκτά καύσιμα, συμπεριλαμβανομένου δραστηριότητες του τομέα διάθεσης και εμπορίας. Έργα που σχετίζονται με την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και/ ή θερμότητας με χρήση φυσικού αερίου, καθώς και σχετικών υποδομών μεταφοράς και διανομής φυσικού αερίου, τα οποία συμμορφώνονται με τους όρους του Παραρτήματος III της Τεχνικής Καθοδήγησης 2021/C58/01, δεν περιλαμβάνονται στη λίστα αποκλεισμού.
- Δραστηριότητες που εμπίπτουν στο Σύστημα Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπής αερίων του θερμοκηπίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την επίτευξη των προβλεπόμενων εκπομπών αερίων θερμοκηπίου που δεν είναι χαμηλότερες από το σχετικό δείκτη αναφοράς. Όταν η εν λόγω δραστηριότητα επιτυγχάνει τις προβλεπόμενες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου που δεν είναι σημαντικά χαμηλότερες από τους σχετικούς δείκτες αναφοράς για τη δωρεάν κατανομή, θα πρέπει να παρέχεται εξήγηση των λόγων για τους οποίους αυτό δεν είναι δυνατό / δεν επιτυγχάνεται. Θεσπίστηκαν δείκτες αναφοράς για δωρεάν κατανομή για δραστηριότητες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Συστήματος Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπών, όπως ορίζεται στον εκτελεστικό κανονισμό της Επιτροπής ΕΕ 2021/447.
- Δραστηριότητες, οι οποίες σχετίζονται με χώρους υγειονομικής ταφής απορριμμάτων, αποτεφρωτήρες και μονάδες μηχανικού βιολογικού καθαρισμού. Για αποτεφρωτήρες, εξαιρούνται δραστηριότητες σε μονάδες ειδικές για την επεξεργασία μη ανακυκλώσιμων επικίνδυνων αποβλήτων και σε υφιστάμενες εγκαταστάσεις, όπου οι δραστηριότητες έχουν σκοπό την αύξηση της ενεργειακής απόδοσης, τη δέσμευση καυσαερίων για αποθήκευση ή χρήση ή ανάκτηση υλικών από στάχτες αποτέφρωσης, υπό την προϋπόθεση ότι τέτοιες δραστηριότητες δεν οδηγούν σε αύξηση της δυναμικότητας επεξεργασίας απορριμμάτων των εγκαταστάσεων ή σε παράταση της

διάρκειας ζωής των εγκαταστάσεων (για τα οποία παρέχονται αποδεικτικά στοιχεία σε επίπεδο εργοστασίου). Για μονάδες μηχανικού βιολογικού καθαρισμού, εξαιρούνται δραστηριότητες σε υφιστάμενες εγκαταστάσεις μηχανικού βιολογικού καθαρισμού, όπου οι δραστηριότητες στο πλαίσιο αυτού του μέτρου αποσκοπούν στην αύξηση της ενεργειακής απόδοσης ή στη μετασκευή σε εργασίες ανακύκλωσης διαχωρισμένων αποβλήτων σε κομποστοποίηση βιολογικών αποβλήτων και αναερόβια χώνευση βιολογικών αποβλήτων, υπό την προϋπόθεση ότι τέτοιες δραστηριότητες δεν οδηγούν σε αύξηση της ικανότητας επεξεργασίας αποβλήτων των εγκαταστάσεων ή σε παράταση της διάρκειας ζωής των εγκαταστάσεων (για το οποίο παρέχονται αποδεικτικά στοιχεία σε επίπεδο εργοστασίου).

- Δραστηριότητες, των οποίων η μακροπρόθεσμη διάθεση αποβλήτων μπορεί να προκαλέσει βλάβη στο περιβάλλον.

Επιπρόσθετα της πιο πάνω λίστας, οι ακόλουθες δραστηριότητες δεν είναι επιλέξιμες για λήψη χορηγίας:

- Δραστηριότητες που σχετίζονται με τους τομείς της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας.
- Δραστηριότητες που σχετίζονται με την παραγωγή οίνων και ξύδι από οίνο που περιλαμβάνονται στο μέρος II του Παραρτήματος VII του Κανονισμού (ΕΕ) 1308/2013.

Τονίζεται ότι οι επιλέξιμες δραστηριότητες θα πρέπει να συμμορφώνονται με την αρχή της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» και τις Εθνικές και Κοινοτικές πολιτικές για το περιβάλλον.

Τήρηση της Αρχής «Μη Πρόκλησης Σημαντικής Βλάβης»

Σύμφωνα με την αξιολόγηση για τη συμμόρφωση του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Κύπρου με την αρχή της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» (Assessment of the Compliance of the Cyprus Recovery and Resilience Plan with the 'Do No Significant Harm' Principle):

ΟΡΙΖΟΝΤΙΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

- Για την αγορά ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού και τη διάθεση και επεξεργασία τους στο τέλος του κύκλου ζωής τους, να εφαρμόζονται οι απαιτήσεις των περί Αποβλήτων (Απόβλητα Ηλεκτρικού και Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού) Κανονισμοί του 2015 μέχρι 2021 (Κ.Δ.Π.73 / 2015, Κ.Δ.Π. 337/2017 και Κ.Δ.Π 200/2021) και της οδηγίας 2012/19/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 4ης Ιουλίου 2012, σχετικά με τα απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού (ΑΗΗΕ).
- Ο ηλεκτρικός και ηλεκτρονικός εξοπλισμός, ο οποίος θα αγοραστεί, να συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις για ενεργειακή σήμανση, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2017/1369, σχετικά με το καθορισμό ενός πλαισίου για την ενεργειακή σήμανση και με την Οδηγία 2005/32/ΕΚ για θέσπιση πλαισίου για τον καθορισμό απαιτήσεων οικολογικού σχεδιασμού όσον αφορά τα συνδεδεμένα με την ενέργεια προϊόντα.
- Για την αγορά οχημάτων, αυτά να συμμορφώνονται με τα καλύτερα διαθέσιμα πρότυπα περιβαλλοντικής απόδοσης και τις προδιαγραφές απόδοσης, όσον αφορά τις εκπομπές καυσαερίων, π.χ. όριο εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα CO₂ τα 50g/km στην περίπτωση ελαφρών οδικών οχημάτων..
- Για νέα και ανακαινισμένα κτίρια, να διασφαλίζεται ότι δεν βρίσκονται σε περιοχές ευάλωτες σε πλημμύρες και ο σχεδιασμός των κτιρίων να διασφαλίζει χαμηλή επίδραση των κυμάτων καύσωνα στην εσωτερική θερμική άνεση.
- Για επενδύσεις που περιλαμβάνουν εγκατάσταση συσκευών ή εξοπλισμού που καταναλώνουν νερό, η καθορισμένη κατανάλωση νερού του εξοπλισμού να πιστοποιείται με δελτίο προϊόντος, με πιστοποίηση κτιρίου ή με κοινοτική σήμανση.
- Όλες οι ενέργειες των επενδύσεων να είναι σύμφωνες με την Ιεράρχηση των αποβλήτων που περιλαμβάνεται στην Οδηγία Πλαίσιο για τα Απόβλητα, σύμφωνα με την οποία η πρόληψη αποτελεί την προτιμώμενη επιλογή, ακολουθούμενη από την επαναχρησιμοποίηση, την ανακύκλωση και άλλες μορφές ανάκτησης, με τη διάθεση σε χώρους υγειονομικής ταφής να αποτελεί ύστατη λύση.
- Οι επενδύσεις να λαμβάνουν μέτρα για τον διαχωρισμό των ροών αποβλήτων στην πηγή, με προτεραιότητα την επαναχρησιμοποίηση και την ανακύκλωση. Κάθε επένδυση που δημιουργεί απόβλητα πρέπει να συμμορφώνεται με το νομοθετικό πλαίσιο για τα Απόβλητα (Κανονισμός (ΕΕ) 2018/848 και Οδηγίες (ΕΕ) 2018/849, 2018/850, 2018/851, 2018/852).

- Να γίνεται εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων για τις επενδύσεις, σύμφωνα με την Οδηγία 2014/52/ΕΕ και την εθνική νομοθεσία (Περί Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμοι του 2018 και 2021).
- Καμία επένδυση δεν μπορεί να βρίσκεται εντός σε οικολογικά ευαίσθητες περιοχές (συμπεριλαμβανομένου του δικτύου προστατευόμενων περιοχών Natura 2000, τόπων «Παγκόσμιας Κληρονομιάς» της UNESCO και βασικές περιοχές βιοποικιλότητας) και δεν πρέπει να επηρεάζουν περιοχές και τα είδη που προστατεύονται από τη σχετική εθνική νομοθεσία, συμπεριλαμβανομένων:
 - ο Ζωικά και Φυτικά είδη κοινοτικού ενδιαφέροντος που απαιτούν αυστηρή προστασία, όπως αναφέρονται στο Παράρτημα ΙΙΙ των περί Προστασίας και Διαχείρισης της Φύσης και της Άγριας Ζωής Νόμων του 2003 έως 2015 και τους περί Προστασίας και Διαχείρισης Άγριων Πτηνών και Θηραμάτων Νόμους του 2003 έως 2020
 - ο Κρατικά δάση, όπως προβλέπονται στον Περί Δασών Νόμο του 2012 (Ν. 25(Ι)/2012)
 - ο Περιοχές προστασίας, όπως προβλέπονται στους περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας Νόμους του 1972 έως (Αρ. 2) του 1999

Επίσης, όπου εφαρμόζεται, η επένδυση θα πρέπει επίσης να λαμβάνει υπόψη τις γεωργικές εκτάσεις υψηλής φυσικής αξίας (ΥΦΑ).

ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

- Οι κατασκευαστικές εργασίες να συμμορφώνονται με τις οριζόντιες απαιτήσεις για τα απόβλητα και να μην εκπέμπουν σημαντικές ποσότητες εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. Επίσης, κατά τη διάρκεια των εργασιών, να λαμβάνονται μέτρα για τη μείωση του θορύβου, της σκόνης και των εκπομπών ρύπων.
- Οι δικαιούχοι που πραγματοποιούν ανακαινίσεις κτιρίων / εγκαταστάσεων ή άλλες συναφείς κατασκευαστικές εργασίες (προσθήκες/ μετατροπές) να διασφαλίζουν ότι τουλάχιστον το 70 % (κατά βάρος) των μη επικίνδυνων αποβλήτων κατασκευών και κατεδαφίσεων, τα οποία παράγονται κατά την κατασκευή ή/και κατεδάφιση, να προετοιμάζονται για επαναχρησιμοποίηση, ανακύκλωση και ανάκτηση άλλων υλικών, συμπεριλαμβανομένων των εργασιών επίχωσης με χρήση αποβλήτων αντί άλλων υλικών, σύμφωνα με την ιεράρχηση των αποβλήτων και το πρωτόκολλο για τη διαχείριση των αποβλήτων κατασκευών και κατεδαφίσεων της ΕΕ.
- Για επενδύσεις που περιλαμβάνουν εγκατάσταση μονάδας καύσης βιομάζας, το μεγαλύτερο ποσοστό βιομάζας να είναι τοπικής προέλευσης και να αποτελείται από υπολείμματα επεξεργασμένου ξύλου σύμφωνα με τις πρόνοιες της

Ευρωπαϊκής Οδηγίας 2018/2001/ΕΕ για την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και τη σχετική εθνική νομοθεσία.

- Χρήση λίστας αποκλεισμού (exclusion list) για δραστηριότητες οι οποίες δεν είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση, στις προσκλήσεις υποβολής προσφορών.

ΑΛΛΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ - Ορθή χρήση του λογότυπου χρηματοδότησης ΕΕ από NextGenerationEU και χρήση άλλων λογοτύπων

Βάσει του Άρθρου 34(2) του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/241 για τη θέσπιση του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΜΑΑ), απαιτείται η διασφάλιση της αναγνώρισης και προβολής της προέλευσης της χρηματοδότησης της ΕΕ, από τους αποδέκτες αυτής, μεταξύ άλλων, μέσω της κατάλληλης εμφάνισης και **προβολής του εμβλήματος της Ένωσης και σχετικής δήλωσης χρηματοδότησης με την ένδειξη «Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης - NextGenerationEU».**

Το λογότυπο της χρηματοδότησης της ΕΕ μέσω του ΜΑΑ, συνθέτει το **έμβλημα της ΕΕ** μαζί με την πιο πάνω δήλωση χρηματοδότησης που θα πρέπει να χρησιμοποιείται στην περίπτωση των παρεμβάσεων του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΣΑΑ), ως εξής:

Το εν λόγω λογότυπο διατίθεται σε όλες τις απαιτούμενες για σκοπούς δημοσιότητας μορφές και χρωματισμούς στον ακόλουθο σύνδεσμο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής: https://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/logos_downloadcenter/ (προσοχή στην επιλογή του λογότυπου με αναφορά NextGenerationEU), καθώς και στην κυπριακή ιστοσελίδα του Σχεδίου (www.cyprus-tomorrow.gov.cy, ενότητα: Πολυμέσα / Λογότυπα).

Στην ιστοσελίδα του Σχεδίου διατίθεται παράλληλα το έμβλημα της Κυπριακής Δημοκρατίας καθώς και το λογότυπο του ΣΑΑ Κύπρου (Κύπρος_το αύριο), τα οποία επίσης θα πρέπει να προβάλλονται από τους αποδέκτες χρηματοδότησης μέσω του ΣΑΑ (είτε μέσω δημοσίων συμβάσεων ή μέσω Σχεδίων Χορηγιών).

Σημειώνεται ότι, όταν εμφανίζεται σε συνδυασμό με άλλο λογότυπο, το έμβλημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ως πιο πάνω) θα πρέπει να εμφανίζεται τουλάχιστον τόσο

εμφανώς και ορατά όσο τα άλλα λογότυπα. Το έμβλημα πρέπει να παραμένει διακριτό και ξεχωριστό και δεν μπορεί να τροποποιηθεί προσθέτοντας άλλα οπτικά σήματα ή κείμενο. Εκτός από το συγκεκριμένο έμβλημα, καμία άλλη οπτική ταυτότητα ή λογότυπο δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να τονίσει την υποστήριξη της ΕΕ.

Σε ότι αφορά την **ορθή χρήση του εμβλήματος της ΕΕ**, σχετικές κατευθυντήριες γραμμές προς τους αποδέκτες χρηματοδότησης της ΕΕ παρέχονται πρόσθετα μέσω εγχειριδίου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής το οποίο είναι διαθέσιμο στον ακόλουθο σύνδεσμο: https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/eu-emblem-rules_el.pdf.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII

**ΔΗΛΩΣΗ ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΥΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥΣ¹⁴ ΑΙΤΗΤΩΝ ΣΕ
ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΣΧΕΔΙΟΥ ΧΟΡΗΓΙΩΝ**

Προς:	<επωνυμία Φορέα Υλοποίησης>
Θέμα:	<τίτλος Σχεδίου Χορηγιών>
Αρ. Πρόσκλησης ΣΧ:	
Όνομα Οικονομικού Φορέα:	
Αριθμός Εγγραφής Οικ. Φορέα στο	
Αρμόδιο Εθνικό Μητρώο¹⁵:	

Υπευθύνως δηλώνω ότι:

ΜΕΡΟΣ Α

Έχουν καταχωρηθεί τα επικαιροποιημένα στοιχεία των πραγματικών μας δικαιούχων¹⁶, στο ακόλουθο **Αρμόδιο Εθνικό Μητρώο / Αρχείο:**

ΟΝΟΜΑ ΜΗΤΡΩΟΥ:

ΧΩΡΑ:

URL LINK:

Επισυνάπτεται το σχετικό επίσημο αποδεικτικό καταχώρησης.

ΜΕΡΟΣ Β¹⁷

Τα στοιχεία των Πραγματικών Δικαιούχων, όπως αυτά καταχωρήθηκαν στο πιο πάνω αναφερόμενο Αρμόδιο Εθνικό Μητρώο / Αρχείο, είναι τα ακόλουθα:

Πραγματικός Δικαιούχος 1

Όνομα:

Επώνυμο:

Ημερομηνία γέννησης:

¹⁴ Ισχύει για Νομικά Πρόσωπα

¹⁵ (π.χ. Έφορος Εταιρειών και Επίσημος Παραλήπτης Κύπρου)

¹⁶ Ορίζονται στο άρθρο 2 του περί της Παρεμπόδισης και Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Παράνομες Δραστηριότητες Νόμο 188(Ι)/2007 και στο αντίστοιχο άρθρο 3(6) της Ευρωπαϊκής Οδηγίας 2015/849

https://www.companies.gov.cy/assets/modules/wgp/articles/202103/1777/docs/29112022_guidance_gr.pdf

¹⁷ Συμπληρώνεται στην περίπτωση που το προϋπολογιζόμενο ποσό χορηγίας υπερβαίνει το ποσό των €150,000

Αρ. ΦΠΑ ή Αρ. φορολογικού
μητρώου ή Αρ. Ταυτότητας, ή Αρ.
Διαβατηρίου:

Χώρα Έκδοσης¹⁸:

Εθνικότητα⁵:

Χώρα Διαμονής⁵:

.....
.....

Πραγματικός Δικαιούχος 2

Όνομα:

Επώνυμο:

Ημερομηνία γέννησης:

Αρ. ΦΠΑ ή Αρ. φορολογικού
μητρώου ή Αρ. Ταυτότητας, ή Αρ.
Διαβατηρίου:

Χώρα Έκδοσης⁵:

Εθνικότητα⁵:

Χώρα Διαμονής⁵:

.....

Πραγματικός Δικαιούχος 3

Όνομα:

Επώνυμο:

Ημερομηνία γέννησης:

Αρ. ΦΠΑ ή Αρ. φορολογικού
μητρώου ή Αρ. Ταυτότητας, ή Αρ.
Διαβατηρίου:

Χώρα Έκδοσης⁵:

Εθνικότητα⁵:

Χώρα Διαμονής⁵:

.....
.....

(εάν απαιτείται, δύναται να επισυναφθεί ξεχωριστό έγγραφο, ως
παράρτημα της παρούσας δήλωσης με τα πιο πάνω στοιχεία για τυχόν
πρόσθετους πραγματικούς δικαιούχους)

Οι πληροφορίες / στοιχεία που παρέχονται με την παρούσα δήλωση ή / και που
περιέχονται σε οποιοδήποτε επισυνημμένο σε αυτήν έγγραφο, είναι πλήρεις και
αληθείς.

¹⁸ Προαιρετικά πεδία

Συγκατατίθεται όπως οι πληροφορίες και τα στοιχεία αυτά τύχουν οποιασδήποτε νόμιμης επεξεργασίας από τους αρμόδιους φορείς που εμπλέκονται στην εν λόγω διαδικασία σύναψης σύμβασης, καθώς και στο Σύστημα Παρακολούθησης και Ελέγχου της χρηματοδότησης της σύμβασης.

Υπογραφή Αιτητή / Μέλους Κοινοπραξίας ή	
Εκπροσώπου του	...
Όνομα υπογράφοντος	
	...
Αρ. Δελτίου Ταυτότητας/Διαβατηρίου	
υπογράφοντος	...
Ιδιότητα υπογράφοντος	
	...

Υπεύθυνη Δήλωση Ενιαίας Επιχείρησης

Η παρούσα **Υπεύθυνη Δήλωση Ενιαίας Επιχείρησης** υποβάλλεται από τον Δικαιούχο ή τον εκπρόσωπο του Δικαιούχου της Ενίσχυσης Ήσσονος Σημασίας (De Minimis Aid) και αφορά τη δομή της Ενιαίας Επιχείρησης για σκοπούς συμμόρφωσης με το άρθρο 2(2) του **ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ (ΕΕ) αριθ. 2023/2831 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ** της 13^{ης} Δεκεμβρίου 2023 σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις Ενισχύσεις Ήσσονος Σημασίας (εφεξής ο «**Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 2023/2831**»)

Ο εν λόγω ορισμός της Ενιαίας Επιχείρησης, βάσει του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 2023/2831, ισχύει για όλους τους Κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αφορούν στις Ενισχύσεις Ήσσονος Σημασίας.

Στην «**Ενιαία Επιχείρηση**» περιλαμβάνονται, όλες οι επιχειρήσεις που έχουν τουλάχιστον μία από τις ακόλουθες σχέσεις μεταξύ τους:

- α) μια επιχείρηση κατέχει την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων άλλης επιχείρησης·
- β) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να διορίζει ή να παύει την πλειοψηφία των μελών του διοικητικού, διαχειριστικού ή εποπτικού οργάνου άλλης επιχείρησης·
- γ) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να ασκεί δεσπίζουσα επιρροή σε άλλη επιχείρηση βάσει σύμβασης που έχει συνάψει με αυτήν ή δυνάμει ρήτρας του καταστατικού αυτής της τελευταίας·
- δ) μια επιχείρηση που είναι μέτοχος ή εταίρος άλλης επιχείρησης ελέγχει μόνη της, βάσει συμφωνίας που έχει συνάψει με άλλους μετόχους ή εταίρους της εν λόγω επιχείρησης, την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων αυτής της επιχείρησης.

Οι επιχειρήσεις που έχουν οποιαδήποτε από τις σχέσεις που αναφέρονται στα στοιχεία α) έως δ) με μία ή περισσότερες άλλες επιχειρήσεις θεωρούνται, επίσης Ενιαία Επιχείρηση.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

(Α) Δικαιούχος: Φυσικό Πρόσωπο

Ονοματεπώνυμο Φυσικού Προσώπου:

Αρ. Δελτίου Ταυτότητας:

Alien Registration Certificate Number
(ARC):

Διεύθυνση:

Αρ. Τηλεφώνων Επικοινωνίας:

Αρ. Τηλεομοιότυπου (Fax):

Δ/ση Ηλεκτρ. Ταχυδρομείου (Email):

(Β) Δικαιούχος: Νομικό Πρόσωπο

Επωνυμία Νομικού Προσώπου:

Τύπος Εταιρείας¹⁹: ΑΕ / ΒΝ / ΕΕ / ΗΕ / ΣΑρ. Εγγραφής Μητρώου Εφόρου
Εταιρειών:

Διεύθυνση:

Αρ. Τηλεφώνων Επικοινωνίας:

Αρ. Τηλεομοιότυπου (Fax):

Δ/ση Ηλεκτρ. Ταχυδρομείου (Email):

(Γ) Δικαιούχος: Άλλος Δικαιούχος²⁰

Επωνυμία Άλλου Δικαιούχου:

Αρ. Εγγράφου Άλλου Δικαιούχου:

Διεύθυνση:

Αρ. Τηλεφώνων Επικοινωνίας:

Αρ. Τηλεομοιότυπου (Fax):

Δ/ση Ηλεκτρ. Ταχυδρομείου (Email):

¹⁹ ΑΕ=Αλλοδαπή Εταιρεία, ΒΝ=Παλαιοί Συνεταιρισμοί, ΕΕ=Εμπορική Επωνυμία, ΗΕ=Εταιρεία, Σ=Συνεταιρισμός,²⁰ π.χ Εγγεγραμμένα Σωματεία/Ιδρύματα κλπ.

Ο πιο πάνω Δικαιούχος (Φυσικό Πρόσωπο ή Νομικό Πρόσωπο ή Άλλος Δικαιούχος) συνιστά Τμήμα Ενιαίας Επιχείρησης?

ΝΑΙ

☐

ΟΧΙ

☐

Στην περίπτωση που ο Δικαιούχος συνιστά Τμήμα Ενιαίας Επιχείρησης συμπληρώνεται υποχρεωτικά ο παρακάτω πίνακας, Πίνακας_1, με τα στοιχεία όλων των Επιχειρήσεων²¹ που αποτελούν την Ενιαία Επιχείρηση, **σημειώνοντας πρώτη την «Κύρια» Επιχείρηση.**

A/A	Αρ. Δελτίου Ταυτότητας ή ARC ή Αρ. Εγγραφής Μητρώου Εφόρου Εταιρειών ή Αρ. Εγγράφου Άλλου Δικαιούχου	Ονοματεπώνυμο Φυσικού Προσώπου ή Επωνυμία Νομικού Προσώπου ή Επωνυμία Άλλου Δικαιούχου
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		

Πίνακας_1: Δομή Ενιαίας Επιχείρησης²²

Το συνολικό ποσό των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας που χορηγούνται ανά κράτος μέλος σε μία Ενιαία Επιχείρηση δεν πρέπει να υπερβαίνει τα ανώτατα όρια που προβλέπονται βάσει των ανάλογων Κανονισμών: Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 2023/2831 ή Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1408/2013 ή Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 717/2014, ή Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 360/2012 σε οποιαδήποτε περίοδο τριών συνεχόμενων οικονομικών ετών.

Επισημαίνεται ότι, η ενίσχυση ήσσονος σημασίας θεωρείται ότι χορηγείται κατά τον χρόνο παραχώρησης στην οικεία επιχείρηση του έννομου δικαιώματος λήψης της ενίσχυσης σύμφωνα με το εφαρμοστέο εθνικό νομικό καθεστώς ανεξάρτητα από την ημερομηνία καταβολής της ενίσχυσης ήσσονος σημασίας στην επιχείρηση. Η ενίσχυση ήσσονος σημασίας ελέγχεται από την οικία Αρμόδια Αρχή μέσω του «Κεντρικού Συστήματος Μητρώων Κρατικών Ενισχύσεων και Ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας» προς το σύνολο των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας που η ενιαία επιχείρηση λαμβάνει, τόσο κατά τη διάρκεια του οικείου οικονομικού έτους, όσο και των δύο προηγούμενων οικονομικών ετών προκειμένου να εξακριβωθεί αν η νέα ενίσχυση δεν οδηγεί σε υπέρβαση του ανώτατου ορίου που ισχύει για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας.

²¹ Προσκόμιση όλων των απαραίτητων αντιγράφων πιστοποιητικών των μετόχων των Επιχειρήσεων

²² Σε περίπτωση που η Δομή της Ενιαίας Επιχείρησης αποτελείται από περισσότερες οντότητες παρακαλώ όπως τις προσκομίσετε όλες συγκεντρωτικά σε ένα ξεχωριστό έγγραφο.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥ ή ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΥ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Δικαιούχος

Εκπρόσωπος

Ονοματεπώνυμο:

Αρ. Δελτίου Ταυτότητας ή ARC:

Διεύθυνση:

Αρ. Τηλεφώνων Επικοινωνίας:

Αρ. Τηλεομοιοτύπου (Fax):

Δ/νση Ηλεκτρ. Ταχυδρομείου (Email):

Ιδιότητα/Θέση ατόμου με Δικαιούχο:

(Ονοματεπώνυμο Δικαιούχου ή Εκπροσώπου Ενίσχυσης)

(Υπογραφή)

Ημερομηνία:/...../.....

(Σφραγίδα Νομικού Προσώπου όπου ισχύει)

 Κυπριακή Δημοκρατία
**Χάρτης Ενισχύσεων
 Περιφερειακού Χαρακτήρα
 2022 - 2027**

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

- Καταμετρητές Περιοχές Δήμων και Κοινοτήτων
- Ακτογραμμή
- Βορειοανατολική Βασική
- Βασική Τυπικών Διοικητικών Κέντρων
- Καταμετρητές Περιοχές
- Διαμετρητές Ορεινών και Κοινοτήτων
- Βιομηχανικές Περιοχές
- Εθνικές Περιοχές

Τμήμα Χωροταξίας και Χωροδόμησης
 2024

0 5.000 10.000 15.000 20.000 25.000 30.000 35.000 40.000 45.000 50.000 55.000 60.000 65.000 70.000 75.000 80.000 85.000 90.000 95.000 100.000 μέτρα

Κώδικας	Όνομα	Πληθυσμός
1012	Δήμος Στροβόλου	67,904
1023	Δήμος Λατσιών	16,774
1024	Γέρι	8,235
1100	Σιά	754
1102	Αλάμπρα	1,585
1103	Αγία Βαρβάρα Λευκωσίας	2,204
1104	Κοτσιάτης	160
1105	Νήσου	2,179
1106	Πέρα Χωριό	2,637
1107	Δήμος Ιδαλίου	10,466
1110	Λουρουκίνα	11
1120	Ποταμιά	505
1121	Άγιος Σωζόμενος	11
1200	Καμπί	97
1201	Φαρμακάς	480
1202	Απλίκι	87
1203	Λαζανιάς	39

Κώδικας	Όνομα	Πληθυσμός
1204	Γούρρη	196
1205	Φικάρδου	15
1206	Άγιος Επιφάνιος Ορεινής	412
1213	Μιτσερό	860
1220	Καπέδες	572
1221	Καταλιόντας	24
1222	Αναλιόντας	443
1223	Καμπιά	475
1224	Μαργί	146
1225	Τσέρι	7,035
1226	Πολιτικό	419
1228	Επισκοπειό	524
1230	Εργάτες	1,792
1240	Άγιοι Τριμιθιάς	1,529
1241	Παλαιομέτοχο	4,145
1243	Κοκκινοτριμιθιά	4,077
1244	Μάμμαρη	1,592
1300	Παλαιχώρι Μόρφου	686
1301	Ασκάς	170
1302	Άλωνα	67
1303	Φτερικούδι	90
1304	Πολύστυπος	128
1305	Λαγουδερά	84
1306	Σαράντι	44
1307	Λιβάδια Λευκωσίας	18
1308	Αληθινού	9
1309	Πλατανιστάσα	117
1310	Παλαιχώρι Ορεινής	333
1320	Ξυλιάτος	138
1321	Άγιος Γεώργιος Καυκάλλου	26
1322	Νικητάρι	447
1324	Αγία Μαρίνα Ξυλιάτου	568
1328	Πάνω Κουτραφάς	4
1329	Κάτω Κουτραφάς	17
1350	Πάνω Ζώδεια	15
1400	Σπήλια	123
1402	Αγία Ειρήνη Λευκωσίας	27
1403	Καννάβια	129
1404	Κακοπετριά	1,274
1405	Άγιος Θεόδωρος Σολέας	49
1406	Γαλάτα	581
1407	Σιναόρος	228

Κώδικας	Όνομα	Πληθυσμός
1408	Καλιάνα	200
1409	Τεμβριά	498
1410	Κοράκου	521
1411	Ευρύχου	827
1412	Φλάσου	240
1414	Άγιος Επιφάνιος Σολέας	0
1415	Ληνού	161
1416	Κατύδατα	114
1417	Σκουριώτισσα (Φουκάσα)	11
1420	Πεδουλάς	132
1421	Μυλικούρι	17
1422	Μουτουλλάς	174
1423	Οίκος	158
1424	Καλοπαναγιώτης	263
1425	Γερακιές	75
1426	Τσακίστρα	79
1427	Κάμπος	271
1456	Πάνω Πύργος	22
1457	Κάτω Πύργος	1,036
1460	Πηγένια	107
1461	Παχύαμμος	70
1466	Άγιος Θεόδωρος Τιλλιρίας	0
1467	Μανσούρα	9
1468	Μοσφίλι	20
3100	Αγία Νάπα	3,212
3101	Παραλίμνι	14,963
3102	Δερύνεια	5,844
3103	Σωτήρα Αμμοχώστου	5,474
3104	Λιοπέτρι	4,591
3105	Φρέναρος	4,298
3110	Αυγόρου	4,604
400007	Άγιος Νικόλαος	16,887
400004	Αρχ. Μακάριος ΙΙΙ	991
400010	Καμάρες	479
401001	Άγιος Φανούριος	8,868
401003	Βλάχος	3,217
4011	Λιβάδια	7,206
4012	Δρομολαξιά	5,064
4013	Μενεού	1,625
4100	Κελλιά	387
4101	Τρούλλοι	1,175
4102	Βορόκληνη (Ορόκληνη)	6,134

Κώδικας	Όνομα	Πληθυσμός
4103	Αβδελλερό	218
4104	Πύλα	2,771
4110	Κίτι	4,252
4111	Περιβόλια Λάρνακας	3,009
4112	Τερσεφάνου	1,299
4113	Σοφτάδες	62
4120	Μαζωτός	832
4121	Αλαμινός	345
4122	Αναφωτίδα	790
4123	Απλάντα	6
4124	Κιβισίλι	233
4125	Αλεθρικό	1,101
4126	Κλαυδιά	427
4127	Αγγλισίδες	1,146
4128	Μενόγεια	50
4202	Αθιένου	5,017
4210	Καλό Χωριό Λάρνακας	1,518
4211	Αγία Άννα	339
4214	Πυργά (τα) Λάρνακας	812
4216	Δελίκηπος	23
4217	Κόση	0
4300	Ζύγι	589
4301	Μαρί	158
4302	Καλαβασός	737
4303	Τόχνη	424
4304	Χοιροκοιτία	632
4305	Ψεματισμένος	271
4306	Μαρώνι	710
4307	Άγιος Θεόδωρος Λάρνακας	663
4308	Σκαρίνου	393
4309	Κοφίνου	1,312
4310	Κάτω Λεύκαρα	128
4311	Πάνω Λεύκαρα	762
4312	Κάτω Δρυς	129
4313	Βάβλα	52
4314	Λάγεια	28
4315	Ορά	206
4316	Μελίνη	59
4317	Οδού	213
4318	Άγιοι Βαβατσινιάς	131
4319	Βαβατσινιά	81
500020	Άγιος Σπυρίδων	9,439

Κώδικας	Όνομα	Πληθυσμός
5012	Δήμος Αγίου Αθανασίου	14,347
5013	Δήμος Γερμασόγειας	13,421
5021	Ύψωνας	11,117
502201	Αρχάγγελος Μιχαήλ	2,807
5103	Φασούλα Λεμεσού	560
5104	Μαθικολώνη	174
5105	Γεράσα	69
5106	Αψιού	208
5107	Απεσιά	474
5108	Κορφή	199
5109	Λιμνάτης	314
5110	Καπηλειό	34
5120	Μουτταγιάκα	2,939
5121	Αρμενοχώρι	218
5122	Φοινικάρια	339
5123	Ακρούντα	455
5124	Άγιος Τύχων	3,455
5125	Παρεκκλησιά	2,738
5126	Πεντάκωμο	644
5127	Μοναγρούλλι	536
5128	Μονή	622
5129	Πύργος Λεμεσού	2,363
5130	Ασγάτα	417
5131	Βάσα Κελλακίου	73
5132	Σανίδα	42
5133	Πρασιό Κελλακίου	103
5134	Κλωνάρι	18
5135	Βίκλα	1
5136	Κελλάκι	299
5137	Ακαπνού	20
5138	Επταγώνεια	353
5140	Διερώνα	192
5141	Αρακαπάς	307
5142	Άγιος Παύλος	135
5143	Άγιος Κωνσταντίνος	137
5144	Συκόπετρα	120
5145	Λουβαράς	363
5146	Καλό Χωριό Λεμεσού	497
5147	Ζωοπηγή	140
5220	Πρασιό Αυδήμου	245
5223	Πλατανίστεια	45
5224	Άγιος Θωμάς	50

Κώδικας	Όνομα	Πληθυσμός
5225	Αλέκτορα	64
5226	Ανώγυρα	301
5227	Πισσούρι	1,819
5302	Άλασσα	282
5303	Κάτω Κιβίδες	5
5304	Πάνω Κιβίδες	707
5305	Άγιος Αμβρόσιος Λεμεσού	323
5306	Άγιος Θεράπων	125
5307	Λόφου	46
5308	Πάχνα	865
5310	Άγιος Γεώργιος Λεμεσού	111
5311	Δωρός	135
5312	Λάνεια	281
5313	Σιλίκου	137
5314	Μονάγρι	175
5315	Τριμήκληνη	307
5316	Άγιος Μάμας	114
5317	Κουκά	27
5318	Μονιάτης	275
5320	Δωρά	145
5321	Γεροβάσα (Τρόζενα)	0
5322	Άρσος Λεμεσού	202
5323	Κισσούσα	6
5324	Μαλιά	64
5325	Βάσα Κοιλανίου	163
5326	Βουνί	149
5327	Πέρα Πεδί	120
5328	Μανδριά Λεμεσού	107
5329	Ποταμιού	36
5330	Όμοδος	322
5331	Κοιλάνι	216
5340	Άγιος Δημήτριος	54
5341	Παλαιόμυλος	20
5342	Πρόδρομος	123
5343	Καμινάρια	44
5344	Τρεις Ελιές	25
5345	Λεμίθου	88
5350	Κάτω Πλάτρες (Τορνάρηδες)	148
5351	Πάνω Πλάτρες	239
5352	Φοινί	391
5355	Αμιάντος	228
5360	Άγιος Θεόδωρος Λεμεσού	65

Κώδικας	Όνομα	Πληθυσμός
5361	Άγιος Ιωάννης Λεμεσού	339
5362	Κάτω Μύλος	50
5363	Ποταμίτισσα	62
5364	Δύμες	165
5365	Πελένδρι	1,074
5366	Αγρός	806
5367	Αγρίδια	104
5368	Χανδριά	162
5369	Κυπερούντα	1,516
6010	Δήμος Γεροσκήπου	7,878
6011	Κονιά	2,209
6012	Αγία Μαρινούδα	266
6014	Αχέλεια	145
6020	Χλώρακας	5,356
6021	Λέμπα	506
6022	Έμπα	4,855
6023	Τρεμιθούσα	1,041
6024	Μέσα Χωριό	586
6025	Μεσόγη	1,689
6026	Τάλα	2,695
6027	Κισσόνεργα	2,004
6100	Κούκλια Πάφου	892
6101	Μανδριά Πάφου	893
6102	Νικόκλεια	121
6103	Σουσκιού	10
6104	Τίμη	1,220
6106	Αγία Βαρβάρα Πάφου	172
6107	Αναρίτα	876
6110	Μαραθούντα	309
6111	Άρμου	600
6112	Επισκοπή Πάφου	220
6113	Νατά	181
6114	Χολέτρια	264
6115	Αξύλου	61
6116	Ελεδιό	44
6120	Τσάδα	1,043
6121	Κοίλη	466
6122	Στρουμπί	540
6123	Πολέμι	848
6124	Καλλέπεια	326
6125	Λετύμβου	249
6127	Κούρδακα	7

Κώδικας	Όνομα	Πληθυσμός
6128	Λεμώννα	51
6129	Χούλου	147
6130	Ακουρσός	22
6132	Κάθικας	438
6133	Δήμος Πέγειας	3,953
6200	Πάνω Αρχιμανδρίτα	43
6201	Φασούλα Πάφου	56
6202	Μούσερε	2
6204	Μαμώνια	51
6205	Άγιος Γεώργιος Πάφου	101
6206	Σταυροκόννου	56
6207	Πρασιό Πάφου	8
6208	Τραχυπέδουλα	64
6210	Κελοκέδαρα	193
6211	Σαλαμιού	265
6212	Κιδάσι	11
6213	Κέδαρες	80
6214	Μέσανα	31
6215	Πραιτώρι	23
6216	Φιλούσα Κελοκεδάρων	17
6217	Αρμίνου	24
6218	Άγιος Νικόλαος Πάφου	61
6219	Άγιος Ιωάννης Πάφου	29
6220	Αμαργέτη	209
6221	Αγία Μαρίνα Κελοκεδάρων	37
6222	Πενταλιά	63
6223	Φάλεια	2
6224	Γαλαταριά	56
6225	Κοιλίνεια	39
6226	Βρέτσια	1
6227	Στατός-Άγιος Φώτιος	243
6228	Λαπηθιού	0
6229	Μαμούνταλη	18
6230	Πάνω Παναγιά	481
6231	Ασπρογιά	60
6300	Ψάθι	110
6301	Άγιος Δημητριανός	91
6302	Κανναβιού	175
6303	Θρινιά	55
6304	Μηλιά Πάφου	14
6305	Κρίτου Μαρόττου	85
6306	Φύτη	150

Κώδικας	Όνομα	Πληθυσμός
6307	Λάσα	67
6308	Δρύμου	110
6310	Σίμου	185
6311	Αναδιού	17
6312	Σαραμά	2
6313	Ευρέτου	3
6315	Φιλούσα Χρυσοχούς	31
6318	Μελάδεια	17
6319	Μελάνδρα	2
6320	Λυσός	205
6321	Περιστερώννα Πάφου	302
6330	Θελέτρα	269
6331	Γιόλου	762
6332	Πάνω Ακουρδάλεια	44
6333	Μηλιού	89
6334	Κάτω Ακουρδάλεια	65
6335	Τέρα	36
6336	Κρίτου Τέρα	86
6337	Σκούλλη	65
6338	Χόλη	83
6339	Λουκρούνου	4
6340	Καραμούλληδες	33
6341	Χρυσοχού	132
6343	Δήμος Πόλεως Χρυσοχούς	2,018
6344	Νέο Χωριό Πάφου	519
6345	Γουδί	204
6350	Κάτω Αρόδες	39
6351	Πάνω Αρόδες	135
6352	Ίνεια	385
6353	Δρούσεια	405
6354	Φάσλι	0
6355	Ανδρολίκου	34
6360	Πελαθούσα	57
6361	Κυνούσα	71
6362	Μακούντα	116
6363	Αργάκα	1,078
6364	Γιαλιά	202
6365	Αγία Μαρίνα Χρυσοχούς	647
6366	Νέα Δήμματα	50
6367	Πομός	448
6368	Στενή	173
6369	Άγιος Ισίδωρος	7

Νόμοι και Κανονισμοί για την Ισότητα Ευκαιριών Μεταξύ Ανδρών και Γυναικών και μη Διάκριση

ΙΣΟΤΗΤΑ ΜΕΤΑΞΥ ΑΝΔΡΩΝ ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

- Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για την Εξάλειψη Κάθε Μορφής Διάκρισης σε Βάρος των Γυναικών Νόμος του 1985 (Ν.78/1985)
- Προαιρετικό Πρωτόκολλο της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για την Εξάλειψη Κάθε Μορφής Διάκρισης σε Βάρος της Γυναίκας (Κυρωτικός) Νόμος του 2002 (Ν.1(III)/2002)
- Το Πρωτόκολλο 12 του Νόμου στην Ευρωπαϊκή Συνθήκη για την Προστασία των Ανθρώπινων Δικαιωμάτων και Θεμελιωδών Ελευθεριών (επικύρωση), 2002 (L. 13(III)/2002)
- Τον Περί Ίσης Μεταχείρισης Ανδρών και Γυναικών στην Απασχόληση και στην Επαγγελματική Εκπαίδευση Νόμο του 2002 (Ν.205(I) 2002), όπως τροποποιήθηκε με τους πιο κάτω (τροποποιητικούς) Νόμους:

Νόμος του 2004	(Ν.191(I)/2004)
Νόμος του 2006	(Ν.40(I)/2006)
Νόμος του 2007	(Ν.176(I)/2007)
Νόμος του 2009	(Ν.39(I)/2009)
- Τον περί Καταβολής Ίσης Αμοιβής μεταξύ Ανδρών και Γυναικών για την Ίδια Εργασία ή για Εργασία στην οποία αποδίδεται Ίση Αξία Νόμο του 2002(Ν.177(I)/2002)), όπως τροποποιήθηκε με τους πιο κάτω (τροποποιητικούς) Νόμους:

Νόμος του 2004	(Ν.193(I)/2004)
Νόμος του 2009	(Ν.38(I)/2009)

- Τον περί Ίσης Μεταχείρισης Ανδρών και Γυναικών στα Επαγγελματικά Σχέδια Κοινωνικής Ασφάλισης Νόμο του 2002(N.133(I)/2002)), όπως τροποποιήθηκε με τον τροποποιητικό Νόμο του 2009 (N.40(I)/2009)
- Τον περί Προστασίας της Μητρότητας Νόμο του 1997(N.100(I)/1997), όπως τροποποιήθηκε με τους πιο κάτω (τροποποιητικούς) Νόμους:

Νόμος του 2000	(N.45(I)/2000)
Νόμος του 2002	(N.64(I)/2002)
Νόμος του 2007	(N.109(I)/2007)
Νόμος του 2008	(N.8(I)/2008)
(Αρ. 2) Νόμος του 2008	(N.43(I)/2008)
Νόμος του 2011	(N.70(I)/2011)
- Τους περί Προστασίας της Μητρότητας (Ασφάλεια και Υγεία) στην Εργασία Κανονισμούς του 2002 (ΚΔΠ 255/2002)
- Τον περί Γονικής Άδειας και Άδειας για Λόγους Ανωτέρας Βίας Νόμο (N.69(I)/2002) , όπως τροποποιήθηκε με τους πιο κάτω (τροποποιητικούς) Νόμους:

Νόμος του 2007	(N.111(I)/2007)
Νόμος του 2010	(N.11(I)/2010)
Νόμος του 2012	(N.47(I)/2012)
- Τον περί Ίσης Μεταχείρισης Ανδρών και Γυναικών (Πρόσβαση σε Αγαθά και Υπηρεσίες και στην Παροχή Αυτών) Νόμο (N.18(I)/2008) όπως τροποποιήθηκε με τον τροποποιητικό Νόμο του 2013 (N.89(I)/2013)
- Τους περί Ίσης Μεταχείρισης Ανδρών και Γυναικών στην Πρόσβαση σε Αγαθά και Υπηρεσίες (Παροχής Ανεξάρτητης Συνδρομής) Κανονισμούς του 2010 (Κ.Δ.Π. 483/2010)

Τα έργα πρέπει να συνάδουν με τις Κοινοτικές και Εθνικές Πολιτικές για την Ισότητα Ανδρών και Γυναικών οι οποίες συμπεριλαμβάνουν, μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

α) Οικονομική Ανεξαρτησία των γυναικών συμπεριλαμβανομένης της ισότητας ευκαιριών αναφορικά με την πρόσβαση, ανέλιξη και εκπαίδευση στην εργασία, της εξάλειψης των εκπαιδευτικών στερεοτύπων, της ενίσχυσης της γυναικείας επιχειρηματικότητας, της συμφιλίωσης της οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής.

β) Ίση Αμοιβή για Ίση Εργασία και Εργασία Ίσης Αξίας

γ) Ισότητα στις θέσεις λήψης αποφάσεων στην πολιτική, οικονομική ζωή στο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα

δ) Εξάλειψη όλων των μορφών βίας κατά των γυναικών και την προστασία των θυμάτων περιλαμβανομένου της οικογενειακής βίας, της σεξουαλικής παρενόχλησης στο χώρο εργασίας και της εμπορίας προσώπων.

ΜΗ ΔΙΑΚΡΙΣΗ

- Οι περί Ατόμων με Αναπηρίες Νόμοι του 2000 έως (Αρ. 2) του 2007
- Οι περί Ίσης Μεταχείρισης στην Απασχόληση και την Εργασία Νόμοι του 2004 και 2007
- Ν.42 (Ι) 2004 Ο περί Καταπολέμησης των Φυλετικών και Ορισμένων Άλλων Διακρίσεων (Επίτροπος) Νόμος του 2004
- Ν.59 (Ι) 2004 Ο περί Ίσης Μεταχείρισης Προσώπων Άσχετα από Φυλετική ή Εθνοτική Καταγωγή Νόμος του 2004.

Κατευθυντήριες Γραμμές Διαχείρισης Ενστάσεων**(I) Στάδιο αξιολόγησης πρότασης/ αίτησης για ένταξη στο Σχέδιο:**

Επιχειρήσεις των οποίων οι προτάσεις/ αιτήσεις (α) δεν περιλαμβάνονται στους τελικούς καταλόγους για ένταξη τους στο Σχέδιο λόγω χαμηλής βαθμολογίας ή (β) περιλαμβάνουν επενδύσεις που έχουν μειωθεί ή/ και καταστεί μη επιλέξιμες (στάδιο αξιολόγησης και βαθμολόγησης), έχουν το δικαίωμα όπως εντός συγκεκριμένου χρονικού διαστήματος που καθορίζεται στον Οδηγό Σχεδίου, και δεν υπερβαίνει τις 30 ημέρες από την ημερομηνία της σχετικής επιστολής του Υπουργείου, να υποβάλουν γραπτή ένσταση που θα αποστέλλεται ταχυδρομικά με συστημένη επιστολή προς το Υπουργείο ή με τρόπο που δύναται να καθορίσει το Υπουργείο μέσω του ηλεκτρονικού συστήματος του ΥΕΕΒ και να ζητούν επανεξέταση της αίτησης τους παραθέτοντας τους συγκεκριμένους λόγους για τους οποίους πιστεύουν ότι η επενδυτική πρόταση δεν έπρεπε να απορριφθεί ή να μειωθεί. Οι ενστάσεις θα καλύπτουν μόνο διαδικαστικά θέματα.

Η Επιτροπή Ενστάσεων δεν ζητά πρόσθετα από τα προαπαιτούμενα παραστατικά και δεν παρέχει στους αιτητές πρόσθετο χρονικό περιθώριο για υποβολή τέτοιων παραστατικών και γενικά δεν προβαίνει σε ενέργειες, που δεν εμπίπτουν στο αντικείμενο της αρμοδιότητάς της.

Στις τέτοιες περιπτώσεις η Επιτροπή Ενστάσεων επανεξετάζει μόνο το περιεχόμενο του φακέλου της αίτησης²³ και τη διαδικασία αξιολόγησης μαζί με τα φύλλα αξιολόγησης που συμπληρώθηκαν από την Επιτροπή Αξιολόγησης και Βαθμολόγησης για να διαπιστώσει εάν υπήρξε οποιαδήποτε παράλειψη ή/και δεν έτυχε ίσης και δίκαιης αξιολόγησης.

Διευκρινίζεται ότι,

α) σε περίπτωση ένστασης που κρίνεται δικαιολογημένη και αφορά θέματα που χρήζουν επανααξιολόγησης ή/ και επαναβαθμολόγησης της αίτησης, θα αποστέλλεται μαζί με τα ευρήματα της Επιτροπής Ενστάσεων και τους λόγους για τους οποίους θεωρεί ότι κρίνεται δικαιολογημένη, μέσω του Προϊσταμένου της Υπηρεσίας, στην Επιτροπή Αξιολόγησης και Βαθμολόγησης για τις απαραίτητες ενέργειες και θα ενημερώνονται το συντομότερο οι αιτητές κατά πόσο κρίνεται δικαιολογημένη ή όχι η ένσταση τους.

β) σε περίπτωση ένστασης που κρίνεται δικαιολογημένη και αφορά τροποποίηση του προϋπολογισμού της επενδυτικής πρότασης (πχ. ένσταση για επενδύσεις που έχουν μειωθεί ή/ και καταστεί μη επιλέξιμες από την Επιτροπή Αξιολόγησης και Βαθμολόγησης), θα

²³ Δεν αποδέχεται πρόσθετα στοιχεία ή πληροφορίες ή την αντικατάσταση των υποβληθέντων με την αίτηση στοιχείων

αποστέλλεται μαζί με τα ευρήματα της Επιτροπής Ενστάσεων και τους λόγους για τους οποίους θεωρεί ότι κρίνεται δικαιολογημένη, στον Προϊστάμενο της Υπηρεσίας για τις απαραίτητες ενέργειες και θα ενημερώνονται το συντομότερο οι αιτητές κατά πόσο κρίνεται δικαιολογημένη ή όχι η ένσταση τους.

(II) Στάδιο αξιολόγησης αιτημάτων για καταβολή χορηγίας:

Πριν από την λήψη απόφασης για καταβολή της χορηγίας δύναται, εάν κριθεί σκόπιμο, να διενεργηθεί από την Υπηρεσία επιτόπια επαλήθευση για αξιολόγηση του αιτήματος καταβολής χορηγίας. Στις περιπτώσεις ενστάσεων που αφορούν απορρίψεις επενδύσεων ως μη επιλέξιμες, δηλαδή στο στάδιο αξιολόγησης αιτημάτων για καταβολή χορηγίας, η Επιτροπή Ενστάσεων, αφού τις εξετάσει, παραπέμπει τις αποφάσεις της, τεκμηριωμένες στον Προϊστάμενο της Υπηρεσίας για να παραπέμψει το θέμα στους αρμόδιους λειτουργούς που το χειρίστηκαν, ώστε να απαντήσουν, ή να δεχθούν τις απόψεις της Επιτροπής Ενστάσεων. Νοείται ότι σε αυτό το στάδιο δεν τίθεται θέμα αξιολόγησης προτάσεων, άρα μπορούν να ζητηθούν και να υποβληθούν όσα διευκρινιστικά ή πρόσθετα στοιχεία κριθούν απαραίτητα μέχρι την ολοκληρωμένη τεκμηρίωση της επιλεξιμότητας της επένδυσης/ δαπάνης. Την τελική απόφαση έχει ο Προϊστάμενος της Υπηρεσίας.

Διευκρινίσεις / Συμπληρώσεις κατά τη Διαδικασία Αξιολόγησης

Κατά τη διαδικασία της επαναξιολόγησης, στην περίπτωση που την ζητήσει η Επιτροπή Ενστάσεων, η Υπηρεσία μπορεί, εφόσον το κρίνει απαραίτητο, να ζητήσει γραπτώς από το δυνητικό Δικαιούχο να διευκρινίσει, να συμπληρώσει ή να τεκμηριώσει περαιτέρω τα ήδη υποβληθέντα στοιχεία της πρότασης, όταν για παράδειγμα δεν δίνονται επαρκή στοιχεία για να αξιολογηθεί το έργο ως προς ένα κριτήριο (πχ. επιλεξιμότητα επένδυσης). Η Υπηρεσία μπορεί να ζητήσει διευκρινίσεις/ συμπληρώσεις (στα πλαίσια που καθορίζονται από τον Οδηγό Σχεδίου και γενικά το σχετικό θεσμικό πλαίσιο) σε όλα τα στάδια αξιολόγησης (δεδομένου ότι το Σχέδιο αφορά Άμεση Αξιολόγηση).

Όταν η Υπηρεσία ζητήσει διευκρινίσεις, συμπληρώσεις ή τεκμηρίωση, **η πρόταση τίθεται σε αναστολή** μέχρι την υποβολή των στοιχείων αυτών. Η αξιολόγηση των υπόλοιπων προτάσεων συνεχίζεται κανονικά. Με την υποβολή των διευκρινίσεων, η πρόταση επανέρχεται σε φάση αξιολόγησης, χωρίς να παραβιάζεται όμως σε καμιά περίπτωση η αρχή της ίσης μεταχείρισης των δυνητικών Δικαιούχων.

Στην περίπτωση που η Υπηρεσία ζητήσει από τους δυνητικούς Δικαιούχους, περαιτέρω διευκρινίσεις ή συμπληρώσεις, οι δυνητικοί Δικαιούχοι θα πρέπει να προσκομίσουν τις απαραίτητες πληροφορίες εντός συγκεκριμένης χρονικής προθεσμίας η οποία θα καθορίζεται από την Υπηρεσία.

Ένταξη / Απόρριψη Έργων μετά την εξέταση ενστάσεων

Με βάση τα αποτελέσματα της αξιολόγησης και των ενστάσεων δρομολογούνται οι διαδικασίες της υπογραφής της Συμφωνίας Δημόσιας Χρηματοδότησης μεταξύ του Υπουργείου και του Δικαιούχου ή της οριστικής απόρριψης της πρότασης. Στην περίπτωση που το αποτέλεσμα της επανεξέτασης είναι θετικό για το Δικαιούχο, η πρόταση εγκρίνεται και δρομολογούνται οι διαδικασίες της υπογραφής της Συμφωνίας Δημόσιας Χρηματοδότησης του Υπουργείου με το Δικαιούχο και σε περίπτωση που έχει εξαντληθεί ο προϋπολογισμός γίνεται συνεννόηση με τη Συντονιστική Αρχή (ΣΑ). Στην αντίθετη περίπτωση η πρόταση απορρίπτεται οριστικά και ενημερώνεται ο Δικαιούχος, με κοινοποίηση στη ΣΑ.

Ο Κατάλογος Εγκεκριμένων Έργων/ Δικαιούχων για κάθε Σχέδιο Χορηγιών καταρτίζεται από την Υπηρεσία και αναθεωρείται σε τακτά χρονικά διαστήματα.

**Βεβαίωση ανεξάρτητων Εγκεκριμένων Ελεγκτών για σκοπούς παραχώρησης
ενίσχυσης σε μη προβληματικές επιχειρήσεις στα πλαίσια του**

**«Σχεδίου Χορηγιών για την Ενεργειακή Αναβάθμιση και την Ενίσχυση της
Ανταγωνιστικότητας των Μεγάλων Επιχειρήσεων»**

Βεβαιώνουμε ότι η εταιρεία/επιχείρηση

.....,

με αριθμό εγγραφής....., δεν εμπίπτει στην έννοια της «Προβληματικής Επιχείρησης» όπως ορίζονται στο Άρθρο 1, σημείο 4, στοιχείο γ (1.4.γ) και Άρθρο 2, σημείο 18 (2.18) του «ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ (ΕΕ) αριθ. 651/2014 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ της 17^{ης} Ιουνίου 2014 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης».

Ο έλεγχος έγινε με βάση τις ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις της πιο πάνω εταιρείας/επιχείρησης για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου, επί των οποίων εκφράσαμε γνώμη χωρίς επιφύλαξη / με την πιο κάτω αναφερόμενη επιφύλαξη στις

.....

(Επιφύλαξη στην έκθεση ελεγκτών, αν υπάρχει)

.....

.....

.....

.....

(Όνομα ελεγκτή)

.....

(Υπογραφή ελεγκτή)

.....

(Σφραγίδα Ελεγκτικού γραφείου)

.....

(Ημερομηνία)

Διαδικασία για καταβολή χορηγίας σε ειδικό λογαριασμό δικαιούχου

1. Ο Φορέας Υλοποίησης δέχεται προς εξέταση αίτηση για χορηγία που συνοδεύεται από έγκριση δανείου υπό τους όρους (α) εξασφάλισης της χορηγίας εντός εύλογου χρόνου και (β) υποχρέωσης του δικαιούχου για διασφάλιση της καταβολής της χορηγίας σε συγκεκριμένο λογαριασμό του δικαιούχου.
 2. Ο Φορέας Υλοποίησης εξετάζει την προαναφερόμενη έγκριση δανείου για συμπερίληψη πρόνοιας κατάθεσης σε συγκεκριμένο λογαριασμό του δικαιούχου και την ενσωματώνει στη Συμφωνία Χρηματοδότησης. Στην Συμφωνία Χρηματοδότησης γίνεται ρητή αναφορά στο ότι η αλλαγή λογαριασμού είναι δυνατή μόνο με την προσκόμιση έγγραφης έγκρισης του τραπεζικού ιδρύματος που παραχωρεί το δάνειο.
 3. Ο δικαιούχος μπορεί να ζητήσει από τον Φορέα Υλοποίησης αντίγραφο της υπογεγραμμένης Συμφωνίας Χρηματοδότησης, το οποίο μπορεί να προσκομίσει στην Τράπεζα ως τεκμήριο της εκπλήρωσης της σχετικής του υποχρέωσης προς την Τράπεζα (ως σημείο 1).
- * Ο Νόμος περί Συμψηφισμού εφαρμόζεται σε κάθε περίπτωση.